

Hallituksen esitys Eduskunnalle Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän väliseen kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen tehdyn Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymistä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 21 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn pöytäkirjan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen, jolla Suomi sekä Itävalta ja Ruotsi liittyvät mainittuun sopimukseen.

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimus allekirjoitettiin Korfulla 24 päivänä kesäkuuta 1994.

Sopimuksen tavoitteena on kehittää osapuolten välisiä poliittisia suhteita, tukea Venäjää sen pyrkimyksissä lujittaa demokratiainsa, kehittää talouttaan ja saattaa loppuun markkinatalouteen siirtyminen, edistää osapuolten välistä kauppaa ja investointeja sekä luoda perusta taloudelliselle, sosiaaliselle, rahoitusalan sekä kulttuurin alan yhteistyölle.

Demokratian, ihmisoikeuksien, kansainvälisen oikeuden ja markkinatalouden periaatteiden kunnioittaminen muodostaa olennaisen osan kumppanuus- ja yhteistyösopimusta.

Suomen, Ruotsin ja Itävallan liittyttyä Euroopan unioniin ja samalla Euroopan yhteisöihin 1 päivänä tammikuuta 1995 on syn-

tynyt tarve tehdä näiden jäsenvaltioiden osalta liittymistä koskeva pöytäkirja Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen. Pöytäkirja allekirjoitettiin 21 päivänä toukokuuta 1997 ja se tulee voimaan, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen valtion sisäisten voimaansaattamismenettelyjen päätökseen saattamisesta.

Euroopan unionin neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat hyväksyivät 20 päivänä toukokuuta 1997 lausuman, jonka mukaan neuvosto ja jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta kumppanuus- ja yhteistyösopimus Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation välisestä kumppanuudesta tulee voimaan samana päivänä, kun siihen liitetyn pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen alkaa.

Pöytäkirjaa ryhdytään Venäjältä vastavuoroisuutta edellyttäen soveltamaan väliaikaisesti sen jälkeen, kun Suomen, Ruotsin ja Itävallan parlamentit ovat ratifioineet sen. Pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen päättyy, kun se on ratifioitu kaikissa Euroopan unionin 15 jäsenmaassa ja Venäjällä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja sopimuksen merkitys**1.1. Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tausta ja valmistelu**

Euroopan yhteisöt ja niiden jäsenvaltiot ovat vuodesta 1994 solmineet kumppanuus- ja yhteistyösopimuksia Neuvostoliiton hajotessa syntyneiden uusien itsenäisten valtioiden kanssa. Sopimukset ovat jaetun toimivallan sopimuksia, ns. sekasopimuksia, jotka sisältävät sekä yhteisön että jäsenmaiden toimivaltaan kuuluvia asioita. Kauppapoliittisten määräysten osalta yhteisön toimivalta on yksinomainen. Useat muut sopimuksen kattamat yhteistyöalat sen sijaan sisältävät myös jäsenmaiden toimivaltaan kuuluvia asioita. Sopimukset edellyttävät sekä yhteisön että jäsenmaiden hyväksymistä. Sopimukset ovat pääperiaatteiltaan samantyyppisiä, mutta sisältävät tiettyjä maakohtaisia eroja.

Venäjän kanssa kumppanuus- ja yhteistyösopimus allekirjoitettiin 24 päivänä kesäkuuta 1994. Pöytäkirja Suomen, Itävallan ja Ruotsin liittymisestä sopimukseen allekirjoitettiin 21 päivänä toukokuuta 1997.

1.2. Sopimuksen pääasiallinen sisältö

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus on sisällöltään monen eri alan kattava sopimus, jolla perustetaan eri tason suhdeverkkoja yhteisön ja Venäjän kesken. Se luo pohjan osapuolten myöhemmälle suhdekehitykselle. Sopimuksen tavoitteena on luoda sopimuksen tasoinen perusta osapuolten kaupalliselle, taloudelliselle, lainsäädännölliselle, liiketoimintaa ja investointeja, rahoitusta sekä kulttuuria koskevalle yhteistyölle. Sopimus sisältää yksitoista osastoa, joissa käsitellään sopimuksen yleisiä periaatteita, poliittista vuoropuhelua, tavarakauppaa, liiketoimintaa ja investointeja, maksuja ja pääomaa, kilpailua, henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelua sekä yhteistyötä lainsäädännön, talouden ja kulttuurin aloilla, yhteistyötä laittomien toimien ehkäisemiseksi, rahoitusyhteistyötä sekä sopimuksen institutionaalisia ja yleisiä sekä loppumääräyksiä.

Tavarakaupassa osapuolet myöntävät toisilleen yleisen suosituimmuuskohtelun.

Talouden alalla yhteistyön aloja ovat muun muassa investointien edistäminen ja turvaa-

minen, tiede ja teknologia, koulutus, maatalous ja maatalouteen liittyvä teollisuus, energia, ydinaineala, avaruus, ympäristö, liikenne, postipalvelut ja televiestintä, rahoituspalvelut, alueiden kehittäminen, sosiaaliala, PK-yritykset, viestintä ja tietotekniikka, tulli, rahanpesun estäminen, huumausaineiden laittoman kaupan estäminen sekä pääomanliikkeiden ja maksujen sääntely Venäjällä.

Lainsäädäntöyhteistyön tavoitteena on yhtenäistää Venäjän lainsäädäntö vähitellen Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiseksi.

Liiketoimintaa ja investointeja koskevat määräykset käsittelevät työehtoja, sosiaaliturvaa, yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa, valtioiden rajat ylittävää palvelujen tarjoamista sekä liiketoimintaa ja investointeihin liittyviä yleisiä määräyksiä.

1.3. Sopimuksen poliittinen merkitys

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus tarjoaa puitteet osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, edistää ja lujittaa yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän välistä lähentymistä sekä edesauttaa poliittisten suhteiden syvenemistä.

1.4. Sopimuksen kauppapoliittinen merkitys

Sopimuksen hyväksymisellä ei ole kauppapoliittisia vaikutuksia nykytilaan verrattuna. Kumppanuus- ja yhteistyösopimus korvaa voimaan tultuaan Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välillä tehdyn kauppaa ja kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen vuodelta 1989. Sopimus sisältää artiklan, jonka mukaan osapuolet sitoutuvat harkitsemaan niiden välisen vapaakauppa-alueen perustamista.

2. Esityksen vaikutukset

Esitys tähtää siihen, että laillisesti maassa oleskelevien sopimusvaltioiden kansalaisten oikeusturva ja tasa-arvo muun muassa työ- ja sosiaaliturvalainsäädännön alalla taataan. Sopimus edellyttää, ettei sopimusvaltioiden kansalaisia syrjitä esimerkiksi työehtojen, palkan tai irtisanomisen osalta. Sopimus ei vaikuta jäsenvaltiossa voimassaoleviin maahanpääsyä koskeviin säännöksiin.

Sopimuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia Suomelle. Suomen kannalta kumppanuussopimus monen eri alan kattavana sopimuksena luo mahdollisuuden laajentaa Suomen ja Venäjän välistä kaupallis-taloudellista yhteistyötä. Esityksellä ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia eikä organisaatioon tai henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia. Sopimuksen hallinnointiin liittyvät yhteistyöneuvoston ja -komitean kokoukset voidaan hoitaa tavanomaisen kansainvälisen käytännön edellyttämällä tavalla nykyisellä henkilöstöllä.

3. Asian valmistelu Suomessa

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoasi-

ainministeriössä virkatyönä. Sopimuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtionvarainministeriöltä, opetusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, liikenneministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, ja ympäristöministeriöltä sekä Suomen Pankilta, kilpailuvirastolta ja tullihallitukselta.

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimus on käsitelty valtiopäiväjärjestyksen 4 a luvun säännösten mukaisesti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artiklassa perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän välille kumppanuus sekä luetellaan kumppanuuden tavoitteet: luoda puitteet poliittiselle vuoropuhelulle; edistää kauppaa, investointeja ja taloudellisia suhteita markkinatalouden periaatteita noudattaen; vakauttaa demokratia, kehittää taloutta ja tukea markkinatalouteen siirtymistä; vahvistaa poliittisia ja taloudellisia vapauksia; luoda pohja talous-, sosiaali-, rahoitus- sekä kulttuuriyhteistyölle; luoda tarvittavat puitteet osapuolten välisen tavarakaupan, yritysten sijoittautumisen, valtioiden rajat ylittävän palvelujen tarjoamisen sekä pääomasiirrot kattavan vapaakauppa-alueen luomiseksi. I osasto (2—5 artikla) sisältää sopimuksen yleiset periaatteet. Sopimuksen 2 artiklassa todetaan, että osapuolten sisäisten ja ulkoisten toimintaperiaatteiden pohjana on demokraattisten periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sellaisena kuin ne on määritelty erityisesti ETYK:in Helsingin päätöksiäkirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa. Demokraattisten periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen muodostaa oleellisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta. 3 artiklassa todetaan osapuolten tutkivan yhdessä vuonna 1998 sopimusneuvottelujen aloittamismahdollisuuksia vapaakauppa-alueen perustamiseksi. 4 artiklassa

osapuolet sitoutuvat tutkimaan yhdessä olosuhteiden muutoksista, erityisesti Venäjän liittymisestä GATT/WTO:hon, johtuvien muutosten tekemisestä sopimukseen.

5 artiklan mukaan Venäjän tämän sopimuksen nojalla myöntämää suosituimmuuskohtelua ei sovelleta viiden vuoden siirtymäkauden aikana sopimuksen voimaantulosta etuihin, jotka Venäjä on myöntänyt muille entiseen Neuvostoliittoon kuuluneille maille. Tavarakauppaa koskevan III osaston osalta artiklassa todetaan edellä mainitun suosituimmuuskohtelun soveltamatta jättämisen päättyvän kolmen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta tai Venäjän liittyessä GATT/WTO:hon.

II osasto (6—9 artikla) käsittelee poliittista vuoropuhelua, jonka tehtävänä on edistää yhteisön ja Venäjän lähentymistä, tukea Venäjän poliittisessa elämässä tapahtuvia demokraattisia muutoksia ja talousuudistuskehitystä sekä edistää uusien yhteistyömuotojen alullepanoa. Poliittisella vuoropuhelulla lujitetaan Venäjän sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisiä yhteyksiä; saavutetaan näkökantojen lisääntyvä lähentyminen molempia osapuolia koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä ja lisätään siten turvallisuutta ja vakautta sekä ennakoidaan osapuolten aloittavan yhteistyön demokratian ja ihmisoikeuksien periaatteiden huomioon ottamisen sekä noudattamisen osalta. Ministeritasolla poliit-

tista vuoropuhelua käydään yhteistyöneuvostossa.

III osasto (10—22 artikla) koskee tavara-kauppaa. Sopimuksen 10 artiklan mukaan osapuolet myöntävät toisilleen yleisen suosituimmuuskohtelun GATT:in mukaisesti kuitenkin tietyin artiklan 2 kohdassa mainituin poikkeuksin. 11 artikla käsittelee tuontitavaroiden kansallista kohtelua sekä niihin kohdistuvia sisäisiä veroja ja muita maksuja.

12 artiklassa osapuolet toteavat, että vapaan kauttakuljetuksen periaate on olennainen edellytys sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Artikla sisältää viittauksen GATT-sopimuksen kauttakuljetusta koskeviin vastaaviin määräyksiin. 13 artiklassa viitataan GATT-sopimukseen tullien, tuonnin sekä viennin maksujen ja muodollisuuksien, alkuperämerkinnän sekä kaupan sääntelyn julkaisemisen osalta. 14 artikla käsittelee osapuolten toisilleen myöntämää vapautusta tavaroiden väliaikaisen tuonnin maksuista ja tulleista. 15 artiklan mukaan tavaroiden tuonti osapuolten kesken tapahtuu lukuunottamatta artiklassa lueteltuja erillistapauksia ilman määrällisiä rajoituksia. Siihen asti kun Venäjä liittyy GATT/WTO:hon, osapuolet neuvottelevat 16 artiklan mukaan yhteistyökomiteassa tuontitullipolitiikastaan.

17 artikla käsittelee tuonnin kotimaisille valmistajille aiheuttamaa haittaa sekä osapuolten toimenpiteitä asiassa. 18 artiklan mukaan millään III osaston määräyksellä ei estetä jompaa kumpaa osapuolta ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustulleja GATTin tai vastaavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. 19 artikla koskee tuonnin, viennin tai kauttakuljetuksen kieltoja ja rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden takia.

20 artiklassa mainitaan, ettei III osastolla ole vaikutusta tekstiilituotteita koskevan Euroopan talousyhteisön ja Venäjän välillä vuonna 1993 solmitun kauppasopimuksen määräyksiin ja ettei 15 artiklan määrällisten rajoitusten kieltoa sovelleta tekstiilituotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50—63 ryhmään. 21 artiklassa käsitellään Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamisopimuksen alaan kuuluvien tuotteiden kauppaa ja todetaan, ettei niihin sovelleta 15 artiklan määrällisten rajoitusten kieltoa ja että näitä tuotteita tulee säätelämään erillinen sopimus, joka sisältää määrällisiä rajoituksia. Lisäksi kumppanuussopimus perustaa yhtey-

denpitoryhmän käsittelemään hiili- ja teräsasioita.

Sopimuksen 22 artikla koskee ydinaineiden kauppaa ja sen säätelyä. Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan kaikki tarpeelliset toimet saadakseen aikaan ydinaineiden kauppaa koskevan järjestelyn 1.1.1997 mennessä. Siihen saakka ydinaineiden kauppaan sovelletaan tietyin poikkeuksin tämän sopimuksen säännöksiä, sopimukseen liittyvää asiaa koskevaa kirjeenvaihtoa sekä eräitä artikloja vuoden 1989 sopimuksesta.

IV osasto (23—51 artikla) sisältää liiketoimintaa ja investointeja koskevat määräykset.

IV osaston 1 luvussa (23—27 artiklat) käsitellään työehtoja ja sosiaaliturvan yhteensovittamista. 23 artiklan mukaan yhteisö ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Venäjän kansalaisia ei, verrattuna kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin, syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työoloissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa. Venäjä myöntää vastaavan kohtelun sen alueella laillisesti työskenteleville jäsenvaltioiden kansalaisille.

24 artikla sisältää määräyksiä sosiaaliturvan yhteensovittamisesta. Niiden mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioissa laillisesti työskentelevien Venäjän kansalaisten siellä viettämät vakuutus-, työskentely- ja oleskelukaudet lasketaan yhteen muun muassa eläkkeitä varten, ellei jäsenvaltiossa sovellettavista edellytyksistä tai yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu. Venäjä myöntää vastaavan kohtelun sen alueella laillisesti työskenteleville jäsenvaltioiden kansalaisille. 25 artiklassa todetaan, etteivät 24 artiklan mukaiset toimenpiteet vaikuta Venäjän ja jäsenvaltioiden kahdenvälisiin sopimuksiin, jotka takaavat niiden kansalaisille tätä sopimusta suotuisamman kohtelun.

Yhteistyöneuvosto tarkastelee 26 artiklan mukaan, mitä parannuksia voidaan tehdä taloudellisten toimijoiden työoloihin osapuolten kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Yhteistyöneuvosto antaa suosituksia artiklojen 23 ja 26 täytäntöönpanosta 27 artiklan mukaisesti.

IV osaston 2 luku (28—35 artikla) käsittelee yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevia edellytyksiä. 28 artiklan mukaan osapuolet myöntävät toisilleen suosituimmuuskohtelun alueellaan yhtiöiden sijoittautumiseen liittyvien ehtojen sekä tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden toiminnan osalta liitteissä 3

ja 4 mainituin varaumin. 29 artikla sisältää pankki- ja vakuutuspalveluja koskevia erityismääräyksiä ja rajoituksia sekä ehtoja niiden poistamiselle liitteessä 7. Keskeiset käsitteet on määritelty 30 artiklassa. 31 artiklassa todetaan, etteivät IV osaston säännökset vaikuta sopimuksen säännösten kiertämisen estämiseen. 32 artikla käsittelee keskeisissä tehtävissä työskentelevien henkilöiden työllistämistä. 33 artiklassa osapuolet harkitsevat yhteistyöneuvoston suositusten pohjalta kansallisen kohtelun myöntämistä toisilleen yhtiöiden sijoittautumisen ja toiminnan osalta. Osapuolet tarkastelevat säännöllisin määräajoin yhteistyöneuvostossa 34 artiklassa asetettujen ehtojen toteutumista. 35 artikla sisältää lento-, sisävesi- ja meriliikennettä koskevia erityismääräyksiä.

IV osaston 3 luku (36—43 artikla) koskee valtioiden rajat ylittävää palvelujen tarjoamista osapuolten välillä. 36 artiklassa käsitellään suosituimmuuskohtelua liitteessä 5 mainituilla aloilla. 37 artiklassa osapuolet sallivat luonnollisten henkilöiden väliaikaisesti saapua maahan neuvotellakseen palvelujen myymisestä tai tehdäkseen palvelujen myymistä koskevia sopimuksia. 38 artiklan mukaan osapuolet tarkastelevat viimeistään kolmen vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamisesta yhteistyöneuvostossa rajan yli tarjottavien palvelujen edistämistä sekä artiklassa asetettujen ehtojen toteutumista. 39 artikla sisältää meriliikennettä koskevia erityismääräyksiä. Osapuolet sitoutuvat vuoden 1996 loppuun mennessä aloittamaan neuvottelut sisävesiväylien vaihteittaiseksi avaamiseksi. 40 artikla käsittelee rautatieliikennettä.

41 artikla käsittelee avaruusrakettien laukaisupalvelujen tarjontaa ja kilpailuolosuhteita. Osapuolet sopivat vuoteen 2000 mennessä näiden tarjontaa koskevista edellytyksistä. Liikkuvaa satelliittiviestintää koskevassa 42 artiklassa osapuolet sopivat harkitsevansa vuonna 1996 suosituimmuuskohtelun myöntämistä toisilleen liikkuvien satelliittipalvelujen osalta. 43 artikla toteaa osapuolten voivan myöhemmin solmia liikennettä koskevia erityissopimuksia.

IV osaston 4 luku (44—51 artikla) sisältää liiketoimintaa ja investointeja koskevia yleisiä määräyksiä. 44 artiklassa todetaan, etteivät yhteisön, sen jäsenvaltioiden tai Venäjän solminut integraatiosopimukset vaikuta tämän osaston 2 ja 3 lukujen eivätkä osaston V antamaan kohteluun. 46 artikla sisältää viittauksen yleiseen järjestykseen, yleiseen

turvallisuuteen tai kansanterveyteen perustuviin rajoituksiin. 47 artiklan mukaan yhteistyöneuvosto antaa suosituksia palvelukaupan vapauttamiseksi. 48 artiklan mukaan sopimus ei estä osapuolia soveltamasta kansallista lainsäädäntöään maahan pääsyyn, oleskeluun, työskentelyyn, työehtoihin, luonnollisten henkilöiden sijoittautumiseen sekä palvelujen tarjoamiseen. Verotusta koskevassa 49 artiklassa todetaan, ettei suosituimmuuskohtelua sovelleta veroetuihin, jotka perustuvat kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi tehtyihin tai tehtäviin sopimuksiin.

50 artiklan mukaan sopimus ei myönnä jäsenvaltioiden tai Venäjän kansalaisille yleistä oikeutta saapua toisen osapuolen alueelle tai oleskella siellä eikä myöskään oikeutta työllistää omia kansalaisiaan toisen osapuolen alueella. 51 artiklan mukaan osapuolten toisilleen myöntämä kohtelu ei saa olla edullisempi kuin mitä GATS-yleissopimuksesta johtuu.

V osasto (52 artikla) käsittelee juoksevia maksuja, maksumenetelmiä, suoria investointeja ja pääomaliikkeitä sekä näihin myönnettävää suosituimmuuskohtelua. Osapuolet sitoutuvat sallimaan kaikki yhteisön ja Venäjän väliset tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen liittyvät maksut. Venäjällä on kuitenkin oikeus rajoittaa ulospäin suuntautuvia suoria investointeja sekä lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämistä sekä saamista. Artikla sisältää siirtymäsäännöksiä rajoitusten poistamiselle.

VI osasto (53—55 artikla) koskee kilpailua, henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelua sekä yhteistyötä lainsäädännön alalla. 53 artiklassa käsitellään kilpailurajoitusten poistamista ja korjaamista aikataulujen ja menetelmien mukaisesti. Kaupallisuusluonteisten valtiomonopolioiden osalta osapuolet ovat kolmantena vuotena sopimuksen voimaantulosta valmiit varmistamaan, ettei osapuolten kansalaisten ja yritysten välillä ole syrjintää tavaroiden hankintaa tai markkinoille saattamista koskevien ehtojen osalta.

54 artiklassa määrätään henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelusta.

Lainsäädännöllistä yhteistyötä käsittelevässä 55 artiklassa Venäjä pyrkii varmistamaan lainsäädäntönsä vaihteittaisen yhdenmukaistamisen yhteisön lainsäädännön kanssa.

VII osasto (56—83 artikla) koskee taloudellista yhteistyötä.

56 artikla käsittelee yleisesti yhteistyön tarkoitusta sekä eri yhteistyöaloja. 57 artikla

koskee yhteistyötä teollisuuden alalla. Sen tavoitteena on muun muassa edistää taloudellisten toimijoiden liikeyhteyksiä, parantaa liikkeenjohtoa, tukea yksityistämiskehitystä, vahvistaa yksityistä sektoria, uudenaikaistaa teollisuutta ympäristönsuojelunäkökohdat huomioon ottaen, edistää sotateollisuuden muuntamista, kehittää markkinaperusteisia kaupan sääntöjä ja käytäntöjä sekä siirtää taitotietoa.

Investointien edistämistä ja turvaamista käsittelevässä 58 artiklassa yhteistyön tavoitteeksi mainitaan investointisuoja- sekä verosopimusverkon solmiminen Venäjän ja jäsenmaiden kesken. 59 artiklassa todetaan osapuolten toimivan yhteistyössä kehittääkseen julkisia hankintoja koskevia edellytyksiä.

60 artikla sisältää standardeja, vaatimustenmukaisuuden arvioimista ja kuluttajansuojelua koskevia määräyksiä. Osapuolet pyrkivät myös yhteensovittamaan kuluttajansuojelujärjestelmiään. 61 artiklassa käsitellään kaivostointia ja raaka-aineita.

Tiedettä ja teknologiaa koskevassa 62 artiklassa todetaan osapuolten edistävän kahdenvälistä yhteistyötä siviilitarkoituksiin tehtävän tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla. Yhteistyö kattaisi tieteellisten ja teknisten tietojen vaihdon, yhteisen TTK-toiminnan sekä tiedemiesten ja tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden edistämisen.

63 artikla käsittelee yhteistyötä koulutuksen alalla. Tavoitteena on parantaa koulutuksen tasoa. Yhteistyöaloina mainitaan muun muassa Venäjän korkeamman koulutuksen järjestelmien nykyaikaistaminen; yliopistojen välinen sekä yliopistojen ja yritysten välinen yhteistyö; opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallintoehenkilöstön, nuorten tutkijoiden ja tiedemiesten sekä nuorison liikkuvuus; opetuksen edistäminen Eurooppaa koskevissa opinnoissa; yhteisön ja venäjän kielten opetus sekä etäopiskelun ja uusien koulutusteknologioiden kehittäminen. Yhteistyön hallinnollisena perustana tulisi kyseeseen Venäjän osallistuminen yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

64 artiklassa maatalouden ja maatalouteen liittyvän teollisuuden osalta todetaan, että yhteistyön tavoitteena on Venäjän maatalouden ja siihen liittyvän teollisuuden nykyaikaistaminen, rakennemuutos sekä yksityistäminen ympäristönsuojelunäkökohdat huomioon ottaen artiklassa mainituin yhteistyömuodoin. Osapuolten tavoitteena on niin ikään terveyttä ja kasvien terveyttä koskevien sääntöjen yhteensovittaminen.

65 artikla koskee energiayhteistyötä, joka tapahtuu markkinatalouden ja Euroopan energiaperuskirjan periaatteet huomioon ottaen artiklassa luetelluilla aloilla. 66 artikla käsittelee yhteistyötä ydinainealalla. Keskeistä on osapuolten välillä tehtävien lämpöydinfuusiota ja ydinaineiden turvallisuutta koskevien sopimusten soveltaminen. 67 artikla koskee avaruustutkimusta, 68 artikla rakennusteollisuutta.

Ympäristöyhteistyötä käsitellään 69 artiklassa. Osapuolten tulee Euroopan energiaperuskirja ja Luzernin konferenssin julistus vuodelta 1993 huomioon ottaen kehittää ja lujittaa yhteistyötään ympäristön ja ihmisten terveyden suojelussa. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön tuhoutumisen torjunta muun muassa ilman ja veden pilaantumisen estämisen, luonnon tilan palauttamisen, ympäristöystävällisen energian käytön, kemiallisten aineiden käsittelyn, veden laadun, jätteiden vähentämisen ja kierrätyksen, maatalouden ympäristövaikutusten, metsien suojelun, maankäytön suunnittelun, maailmanlaajuisten ilmastomuutosten sekä ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden aloilla. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi suunnitelmien kehittäminen katastrofi- ja hätätilanteiden varalle, tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, yhteinen tutkimustoiminta sekä yhteistyö alueellisella tasolla. Tavoitteena on Venäjän ympäristölainsäädännön yhdenmukaistaminen yhteisön sääntöjen suhteen.

70 artikla koskee liikennettä. Tavoitteena on Venäjän liikennejärjestelmien ja -verkostojen nykyaikaistaminen ja rakenteellinen muuttaminen. 71 artikla käsittelee postipalveluja ja televiestintää. Tavoitteena mainitaan posti- ja televiestintäverkkojen teknisen tason asteittainen yhdentäminen.

Rahoituspalveluja koskevassa 72 artiklassa todetaan yhteistyön tavoitteeksi markkinatalouden edellyttämä Venäjän pankki-, vakuutus- ja rahoituspalvelujen kehittäminen.

Alueiden kehittämistä käsitellään 73 artiklassa. Sosiaalialan yhteistyön tavoitteena mainitaan 74 artiklassa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tason nostaminen. Venäjälle tullaan antamaan teknistä apua työvoimahallinnon ja sosiaaliturvajärjestelmien kehittämiseen. 75 artikla käsittelee matkailun alalla tapahtuvaa yhteistyötä. 76 artiklan mukaan osapuolten tavoitteena on pk-yritysten kehittäminen ja vahvistaminen tiedon ja taitotiedon levittämistä edistämällä.

77 artikla sisältää viestintää, tietotekniikkaa

ja tietoinfrastruktuuria koskevia määräyksiä. 78 artiklassa yhteistyön tarkoituksena on saattaa päätökseen osapuolten tullijärjestelmien lähentäminen sopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan 2 perusteella. Tilastoalan yhteistyötä käsitellään 79 artiklassa. 80 artiklan mukaan osapuolet toimivat yhteistyössä helpottaakseen talousuudistusta ja talouspolitiikkojen yhteensovittamista sekä talouden peruseriaatteiden ymmärtämistä.

81 artikla käsittelee toimia rahanpesun estämiseksi. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että niiden on yhteistyössä pyrittävä estämään rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen. Yhteistyöhön tulee kuulua hallinnollista ja teknistä apua sopivien rahanpesua estävien sääntöjen laatimiseksi. 82 artiklassa käsitellään yhteistyötä huumausaineiden ja psykooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan torjumiseksi. 83 artikla koskee yhteistyötä pääomanliikkeiden ja maksujen sääntelemiseksi Venäjällä.

VIII osasto (84 artikla) käsittelee yhteistyötä laittomien toimien ehkäisemiseksi. Yhteistyön tavoitteena on ehkäistä esimerkiksi laitton maahanmuutto ja oleskelu, laitton talouden alan toiminta, eri tuotteiden laitton kauppa, väärennökset sekä huumausaineiden ja psykooppisten aineiden laitton kauppa. Yhteistyömuotoina mainitaan neuvottelut, tiivis yhteistyö sekä tekninen ja hallinnollinen apu.

IX osasto (85 artikla) koskee kulttuuriyhteistyötä. Osapuolet sitoutuvat edistämään kulttuuriyhteistyötä kansojensa välisten olemassa olevien suhteiden vahvistamiseksi sekä kieltensä ja kulttuuriensa molemminpuolisen tuntemuksen edistämiseksi.

X osasto (86—89 artikla) sisältää rahoitusyhteistyötä koskevia määräyksiä. 86 artiklan mukaan Venäjä saa yhteisöltä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja taloutensa muutoksen tukemiseksi tilapäistä teknistä apua. 87 artiklassa todetaan avun perustuvan Tacis-ohjelmaan. 88 artiklan mukaan rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään viiteohjelmassa, jossa otetaan huomioon Venäjän tarpeet ja uudistusprosessissa tapahtunut edistyminen. 89 artiklaan sisältyy maininta teknisen avun yhteensovittamisesta Kansainväliseltä jälleenrakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankilta tulevan avun kanssa.

XI osasto (90—112 artikla) sisältää sopi-

muksen institutionaaliset, yleiset ja loppumääräykset.

90—94 artikla sisältää sopimuksen täytäntönpäytäjä valvovaa yhteistyöneuvostoa koskevat määräykset. Se kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa. Yhteistyöneuvosto tarkastelee sopimuksen tavoitteiden saavuttamista. Yhteistyöneuvosto voi antaa suosituksia osapuolten yhteisellä suostumuksella.

Yhteistyöneuvosto koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Venäjän federaation hallituksen jäsenistä. Yhteistyöneuvostoa avustaa yhteistyökomitea. Komitea muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten ja Euroopan yhteisöjen komission sekä Venäjän federaation hallituksen edustajista korkeiden virkamiesten tasolla ja se valmistelee yhteistyöneuvoston kokoukset. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa yhteistyökomitealle ja asettaa muita sitä avustavia erityisiä komiteoita tai toimielimiä.

95—97 artikla käsittelee parlamentaarista yhteistyökomiteaa. Parlamentaarinen yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Venäjän kansanedustuslaitoksen jäsenistä. Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi pyytää yhteistyöneuvostolta tietoja sopimuksen täytäntönpäytäjä, ja sille annetaan tieto yhteistyöneuvoston suosituksista.

98 artiklassa osapuolet sitoutuvat varmistamaan, että osapuolten luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat saattaa asiansa osapuolten toimivaltaisten tuomioistuinten ja hallinnollisten elinten käsiteltäväksi puolustaakseen henkilökohtaisia oikeuksiaan ja omaisuutensa kohdistuvia oikeuksia, mukaan lukien henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet. Osapuolet edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista taloudellisten toimijoiden välisten riitojen ratkaisemisessa.

99 artiklassa luetellaan sopimuksen sallitut poikkeusmääräykset. 100 artiklassa selvitetään sopimuksen soveltamisalan syrjäntäkielto määräykset. 101 artiklan mukaan yhteistyöneuvosto voi ratkaista osapuolten riidan antamalla suosituksen tai aloittamalla artiklasta ilmenevän menettelyn.

103 artiklan mukaan Venäjälle tämän sopimuksen nojalla myönnetty kohtelu ei saa missään tapauksessa olla edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu. 105 artiklassa käsitellään kumppanuus- ja

yhteistyösopimuksen ja Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen välistä suhdetta.

106—112 artiklassa annetaan sopimuksen toimeenpanoon ja voimaantuloon liittyviä tarkempia määräyksiä.

106 artiklan mukaan sopimus on tehty kymmeneksi vuodeksi. Sopimus jatkuu automaattisesti vuosittain, ellei osapuoli anna kirjallista irtisanomisilmoitusta vähintään kuusi kuukautta ennen sopimuksen päättymistä. 107 artiklassa osapuolet sitoutuvat toteuttamaan kaikki yleistöimenpiteet ja erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. 110 artiklassa määritellään sopimuksen soveltamisalue.

112 artiklan 3 kohdan mukaan sopimus korvaa voimaan tullessaan Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välillä tehdyn kauppaa ja kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

Liitteet ja pöytäkirjat

Sopimuksessa on kaikkiaan kymmenen liitettä ja kaksi pöytäkirjaa, jotka 108 artiklan mukaisesti ovat erottamaton osa sopimusta.

Liitteet ovat: 1) Viitteellinen luettelo Venäjän entisille Neuvostoliiton itsenäisille valtioille myöntämistä etuuksista tämän sopimuksen kattamilla aloilla (vuoden 1994 tammikuussa), 2) Sopimuksen 15 artiklan määräyksistä tehtävät poikkeukset (määrälliset rajoitukset), 3) Yhteisön 28 artiklan 2 kohtaa koskevat varaukset, 4) Venäjän 28 artiklan 3 kohtaa koskevat varaukset, 5) Rajat ylittävät palvelujen tarjoaminen; luettelo palveluista, joille osapuolet myöntävät suosituimmuuskohtelun, 6) Rahoituspalveluihin liittyvät määrittelmät, 7) Rahoituspalvelut, 8) Sopimuksen 34 ja 38 artiklaan liittyvät määräykset, 9) Kilpailua koskevien määräysten siirtymäkausi ja määrällisten rajoitusten käyttöönotto ja 10) Sopimuksen 54 artiklassa tarkoitettu henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojeleminen.

Pöytäkirjat ovat: 1) hiili- ja teräsalan yhteydenpitöryhmän perustamisesta ja 2) hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tullilainsäädännön asianmukaista soveltamista varten.

Sopimukseen liittyvä tullipöytäkirja koskee

hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa tulliasioissa. Mitä tulee pöytäkirjan soveltamisalaan, osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvissa asioissa pöytäkirjassa määrätyillä tavoilla ja edellytyksillä varmistaa keskinäisen tullilainsäädännön oikean soveltamisen, erityisesti ehkäisemällä, paljastamalla ja tutkimalla tullilainsäädännön vastaisia toimia.

Avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

Pöytäkirjassa määritellään pyynnöstä annettava apu, oma-aloitteinen avunanto, asiakirjojen toimittaminen/tiedoksiannot, avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö, pyyntöjen täyttäminen, tietojen välityksessä käytettävä muoto, poikkeukset avunantovelvollisuudesta, luottamuksellisuuden velvoitteesta, tietojen käytöstä, asiantuntijoista ja todistajista, avunannosta aiheutuneista kustannuksista ja täytäntöönpanosta.

Pöytäkirja täydentää keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia, joita on tehty tai saatetaan tehdä yhden tai useamman Euroopan yhteisön jäsenvaltion ja Venäjän välillä eikä estä soveltamista niistä. Pöytäkirja ei myöskään estä mainittujen sopimusten mukaisesti tapahtuvaa laaja-alaisempaa avunantoa.

2. Voimaantulo

Suomi, Ruotsi ja Itävalta liittyvät Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen 21 päivänä toukokuuta 1997 tehdyllä pöytäkirjalla.

Euroopan unionin neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat hyväksyivät 20 päivänä toukokuuta 1997 lausuman, jonka mukaan neuvosto ja jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta kumppanuus- ja yhteistyösopimus Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation välisestä kumppanuudesta tulee voimaan samana päivänä, kun siihen liitetyn pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen alkaa.

Pöytäkirjaa ryhdytään Venäjältä vastavuo-

roisuutta edellyttäen soveltamaan väliaikaisesti sen jälkeen, kun Suomen, Ruotsin ja Itävallan parlamentit ovat ratifioineet sen. Pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen päättyy, kun se on ratifioitu kaikissa Euroopan unionin 15 jäsenmaassa ja Venäjällä.

Sopimuksessa tarkoitettu kumppanuus ja yhteistyö kattaa myös Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia asioita. Kysymys on kuitenkin yhteistyön puitteista eikä sellaisista maakuntaa varsinaisesti velvoittavista sopimusmääräyksistä, jotka olisi Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisesti saatettava voimaan maakunnassa. Sopimuksen poliittinen luonne ja merkitys kuitenkin puoltaa sitä, että myös Ahvenanmaa hyväksyy Suomen liittymispöytäkirjan. Tarkoituksena on pyytää pöytäkirjan voimaansaattamisasetukselle Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 2 momentin mukaisesti.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Venäjän kanssa tehty kumppanuus- ja yh-

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 1997

teistyösopimus tai siihen liittyvä pöytäkirja eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia tai valtiosäännön mukaan muuten eduskunnan suostumusta vaativia määräyksiä. Hallitus on kuitenkin päättänyt pyytää pöytäkirjalle eduskunnan suostumuksen, koska Venäjä on Suomen kannalta selvästi tärkein entisen Neuvostoliiton maista sen kehittyvän suuren kaupallisen ja poliittisen merkittävyyden vuoksi. Kumppanuus- ja yhteistyösopimus luo pohjan laajalle taloudelliselle ja poliittiselle yhteistyölle Venäjän ja Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden välille.

Sopimus muun muassa sisältää artiklan, jonka mukaan osapuolet harkitsevat vapaa-kauppasopimusten solmimista.

Edellä olevan perusteella ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 2 momentin perusteella esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Brysselissä 21 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn pöytäkirjan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Ole Norrback

PÖYTÄKIRJA**EUROOPAN YHTEISÖJEN JA NIIDEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ
VENÄJÄN FEDERAATION VÄLISEN KUMPPANUUDEN PERUSTAMISESTA
TEHTYYN KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUKSEEN**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

jotka ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ sekä EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö',

sekä

VENÄJÄN FEDERAATIO,

jotka

ottavat huomioon Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisen Euroopan unioniin ja samalla yhteisöön 1 päivänä tammikuuta 1995,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

Itävallan tasavalta, Suomen tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta ovat Korfulla 24 päivänä kesäkuuta 1994 allekirjoitetun Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation välisen kumppanuuden perustamisesta tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'sopimus', osapuolia ja ne hyväksyvät ja ottavat huomioon yhteisön muiden jäsenvaltioiden tavoin sopimuksen tekstit sekä samana päivänä allekirjoitetun päätösasiakirjan liitteinä olevat yhteiset julistukset, kirjeenvaihdot ja Venäjän federaation julistuksen.

2 ARTIKLA

Sopimuksen tekstit, päätösasiakirja ja kaikki sen liitteinä olevat asiakirjat on laadittu suomen ja ruotsin kielellä. Ne ovat tämän pöytäkirjan liitteinä ja ne ovat yhtä todistusvoimaisia kuin muilla kielillä laaditut sopimuksen, päätösasiakirjan ja sen liitteinä olevien asiakirjojen tekstit.

3 ARTIKLA

Tämä pöytäkirja laaditaan kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen, tanskan ja venäjän kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

4 ARTIKLA

Osapuolet hyväksyvät pöytäkirjan omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä pöytäkirja tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ilmoittavat toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen saattamisesta päätökseen.

Tehty Brysselissä 21 päivänä toukokuuta 1997

BELGIAN KUNINGASKUNNAN puolesta,

TANSKAN KUNINGASKUNNAN puolesta,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN puolesta,

HELLEENIEN TASAVALLAN puolesta,

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN puolesta,

RANSKAN TASAVALLAN puolesta,

IRLANNIN puolesta,

ITALIAN TASAVALLAN puolesta,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN puolesta,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN puolesta,

ITÄVALLAN TASAVALLAN puolesta,

PORTUGALIN TASAVALLAN puolesta,

SUOMEN TASAVALLAN puolesta,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN puolesta,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN
puolesta,

YHTEISÖN puolesta,

VENÄJÄN FEDERAATION puolesta

LAUSUMA

Euroopan unionin neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat toteavat, että 24. kesäkuuta 1994 tehty kumppanuus- ja yhteistyösopimus Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation välisestä kumppanuudesta allekirjoitettiin ennen Euroopan unionin viimeisintä laajentumista ja että tämän vuoksi oli tarpeen neuvotella tänään allekirjoitettu pöytäkirja mainittuun sopimukseen. Siihen asti kun tämä pöytäkirja tulee voimaan, Euroopan yhteisöt ja sen jäsenvaltiot soveltavat sitä väliaikaisesti Venäjän federaation vastavuo-

roisuutta edellyttäen sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä, jolloin Euroopan yhteisöt ja niiden jäsenvaltiot sekä Venäjän federaatio ovat ilmoittaneet toisilleen tarvittavien yhteisöjen ja kansallisten menettelyjen päätökseen saattamisesta. Neuvosto ja jäsenvaltiot toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta kumppanuus- ja yhteistyösopimus Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation välisestä kumppanuudesta tulee voimaan samana päivänä, kun siihen liitetyn pöytäkirjan väliaikainen soveltaminen alkaa.

Hyväksytty 20 päivänä toukokuuta 1997 Euroopan unionin neuvostossa.

KUMPPANUUS- JA YHTEISTYÖSOPIMUS

kumppanuuden perustamisesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän federaation kesken

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIKEN KUNINGASKUNTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ sekä EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä 'yhteisö', sekä

VENÄJÄN FEDERAATIO

jäljempänä 'Venäjä',

jotka

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän väliset historialliset siteet ja yhteiset arvot,

TUNNUSTAVAT yhteisön ja Venäjän federaation haluavan lujittaa näitä siteitä sekä perustaa kumppanuuden ja yhteistyön, joilla lujitettaisiin ja laajennettaisiin niitä suhteita, jotka luotiin erityisesti 18 päivänä joulukuuta 1989 allekirjoitetulla Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevalla sopimuksella, jäljempänä 'vuoden 1989 sopimus',

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden, jotka toimivat Euroopan unionista 7 päivänä helmikuuta 1992 tehdyllä sopimuksella perustettuna Euroopan unionina, sekä Venäjän federaation sitoutumisen poliittisten ja taloudellisten vapauksien vahvistamiseen, mikä on itse kumppanuuden perusta,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen maailmanlaajuisen rauhan ja turvallisuuden, samoin kuin riitojen rauhanomaisen ratkaisemisen edistämiseen sekä yhteistyöhön tämän päämäärän saavuttamiseksi Yhdistyneissä Kansakunnissa ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksessa sekä muissa yhteyksissä,

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän lujan sitoutumisen panemaan täysimääräisesti täytäntöön kaikki periaatteet ja määräykset, jotka sisältyvät Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen (ETYK) päätössiakirjaan, Madridin ja Wienin seurantakokousten päätössiakirjoihin, taloudellista yhteistyötä koskevan Bonnin ETY-kokouksen asiakirjaan, uutta Eurooppaa koskevaan Pariisin peruskirjaan sekä Helsingin ETY-kokouksen asiakirjaan "Muutoksen haasteet" vuodelta 1992,

VAHVISTAVAT yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän sitoutumisen 17 päivänä joulukuuta 1991 tehdyn Euroopan energiaperuskirjan sekä huhtikuussa 1993 pidetyn Luzernin konferenssin julistuksen tavoitteisiin ja periaatteisiin,

OVAT VAKUUTTUNEITA oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen, erityisesti vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen, monipuoluejärjestelmän ja siihen kuuluvien vapaiden demokraattisten vaalien aikaan saamisen sekä markkinatalouteen siirtymiseksi tarvittavan taloudellisen vapauttamisen ensisijaisen tärkeästä merkityksestä,

USKOVAT, että kumppanuuden täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää Venäjän poliittisten ja taloudellisten uudistusten jatkumista ja toteuttamista,

HALUAVAT edistää alueellista yhteistyötä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla entisen Neuvostoliiton maiden kesken alueen hyvinvoinnin ja vakauden edistämiseksi,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia osapuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä sekä kehittää sitä,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun antaa tarvittaessa teknistä apua Venäjän talousuudistuksen toteuttamiseksi ja taloudellisen yhteistyön kehittämiseksi,

PITÄVÄT MIELESSÄ sopimuksen tarpeellisuuden edistettäessä Venäjän lähentymistä asteittain Euroopan ja sen lähialueiden laajenevaan yhteistyöalueeseen sekä Venäjän asteittaista yhdentymistä avoimeen kansainvälisen kaupan järjestelmään,

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten sitoutumisen kaupan vapauttamiseen tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen, jäljempänä 'GATT', sisältyvien periaatteiden mukai-

sesti, sellaisena kuin se on muutettuna Uruguayn kierroksella, ja ottavat huomioon maailmankauppajärjestön, jäljempänä 'WTO', perustamisen,

TUNNUSTAVAT, että Venäjä ei ole enää valtiojohtoisen kaupan maa, vaan maa, jonka talous on siirtymävaiheessa, ja että osapuolten tässä sopimuksessa vahvistamat yhteistyömuodot edistävät jatkuvaa kehitystä kohti markkinataloutta,

OVAT TIETOISIA tarpeesta parantaa liiketoimintaa ja investointeja koskevia edellytyksiä sekä yhtiöiden sijoittautumiseen, työntekoon, palvelujen tarjoamiseen ja pääomanliikkeisiin liittyviä edellytyksiä,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo uuden ilmapiirin osapuolten välisille taloudellisille suhteille ja erityisesti kaupan ja investointien kehittämiseksi, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden rakenneuudistuksen ja teknologian nykyaikaistamisen kannalta,

HALUAVAT luoda tiiviin yhteistyön ympäristön suojelun alalla, ottaen huomioon osapuolten välisen keskinäisen riippuvuuden tällä alalla,

PITÄVÄT MIELESSÄ osapuolten aikomuksen kehittää yhteistyötään avaruustutkimuksen alalla täydentääkseen toistensa toimintaa tällä alalla, ja

HALUAVAT edistää kulttuuriyhteistyötä ja parantaa tiedon kulkua,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän välinen kumppanuus. Tämän kumppanuuden tavoitteena on:

- luoda asianmukaiset puitteet osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, joka mahdollistaisi niiden välisten tiiviiden poliittisten suhteiden kehittämisen tällä alalla,
- edistää kauppaa ja investointeja sekä osapuolten välisiä, markkinatalouteen perustuvia sopusointuisia taloudellisia suhteita niiden kestävän taloudellisen kehityksen edistämiseksi,
- vahvistaa poliittisia ja taloudellisia vapauksia,
- tukea Venäjää sen pyrkimyksissä lujittaa demokratiaansa ja kehittää taloutaan sekä saattaa päätökseen siirtymisen markkinatalouteen,
- luoda perusta taloudelliselle, sosiaaliselle, rahoitusalan ja kulttuurin alan yhteistyölle, joka nojautuu keskinäisten etujen, keskinäisen vastuun ja keskinäisen tuen periaatteisiin,
- edistää yhteisen edun mukaista toimintaa,
- luoda asianmukaiset puitteet Venäjän ja Euroopan laajemman yhteistyöalueen väliselle asteittaiselle yhdentymiselle,
- luoda tarvittavat edellytykset yhteisön ja Venäjän välisen vapaakauppa-alueen perustamiselle vastaisuudessa, joka kattaisi niiden välisen tavarakaupan olennaisilta osiltaan, sekä luoda edellytykset yhtiöiden sijoittautumisvapauden, rajat ylittävän palvelukaupan ja pääomanliikkeiden toteuttamiseksi.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 ARTIKLA

Osapuolten sisäiset ja ulkoiset politiikat

perustuvat demokratian ja ihmisoikeuksien, sellaisina kuin ne määritellään erityisesti Hel-singin päätösasiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa, kunnioittamiseen, ja ne muodostavat olennaisen osan kumppanuutta ja tätä sopimusta.

3 ARTIKLA

Osapuolet sitoutuvat tarkastelemaan olosuhteiden mukaisesti tämän sopimuksen asianomaisten osastojen, erityisesti III osaston ja 53 artiklan kehittämistä tarkoituksenaan niiden välisen vapaakauppa-alueen perustaminen. Yhteistyöneuvosto voi antaa osapuolille tätä kehittämistä koskevia suosituksia. Tällainen kehittäminen voidaan toteuttaa ainoastaan osapuolten välisellä niiden vastaavien menettelyjen mukaisesti tehdyllä sopimuksella. Osapuolet tutkivat yhdessä vuonna 1998 ovatko olosuhteet sellaiset, että vapaakauppa-alueen perustamista koskevat neuvotelut voidaan aloittaa.

4 ARTIKLA

Osapuolet sitoutuvat tarkastelemaan yhdessä, molempien suostumuksella, mitä muutoksia olisi olosuhteiden muuttumisen ja erityisesti Venäjän liittymisestä GATT/WTO:hon aiheutuvien muutosten huomioon ottamiseksi aiheellista tehdä sopimuksen kohtiin. Ensimmäinen tarkastelu tapahtuu kolmen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta tai kun Venäjä liittyy GATT/WTO:hon, sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi.

5 ARTIKLA

1. Venäjän tämän sopimuksen mukaisesti myöntämää suosituimmuuskohtelua ei sovelleta viiden vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta päättyvän siirtymäkauden aikana liitteessä 1 määriteltyjen sellaisten etuuskien osalta, jotka Venäjä myöntää muille entisen Neuvostoliiton maille. Tätä määräaikaa voidaan tarvittaessa pidentää molempien osapuolten suostumuksella.

2. Kun suosituimmuuskohtelu on myönnetty III osaston mukaisesti 1 kohdassa tarkoitettu siirtymäkausi päättyy kolmen vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta tai kun

Venäjä liittyy GATT/WTO:hon, sen mukaan kumpi ajankohta on aikaisempi.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

6 ARTIKLA

Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun, jota ne aikovat kehittää ja vahvistaa. Tämä vuoropuhelu edistää ja lujittaa yhteisön ja Venäjän välistä lähentymistä, tukee Venäjällä tällä hetkellä tapahtuvia poliittisia ja taloudellisia muutoksia sekä edistää uusien yhteistyömuotojen luomista. Poliittisella vuoropuhelulla:

- lujitetaan Venäjän sekä yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja samalla koko demokraattisten valtioiden yhteisön välisiä yhteyksiä. Tällä sopimuksella saavutettu taloudellinen lähentyminen johtaa poliittisten suhteiden syvenemiseen;
- saavutetaan näkökantojen lisääntyvä lähentyminen molempia osapuolia koskeissa kansainvälisissä kysymyksissä ja lisätään siten turvallisuutta ja vakautta;
- ennakoidaan, että osapuolet aloittavat yhteistyön demokratian ja ihmisoikeuksien periaatteiden noudattamista koskeissa asioissa, ja neuvottelevat keskenään tarvittaessa niiden asianmukaiseen soveltamiseen liittyvistä asioista.

7 ARTIKLA

1. Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajan ja Euroopan yhteisöjen komission puheenjohtajan sekä Venäjän presidentin välisiä kokouksia järjestetään pääsääntöisesti kahdesti vuodessa.

2. Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään 90 artiklassa perustetussa yhteistyöneuvostossa ja muissa tapauksissa, Euroopan unionin troikka mukaan lukien, yhteisestä sopimuksesta.

8 ARTIKLA

Osapuolet käyttävät poliittisessa vuoropuhelussa myös muita menettelyjä ja keinoja, joita ovat erityisesti:

- korkean virkamiestason kaksi kertaa vuodessa pidettävät kokoukset Euroopan unionin troikan ja Venäjän virkamiesten välillä;
- diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö;
- kaikki muut keinot, mukaan lukien mahdollisuus asiantuntijakokouksiin, joilla edistettäisiin tämän vuoropuhelun vahvistamista ja kehittämistä.

9 ARTIKLA

Parlamentaarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 95 artiklassa perustetussa parlamentaarisessa yhteistyökomiteassa.

III OSASTO

TAVARAKAUPPA

10 ARTIKLA

1. Osapuolet myöntävät toisilleen GATTin I artiklan 1 kohdassa määritellyn suosituimmuuskohtelun.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei sovelleta:

- a) etuuksiin, jotka myönnetään rajaliikenteen helpottamiseksi maille, joilla on yhteinen raja,
- b) etuuksiin, jotka myönnetään tulliliiton tai vapaakauppa-alueen luomiseksi taikka tällaisen liiton tai alueen perustamisen nojalla; käsitteillä 'tulliliitto' ja 'vapaakauppa-alue' on se merkitys, joka niillä on GATTin XXIV artiklan 8 kohdassa tai se merkitys, joka on luotu saman GATTin artiklan 10 kohdassa tarkoitetulla menettelyllä;
- c) etuuksiin, jotka myönnetään tietyille

maille GATTin ja muiden kehitysmaita suosivien kansainvälisten järjestelyjen mukaisesti.

11 ARTIKLA

1. Sisäiset verot tai minkäänlaiset muut sisäiset maksut, joita sovelletaan suoraan tai välillisesti samankaltaisiin kotimaisiin tuotteisiin sovellettavien maksujen lisäksi, eivät koske suoraan tai välillisesti toisen osapuolen alueelle tuotuja toisen osapuolen tuotteita.

2. Lisäksi näille tuotteille myönnetään kohtelu, joka on vähintään yhtä suotuisa kuin kohtelu, joka myönnetään samankaltaisille kansallista alkuperää oleville tuotteille niiden lakien, asetusten ja vaatimusten suhteen, jotka koskevat niiden sisäistä myyntiä, myyntiin tarjoamista, ostoa, kuljetusta, jakelua tai käyttöä. Mitä tässä kohdassa määrätään, ei estä sellaisten porrastettujen sisäisten kuljetusmaksujen soveltamista, jotka perustuvat yksinomaan kuljetusvälineiden taloudelliseen toimintaan eivätkä tuotteen kansalliseen alkuperään.

3. GATTin III artiklan 8, 9 ja 10 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin molempien osapuolten välillä.

12 ARTIKLA

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kauttakuljetuksen vapauden periaate on olennainen edellytys tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tässä yhteydessä kumpikin osapuoli sallii toisen osapuolen tullialueelta peräisin olevien tai sen tullialueelle tarkoitettujen tavaroiden rajoittamattoman kauttakuljetuksen alueensa kautta tai läpi.

2. GATTin V artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdassa esitettyjä sääntöjä sovelletaan molempien osapuolten välillä.

13 ARTIKLA

Molempien osapuolten kesken sovelletaan soveltuvin osin seuraavia GATTin artikloja:

1) VII artiklan 1, 2, 3, 4 a, 4 b, 4 d ja 5 kohta;

2) VIII artikla;

3) IX artikla;

4) X artikla.

14 ARTIKLA

Kumpikin osapuoli myöntää lisäksi toiselle osapuolelle vapautuksen väliaikaisesti tuotujen tavaroiden tuontimaksuista ja tulleista lainsäädäntönsä mukaisesti asiaa koskevissa muissa kansainvälisissä sopimuksissa määrättyissä tapauksissa ja niissä määrättyjen menettelyjen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kumpaakin osapuolta sitovista, tavaroiden väliaikaista tuontia koskevasta kansainvälisistä yleissopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvoitteita. Tällaista lainsäädäntöä sovelletaan suosituimmuuskohtelun perusteella ja sitä koskevat siten tämän sopimuksen 10 artiklan 2 kohdassa luetellut poikkeukset. Olosuhteet, joissa kyseinen osapuoli on hyväksynyt tällaisesta sopimuksesta johtuvat velvoitteet, otetaan huomioon.

15 ARTIKLA

1. Venäjältä peräisin olevat tavarat tuodaan yhteisöön ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 17, 20 ja 21 artiklan sekä Espanjan ja Portugalin liittymistä yhteisöön koskevien asiakirjojen 77, 81, 244, 249 ja 280 artiklan määräysten soveltamista.

2. Yhteisöstä peräisin olevat tavarat tuodaan Venäjälle ilman määrällisiä rajoituksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen 17, 20 ja 21 artiklan sekä liitteen 2 määräysten soveltamista.

16 ARTIKLA

Siihen saakka kun Venäjä liittyy GATT/WTO:hon, osapuolet käyvät tuontitullipolitiikkaansa, tullisuojaan muutos mukaan lukien, koskevia neuvotteluja yhteistyökom-

teassa. Erityisesti on neuvotteluja käytävä ennen tullisuojaan lisäämistä.

17 ARTIKLA

1. Kun tietyn tuotteen tuonti toisen osapuolen alueelle lisääntyy sellaisiin määriin tai sillä tavoin, että se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa merkittävää vahinkoa samankaltaisten tai suoraan niiden kanssa kilpailevien tuotteiden kotimaisille valmistajille, yhteisö tai Venäjä, sen mukaan, kumpaa asia koskee, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet seuraavien menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

2. Ennen toimenpiteiden toteuttamista tai tapauksissa, joihin sovelletaan 4 kohtaa mahdollisimman pian toteuttamisen jälkeen, yhteisö tai Venäjä voi, tapauksen mukaan, toimittaa yhteistyökomitealle kaikki asiaan kuuluvat tiedot molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi. Osapuolet aloittavat viipymättä neuvottelut yhteistyökomiteassa.

3. Jos osapuolet eivät neuvottelujen tuloksena pääse yhteisymmärrykseen tilanteen välttämiseksi tarvittavista toimista 30 päivän kuluessa asian saattamisesta yhteistyökomitean käsiteltäväksi, neuvotteluja pyytänyt osapuoli saa rajoittaa kyseisten tuotteiden tuontia siinä määrin ja siksi ajaksi kuin on tarpeen vahingon torjumiseksi tai korjaamiseksi taikka toteuttaa muita aiheellisia toimenpiteitä.

4. Kriittisissä tilanteissa, jolloin viive saattaisi aiheuttaa vaikeasti korjattavia vahinkoja, osapuolet voivat toteuttaa toimenpiteitä ennen neuvotteluja sillä edellytyksellä, että neuvottelut käydään välittömästi tällaisten toimien toteuttamisen jälkeen.

5. Valittaessa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä osapuolet pitävät ensisijaisina niitä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen tavoitteiden toteuttamiselle.

6. Kun toinen osapuoli soveltaa tämän artiklan mukaista suojatoimenpidettä, toinen osapuoli voi poiketa velvollisuuksistaan tämän osaston mukaisesti ensinmainittuun osapuoleen nähden olennaisesti samanlaisen kaupan osalta.

Tällaisia toimia ei voi toteuttaa ennen kuin toinen osapuoli on ehdottanut neuvotteluja, eikä silloin kun yhteisymmärrys on saavutettu 45 päivän kuluessa siitä kun näitä neuvotteluja ehdotettiin.

7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettua velvollisuuksista poikkeamista koskevaa oikeutta ei voida käyttää suojatoimenpiteen voimassaolon kolmen ensimmäisen vuoden aikana, edellyttäen että suojatoimenpide on toteutettu enintään neljän vuoden ajaksi tuonnissa tapahtuneen absoluuttisen kasvun perusteella tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

18 ARTIKLA

Tämän osaston määräykset, erityisesti 17 artiklan määräykset, eivät estä jompaakumpaa osapuolta ottamasta käyttöön polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä tai tasoitustoimenpiteitä GATTin VI artiklan, GATTin VI artiklan täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen, GATTin VI, XVI ja XXIII artiklan tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen tai vastaavan sisäisen lainsäädännön mukaisesti.

Polkumyyntiä tai valtion tukea koskevien tutkimusten osalta kumpikin osapuoli suostuu tutkimaan toisen osapuolen huomautukset ja ilmoittamaan kyseisille osapuolille, joita asia koskee, niistä olennaisista seikoista ja näkökohdista, joiden perusteella lopullinen päätös on tehtävä. Ennen lopullisten polkumyyntitullien tai tasoitusmaksujen määräämistä osapuolten on tehtävä kaikkensa saadakseen ongelman rakentavasti ratkaistuksi.

19 ARTIKLA

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi taikka kultaa tai hopeaa koskevien sääntöjen vuoksi. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla

keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

20 ARTIKLA

Tämä osasto ei vaikuta Euroopan talousyhteisön ja Venäjän federaation 12 päivänä kesäkuuta 1993 tekstiilituotteista parafoidun sopimuksen määräyksiin, joita sovelletaan takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen. Liioin tämän sopimuksen 15 artiklaa ei sovelleta niiden tekstiilituotteiden kauppaan, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 50—63 ryhmään.

21 ARTIKLA

1. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen alaan kuuluvien tuotteiden kauppaa sääntelevät:

- tämän osaston määräykset, 15 artiklaa lukuun ottamatta; ja
- Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Venäjän federaation välinen eräitä terästuotteita koskevan sopimuksen määräykset, kun se tulee voimaan.

2. Hiili- ja teräsasioita käsittelevän yhteydenpitoryhmän perustamisesta määrätään tämän sopimuksen liitteenä olevassa pöytäkirjassa 1.

22 ARTIKLA

Ydinaineiden kauppa

1. Ydinaineiden kauppaa koskevat:

- tämän sopimuksen määräykset, 15 artiklaa ja 17 artiklan 1 — 5 ja 7 kohtaa lukuun ottamatta;
- vuoden 1989 sopimuksen 6, 7 ja 14 artikla sekä 15 artiklan 1 ja 2 sekä 3 kohdan ensimmäinen lause, ja 4 ja 5 kohta;
- liitteenä oleva kirjeenvaihto.

2. Sen estämättä, mitä tämän artiklan 1

kohdassa määrätään, osapuolet sopivat toteuttavansa tarvittavat toimenpiteet ydinaineiden kauppaa koskevan järjestelyn saavuttamiseksi 1 päivään tammikuuta 1997 mennessä.

3. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan siihen saakka kunnes kyseinen järjestely on saavutettu.

4. Ryhdytään toimiin ydinaineiden kuljetukseen liittyviä suoja-toimenpiteitä, fyysistä suojelua ja hallinnollista yhteistyötä koskevan sopimuksen tekemiseksi. Siihen saakka kun tällainen sopimus on voimassa, sovelletaan ydinaineiden siirtoa koskevaa osapuolien lainsäädäntöä ja kansainvälisiä ydinaineiden leviämiskieltoon liittyviä velvoitteita.

5. Edellä 1 kohdassa määrättyä järjestelyä sovellettaessa:

- vuoden 1989 sopimuksen 6 artiklassa ja 15 artiklan 5 kohdassa olevan viittauksen ”tämä sopimus” katsotaan tarkoittavan tämän artiklan 1 kohdassa perustettua järjestelyä;
- tämän sopimuksen 17 artiklan 6 kohdan viittauksen ”tämä artikla” katsotaan tarkoittavan vuoden 1989 sopimuksen 15 artiklaa;
- vuoden 1989 sopimuksen 6, 7, 14 ja 15 artiklan viittauksen ”sopimuspuolet” katsotaan tarkoittavan tämän sopimuksen osapuolia;
- vuoden 1989 sopimuksen 15 artiklan viittauksen ”sekakomitea” katsotaan tarkoittavan tämän sopimuksen 92 artiklassa määrättyä yhteistyökomiteaa.

IV OSASTO

LIIKETOIMINTAA JA INVESTOINTEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I LUKU

Työehdot

23 ARTIKLA

1. Jollei yksittäisissä jäsenvaltioissa sovel-

lettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu, yhteisö ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan, että jäsenvaltion alueella laillisesti työskenteleviä Venäjän kansalaisia ei, verrattuna kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin, syrjitä heidän kansalaisuutensa perusteella työoloissa, palkkauksessa tai irtisanomisessa.

2. Jollei Venäjällä sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu, Venäjä myöntää 1 kohdassa tarkoitetun kohtelun sen alueella laillisesti työskenteleville jäsenvaltion kansalaisille.

24 ARTIKLA

Sosiaaliturvan yhteensovittaminen

Osapuolet tekevät sopimuksia antaakseen:

1) jollei yksittäisessä jäsenvaltiossa sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu, jäsenvaltioiden alueella laillisesti työskenteleviin Venäjän kansalaisiin ja tarvittaessa heidän laillisesti siellä asuviin perheenjäseniin sovellettavien sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen kannalta tarpeelliset määräykset. Määräyksillä pyritään erityisesti takaamaan, että:

— kaikki näiden työntekijöiden vakuutus-, työskentely- ja oleskelukaudet eri jäsenvaltioissa lasketaan yhteen vanhuuseläkkeen tai työkyvyttömyyden tai kuoleman varalta olevan eläkkeen sekä näille työntekijöille ja tarvittaessa heidän perheenjäsenilleen annettavan sairaanhoidon osalta;

— kaikki vanhuuseläkkeet sekä kuoleman, työtapaturman tai ammattitaudin varalta olevat eläkkeet tai niistä johtuvat työkyvyttömyyseläkkeet, lukuun ottamatta erityisiä etuja, jotka eivät perustu maksuosuuksien suorittamiseen ovat vapaasti muutettavissa velallisen jäsenvaltion tai valtioiden lainsäädännön mukaan sovellettavaan kurssiin;

— kyseiset työntekijät saavat tarvittaessa perhelisiä edellä mainituista perheenjäsenistään.

2) jollei Venäjällä sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu, 1 kohdan toisessa ja kolmannessa luetelmakohdassa yksilöityä kohtelua vastaavan kohtelun myöntämiseksi Venäjän alueella laillisesti työskentelevien jäsenvaltioiden kansalaisiin ja heidän laillisesti siellä asuviin perheenjäseniinsä sovellettavat säännökset tai määräykset.

25 ARTIKLA

Tämän sopimuksen 24 artiklan mukaisesti toteutettavat toimenpiteet eivät vaikuta jäsenvaltioiden ja Venäjän kahdenvälisistä sopimuksista johtuviin oikeuksiin tai velvoitteisiin, kun näissä sopimuksissa määrätään jäsenvaltioiden tai Venäjän kansalaisille suotuisammasta kohtelusta.

26 ARTIKLA

Yhteistyöneuvosto tarkastelee, mitä parannuksia voidaan tehdä taloudellisten toimijoiden työoloihin osapuolten kansainvälisten sitoumusten mukaisesti, mukaan lukien Bonnin ETY-kokouksen asiakirjassa määrättyt sitoumukset.

27 ARTIKLA

Yhteistyöneuvosto antaa tämän sopimuksen 23 ja 26 artiklan soveltamista koskevia suosituksia.

II LUKU

Yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset

28 ARTIKLA

1. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ja Venäjä myöntävät lakiensa ja asetustensa mukaisesti toistensa yhtiöille näiden sijoittautuessa tois-

tensa alueelle kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin kolmannelle maalle myönnetty kohtelu.

2. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät lakiansa ja asetustensa mukaisesti yhteisön alueelle sijoittautuneiden venäläisten yhtiöiden tytäryhtiöille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin toisille yhteisöön sijoittautuneille yhtiöille tai sellaiselle yhteisöön sijoittautuneille yhtiöille, jotka ovat kolmannen maan yhtiöiden tytäryhtiölle myönnetty kohtelu, sen mukaan kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä 3 lueteltuja varauksia.

3. Venäjä myöntää lakiansa ja asetustensa mukaisesti sen alueelle sijoittautuneiden yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin toisille Venäjälle sijoittautuneille yhtiöille tai sellaisille Venäjälle sijoittautuneille yhtiöille, jotka ovat kolmansien maiden yhtiöiden tytäryhtiöitä, myönnetty kohtelu, sen mukaan kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä 4 lueteltuja varauksia.

4. Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ja Venäjä myöntävät lakiansa ja asetustensa mukaisesti Venäjän ja yhteisön yhtiöiden sivuliikkeille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin kolmansien maiden yhtiön sivuliikkeelle myönnetty kohtelu.

5. Mitä 2 ja 3 kohdassa määrätään ei voida käyttää sellaisen osapuolen lainsäädännön ja asetusten kiertämiseen, joita sovelletaan kyseisen osapuolen alueelle sijoittautuneen toisen osapuolen yhtiön tytäryhtiön pääsyyn tietyille aloille tai tiettyyn toimintaan.

Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua kohtelua sovelletaan yhteisön ja Venäjän alueelle tämän sopimuksen voimaantulopäivänä sijoittautuneisiin yhtiöihin ja kyseisen päivämäärän jälkeen sijoittautuneille yhtiöille niiden sijoittautumisesta alkaen.

29 ARTIKLA

Tämän sopimuksen 28 artiklan määräyksiä

sovelletaan yhdessä seuraavien määräysten kanssa liitteessä 6 tarkoitettuihin pankki- ja vakuutuspalveluihin.

1. Liitteessä 6 olevassa B osassa tarkoitettujen pankkipalvelujen osalta Venäjän 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti myöntämän kohtelun laatu määritellään liitteessä 7 olevassa A osassa ainoastaan tytäryhtiöiden perustamisen avulla tapahtuvan sijoittautumisen osalta ja 28 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Liitteessä 6 olevan A osan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen vakuutuspalvelujen osalta Venäjän 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti myöntämän kohtelun laatu määritellään liitteessä 7 olevassa B osassa.

2. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muuten määrätään, osapuolen oikeutta toteuttaa vakavaraisuussyistä toimenpiteitä ei rajoiteta, mukaan lukien investoijien, tallettajien, vakuutuksenottajien tai sellaisten henkilöiden, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituspalvelujen tarjoaja, suojeleminen taikka toimenpiteitä, rahoitus-järjestelmän yhtenäisyyden ja tasapainon varmistamiseen. Jos nämä toimenpiteet eivät ole tämän sopimuksen määräysten mukaisia, niitä ei saa käyttää keinoina välttää osapuolen tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteita.

Tämän sopimuksen määräysten ei saa tulkita vaativan osapuolta ilmaisemaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai mitään luottamuksellisia taikka omistukseen liittyviä tietoja, jotka ovat julkisten laitosten hallussa.

3. Yhteisö ja jäsenvaltiot sekä Venäjä eivät anna uusia säädöksiä tai toimenpiteitä, jotka merkitsisivät niiden omiin yhtiöihin verrattuna syrjintää tai pahentaisivat sitä sopimuksen allekirjoittamispäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna niiden edellytysten osalta, jotka koskevat toisen osapuolen yhtiöiden sijoittautumista niiden alueelle, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteessä 7 olevan A osan 1 kohdan d ja e alakohdan määräysten soveltamista.

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että ilmaisu 'syrjinnän pahentaminen' käsittää syrjivien olosuhteiden vaikeutumisen tai niiden laajentumisen tai uudelleen esiintymisen niiden nykyisen soveltamisajan jälkeen.

4. Tässä sopimuksessa yhtiötä pidetään pankkitoiminnan osalta yhteisön yhtiön Venäjälle sijoittautuneena tytäryhtiönä, kun enemmän kuin viisikymmentä prosenttia (50 %) sen pääomasta on yhteisön yhtiön hallinnassa.

30 ARTIKLA

Tässä sopimuksessa:

- a) 'Sijoittautumisella' tarkoitetaan h kohdassa tarkoitettujen yhteisön tai Venäjän yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiötä ja sivuliikkeitä Venäjällä tai yhteisössä.

Sopimuksen 29 artiklassa mainittujen rahoituspalvelujen osalta 'sijoittautumisella' tarkoitetaan h alakohtassa tarkoitettujen yhteisön tai Venäjän yhtiöiden oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiötä ja sivuliikkeitä Venäjällä tai yhteisössä, saatuaan luvan toimivaltaiselta viranomaiselta kussakin osapuolella sovellettavan lainsäädännön ja asetusten mukaisesti.

- b) Yhtiön 'tytäryhtiöllä' tarkoitetaan ensinmainitun yhtiön tosiasiallisessa määräysvallassa olevaa yhtiötä.
- c) 'Taloudellisella toiminnalla' tarkoitetaan teollista, kaupallista ja ammatillista toimintaa, rahoituspalvelut mukaan lukien.
- d) Yhtiön 'sivuliikkeellä' tarkoitetaan toimipaikkaa, joka ei ole oikeushenkilö, mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön laajentamiseksi perustettu toimipaikka, jolla on oma johto ja jolla on käytännössä mahdollisuudet hoitaa liikesuhteita kolmansien osapuolten kanssa, vaikka kolmannet osapuolet tietäisivät, että tarvittaessa on olemassa oikeudellinen yhteys emoyhtiöön eli ulkomaille olevaan pääkonttoriin, niiden ei tarvitse toimia suoraan tällaisen emoyhtiön kanssa, vaan

ne voivat harjoittaa liiketoimintaa siinä toimipaikassa, joka on perustettu emoyhtiön laajentuessa.

- e) 'Yhteisön tytäryhtiöllä' tai 'Venäjän tytäryhtiöllä' tarkoitetaan jäljempänä määriteltä 'yhteisön yhtiötä' tai 'Venäjän yhtiötä', joka on myös vastaavan 'Venäjän yhtiön' tai 'yhteisön yhtiön' tytäryhtiö.

- f) Jäsenvaltion tai Venäjän kansalaisella tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka on asianomaisen lainsäädännön mukaan jonkin jäsenvaltion tai Venäjän kansalainen.

- g) 'Toiminnalla' tarkoitetaan taloudellista toimintaa.

Sopimuksen 29 artiklassa mainittujen rahoituspalvelujen osalta 'toiminnalla' tarkoitetaan kaikkien niiden taloudellisten toimien toteuttamista, joiden harjoittamiseen yhtiö on kyseisessä osapuolella sovellettavien lakien ja asetusten mukaisesti saanut toimivaltaisen viranomaisen luvan.

- h) 'Yhteisön yhtiöllä' tai 'Venäjän yhtiöllä' tarkoitetaan jäsenvaltion tai Venäjän lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jonka sääntömääräinen kotipaikka tai keskushallinto taikka pääasiallinen toimipaikka on yhteisön tai Venäjän alueella. Jäsenvaltion tai Venäjän lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jolla on yhteisön tai vastaavasti Venäjän alueella ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka, pidetään kuitenkin yhteisön tai Venäjän yhtiönä, jos sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys yhden jäsenvaltion tai Venäjän talouteen.

Tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan myös kansainvälisen meriliikenteen osalta, niihin laivanvarustamoihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai Venäjän ulkopuolelle ja jotka ovat jäsenvaltioiden tai Venäjän kansalaisten määräysvallassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity tässä jäsenvaltiossa tai Venäjällä niiden lainsäädännön mukaisesti.

Tämän määräyksen osalta kansainvälisen meriliikenteen katsotaan sisältävän eri kuljetusmuodoista koostuvat kuljetukset, jotka tapahtuvat osittain merellä, sanotun kuitenkin rajoittamatta sovellettavia kansallisuusrajoituksia, jotka koskevat muulla kuljetustavalla tapahtuvaa tavaraliikennettä ja matkustajaliikennettä.

- i) Tällöin sopimuksen 29 artiklan ja liitteen 7 mukaisesti liitteessä 6 olevassa B osassa tarkoitettujen pankkipalvelujen osalta tarkoitetaan e alakohdassa määritellyillä 'Venäjän tytäryhtiöllä' tai 'yhteisön tytäryhtiöllä' sellaista tytäryhtiötä, joka on Venäjän tai jäsenvaltion lainsäädännön mukainen pankki.

Sopimuksen 29 artiklan ja liitteen 7 mukaisesti liitteessä 6 olevassa B osassa tarkoitettujen pankkipalvelujen osalta tarkoitetaan h alakohdassa määritellyillä 'yhteisön yhtiöllä' tai 'Venäjän yhtiöllä' sellaista yhtiötä, joka on jäsenvaltion tai Venäjän lainsäädännön mukainen pankki.

31 ARTIKLA

Sen estämättä, mitä 100 artiklassa määrätään, tämän osaston määräykset eivät estä kumpaakin osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen estämiseksi, että tämän sopimuksen perusteella kierretään kyseisen osapuolen toteuttamia toimenpiteitä, jotka koskevat kolmannen maan pääsyä sen markkinoille.

32 ARTIKLA

1. Sen estämättä, mitä tämän osaston I luvussa määrätään, Venäjän tai yhteisön alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai Venäjän yhtiöllä on oikeus Venäjän ja yhteisön alueella työllistää tai antaa jonkun tytäryhtiönsä, sivuliikkeensä tai yhteisyrityksensä työllistää vastaanottavan valtion voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti työntekijöitä, jotka ovat yhteisön jäsenvaltioiden ja Venäjän kansalaisia, jos nämä työntekijät ovat 2 kohdassa määriteltyjä keskeisissä tehtävissä työskenteleviä henkilöitä ja jos aino-

astaan yhtiöt, tytäryhtiöt, sivuliikkeet tai yhteisyritykset työllistävät heidät. Näiden työntekijöiden oleskelulupa ja työlupa koskee ainoastaan kyseistä työskentelyjaksoa.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä 'yhtiökokonaisuus', keskeisissä tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat jäljempänä c kohdassa määriteltyjä 'yrityksen sisäisen siirron saajia', jos yrityskokonaisuus on oikeushenkilö ja jos kyseiset henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muuta kuin pääosakkaita) vähintään välittömästi ennen mainittua siirtoa edeltävän vuoden ajan:

- a) yhtiökokonaisuudessa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti johtavat yritystä (sivuliike, tytäryhtiö tai yhteisyritys) ja joita puolestaan yhtiön hallitus tai osakkeenomistajat taikka niitä vastaavat valvovat tai johtavat, ja joiden tehtäviin kuuluu:

- johtaa yritystä tai sen osastoa taikka alaosastoa;
- valvoo ja tarkastaa muun valvonta-tehtävissä toimivan, ammatillisen tai hallinnollisen henkilöstön työskentelyä;
- henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka esittää heidän palkkaamistaan tai irtisanomistaan taikka muita henkilöstöä koskevia toimenpiteitä.

- b) Yhtiökokonaisuudessa työskentelevät henkilöt, joilla on yrityksen toiminnan, tutkimusvälineistön, teknologian tai hallinnon kannalta olennaisen tärkeää osaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yritykselle ominaisen osaamisen lisäksi sellainen työhön tai ammattiin liittyvä korkea ammattitaito, jossa vaaditaan teknistä erityisosaamista, mukaan lukien kuuluminen luvanvaraisen ammattitoiminnan harjoittajiin.

- c) 'Yrityksen sisäisen siirron saaja' määritellään luonnolliseksi henkilöksi, joka työskentelee yhtiökokonaisuudessa osapuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoi-

tettaessa toisen osapuolen alueelle; kyseisellä organisaatiolla on oltava pääasiallinen toimipaikka jonkun osapuolen alueella, ja siirron on tapahduttava tämän yhtiökokonaisuuden toimipaikkaan, jossa tosiasiallisesti harjoitetaan samankaltaista taloudellista toimintaa kuin toisen osapuolen alueella.

33 ARTIKLA

Osapuolet tunnustavat olevan tärkeää, että ne myöntävät toisilleen kansallisen kohtelun toistensa yhtiöiden sijoittautumisen ja, siltä osin kuin siitä tässä sopimuksessa ei määrätä, toiminnan osalta alueellaan, sekä sopivat harkitsevansa toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi molempia osapuolia tyydyttävällä tavalla ottaen huomioon yhteistyöneuvoston suositukset.

34 ARTIKLA

1. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin välttämään sellaisten toimenpiteiden tai toimien toteuttamista, jotka muuttavat niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavamiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen allekirjoituspäivää edeltävänä päivänä.

2. Tämän sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kolmannen vuoden loppuun mennessä, ja sen jälkeen kerran vuodessa, osapuolet tarkastelevat yhteistyöneuvostossa:

— jommankumman osapuolen sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen käyttöön otamia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat yhden osapuolen yhtiöiden sijoittautumiseen tai toimintaan toisen osapuolen alueella, ja joita 28 artiklassa omaksutut sitoumukset koskevat; ja

— onko osapuolten mahdollista omaksua:

= velvoite olla toteuttamatta toimenpiteitä tai toimia, jotka voivat tehdä niiden yhtiöiden sijoittautumista ja toimintaa koskevat edellytykset rajoittavamiksi tarkasteluhetken tilanteeseen verrattuna, jollei tästä ole jo edellä määrätty, tai

= muita niiden toimintavapauteen vaikuttavia velvoitteita

aloilla, joista osapuolet ovat sopineet 28 artiklassa omaksuttujen sitoumusten osalta.

Jos tällaisen tarkastelun jälkeen toinen osapuoli katsoo, että toisen osapuolen sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen toteuttamista toimenpiteistä seuraa, että ensimmäisen osapuolen yhtiöiden sijoittautumista tai toimintaa toisen osapuolen alueella koskeva tilanne on huomattavasti sopimuksen allekirjoittamispäivän tilannetta rajoittavampi, kyseinen osapuoli voi pyytää toiselta osapuolelta neuvottelujen aloittamista. Tällaisessa tapauksessa sovelletaan liitteessä 8 olevan A osan määräyksiä.

3. Tämän artiklan tavoitteiden lisäksi toteutetaan toimenpiteitä liitteessä 8 olevan B osan mukaisesti.

4. Tämän artiklan määräyksillä ei rajoiteta 51 artiklan määräysten soveltamista. Tapauksiin, joita 51 artikla koskee, sovelletaan ainoastaan sen määräyksiä.

35 ARTIKLA

1. Mitä 28 artiklassa määrätään, ei sovelleta lento-, sisävesi- ja meriliikenteeseen.

2. Kuitenkin jäljempänä mainittujen huolintaliikkeiden kansainväliselle meriliikenteelle toimittamien palvelujen osalta, mukaan lukien eri kuljetusmuodoista koostuvat osittain merellä tapahtuvat kuljetukset, kumpikin osapuoli sallii kyseisen toisen osapuolen yhtiöiden läsnäolon liiketoiminnan harjoittamiseksi alueellaan tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden muodossa, edellyttäen että sijoittautumista ja toimintaedellytykset eivät ole epäedullisempia kuin sen omille yhtiöille, tai kolmannen maan yhtiön tytäryhtiöille tai sivuliikkeille myönnetty edellytykset, sen mukaan kummat ovat edullisemmat, osapuolen alueella sovellettavan lainsäädännön ja asetusten mukaisesti.

3. Tällaiseen toimintaan sisältyy:

a) meriliikennepalvelujen markkinointi ja

myynti sekä siihen liittyvät palvelut suoraan asiakkaalle tarjoamalla tarjouksista laskutukseen saakka,

- b) kaikkien kuljetusmuotojen ja niihin liittyvien palveluiden hankkiminen ja jälleenmyynti, mukaan lukien yhdistetyn palvelun tarjoamiseksi tarpeelliset sisämaankuljetuspalvelut,
- c) kuljetusasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai muiden kuljetettujen tavaroiden alkupe-
rään tai luonteeseen liittyvien asiakirjojen valmistelu,
- d) liiketoimintaa koskevien tietojen toimit-
taminen eri keinoin, mukaan lukien tietokoneistetut tietojärjestelmät ja elektronista tietojen siirtoa televerkossa
koskevat järjestelmät (jollei televiestin-
tää koskevasta ketään syrjimättömistä rajoituksista muuta johdu),
- e) liiketoimintaa koskevien järjestelmien
perustaminen toisten huolintaliikkeiden
kanssa,
- f) yhtiöiden puolesta toimiminen, muun
muassa aluksen satamassa käynnin jär-
jestäminen tai lastista huolehtiminen
pyydettyäessä.

III LUKU

Rajat ylittävä palvelujen tarjoaminen

36 ARTIKLA

Tämän sopimuksen liitteessä 5 lueteltujen alojen osalta osapuolet myöntävät kummankin osapuolen lainsäädännön ja asetusten mukaisesti toisilleen rajat ylittävän palvelujen tarjoamista koskevien edellytysten osalta koh-
telun, joka ei ole epäedullisempi, kuin Ve-
näjän ja vastaavasti yhteisön alueelle sijoit-
uneiden yhteisön tai Venäjän yhtiöiden mille
tahansa kolmannelle maalle myöntämä koh-
telu.

37 ARTIKLA

Tämän sopimuksen 48 artiklan määräysten mukaisesti, osapuolet sallivat sopimuksen liit-

teessä 5 lueteltujen alojen osalta sellaisten luonnollisten henkilöiden tilapäisen liikkumi-
sen, jotka ovat yhteisön tai Venäjän yhtiön
edustajia ja pyytävät väliaikaisesti maahan-
pääsyä neuvotellakseen rajat ylittävien pal-
velujen myymisestä tai tehdäkseen rajat ylit-
tävien palvelujen myyntiä kyseiselle yhtiölle
koskevia sopimuksia, silloin kun nämä edus-
tajat eivät osallistu suoraan yleisölle tapah-
tuvaan myyntiin tai näiden palvelujen toimit-
tamiseen itse.

38 ARTIKLA

1. Liitteessä 5 lueteltujen alojen osalta osapuolet voivat säädellä sen alueelle tulevien rajat ylittävien palvelujen tarjoamisen edel-
lytyksiä. Sikäli kuin nämä säätelytoimet ovat
yleisesti sovellettavia, niitä on sovellettava
järkevästi, objektiivisesti ja puolueettomasti.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita 36
ja 50 artiklan määräysten soveltamista.

3. Viimeistään kolmen vuoden kuluttua
sopimuksen allekirjoittamisesta osapuolet tar-
kastelevat yhteistyöneuvostossa:

- jommankumman osapuolen sopimuksen
allekirjoittamisen jälkeen käyttöön ot-
tamia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat
36 artiklan kattamaan rajat ylittävien
palvelujen tarjoamiseen; ja
- onko osapuolten mahdollista omaksua:

= velvoitetta olla toteuttamatta toimen-
piteitä tai toimia, jotka voivat tehdä
36 artiklassa tarkoitettujen rajat ylit-
tävien palvelujen tarjoamista koske-
vat edellytykset rajoittavammiksi tar-
kasteluhetkellä vallitsevaan tilantee-
seen verrattuna, tai

= niiden toimintavapautta koskevia
muita velvoitteita

aloilla, joista osapuolet ovat sopineet 36
artiklassa omaksuttujen sitoumusten
osalta.

Jos tällaisen tarkastelun jälkeen toinen
osapuoli katsoo, että toisen osapuolen sopi-
muksen allekirjoittamisen jälkeen toteuttamat

toimenpiteet aiheuttavat tilanteen, jolloin rajat ylittävää palvelujen tarjoamista koskeva tilanne on huomattavasti rajoittuneempi sopimuksen allekirjoittamispäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna, kyseinen osapuoli voi pyytää toista osapuolta ryhtymään neuvotteluihin. Tällöin sovelletaan liitteessä 8 olevan A osan määräyksiä.

4. Tämän artiklan tavoitteiden toteuttamiseksi toteutetaan liitteessä 8 olevan B osan mukaisia toimenpiteitä.

5. Tämän artiklan määräyksillä ei rajoiteta 51 artiklan määräysten soveltamista. Kyseisessä 51 artiklassa tarkoitettuihin tilanteisiin sovelletaan poikkeuksetta ainoastaan sen määräyksiä.

39 ARTIKLA

1. Meriliikenteen osalta osapuolet sitoutuvat soveltamaan tehokkaasti periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vapaasta pääsystä kansainvälisille markkinoille ja kaupalliseen liikenteen harjoittamiseen.

- a) Mitä edellä määrätään ei rajoita oikeuksia eikä velvoitteita, jotka johtuvat jommankumman tämän sopimuksen osapuolen soveltamasta Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käytäytymissäännöistä tehdystä yleissopimuksesta. Linjakonferenssiin kuulumattomat varustamot saavat kilpailla konferenssiin kuuluvien varustamoiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin perustein tapahtuvasta vilpittömästä kilpailusta.
- b) Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa vapaaseen kilpailuun, joka on kuivan ja nestemäisen lastin tavaraliikenteen olennainen osa.

2. Edellä esitettyjä 1 kohdan periaatteita soveltaessaan osapuolet:

- a) eivät tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen sovelta mitään yhteisön jäsenvaltioiden ja entisen Neuvostoliiton kahdenvälisen sopimusten kuljetusosuuksia koskevia määräyksiä,

- b) eivät tulevaisuudessa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kuivan ja nestemäisen irtotavaran kauppaa koskeviin kahdenvälisiin sopimuksiin kuljetusosuuksia koskevia järjestelyjä. Tämä ei kuitenkaan sulje pois linjaliikennettä koskevia sopimuksia poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa jommankumman tämän sopimuksen osapuolen laivanvarustamoilla ei olisi muutoin mahdollisuutta liikennöidä kyseiseen kolmanteen maahan ja pois sieltä,
- c) poistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, jotka voivat olla piilevästi rajoittavia tai niillä voi olla syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjoamiseen kansainvälisessä meriliikenteessä.

Ulkomaalaisille avoimiin satamiin pääsyn osalta ja näiden satamien meriliikenteen infrastruktuurin ja liitännäispalvelujen käytön, sekä niihin liittyvien maksujen, tulliselvityksien ja ankkuripaikan sekä lastaus- ja purkausvälineiden käyttöön asettamisen osalta molemmat osapuolet myöntävät lisäksi kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin osapuolen omille aluksille, tavarakuljetuksessa käytettävillä aluksille, matkustaja-aluksille tai tavara- ja matkustaja-aluksille ja toisen osapuolen lipun alla purjehtiville aluksille myönnetty kohtelu.

3. Osapuolet sopivat, että tämän sopimuksen voimaan tulon jälkeen ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1996 ne aloittavat neuvottelut molempien osapuolten sisävesiväylän avaamisesta asteittain toisen osapuolen kansalaisille ja varustamoille kansainvälisten meri/jokikuljetuspalvelujen vapauden noudattamiseksi.

40 ARTIKLA

Suotuisten edellytysten luomiseksi osapuolten välisen rautatieliikenteen edistämiseksi osapuolet sopivat, että molemmat osapuolet edistävät tämän sopimuksen mukaisesti ja aiheellisten kahden- tai monenvälisen järjestelmien avulla:

- tulli- ja muiden rajaselvitysmenettelyjen helpottamista lastin ja liikkuvan kaluston osalta;
- yhteistyötä kansainvälisen liikenteen vaatimukset täyttävän liikkuvan kaluston aikaansaamiseksi;
- kansainvälistä liikennettä sääntelevien sääntöjen ja menettelyjen lähentämistä;
- jäsenvaltioiden ja Venäjän välisen kansainvälistä matkustajaliikenteen suoje-
lua ja kehittämistä.

41 ARTIKLA

Yhteistyöllä taataan oikeudenmukaiset, tasapainoiset ja kilpailukykyiset järkeviin taloudellisiin tekijöihin perustuvat edellytykset avaruuslaitteistojen laukaisemisen ja avaruusliikenteen markkinoille, ja toimenpiteisiin ryhdytään erityisesti avaruuslaitteistojen laukaisemiseen ja avaruusliikenteeseen liittyvää kansainvälistä kauppaa koskevista monenvä-
lisistä säännöistä käytävien neuvottelujen ja niiden soveltamisen edistämiseksi.

Vuonna 2000 päättyvän siirtymäkauden aikana sovitaan avaruuslaitteistojen laukaisemista koskevien palvelujen tarjoamisen edellytyksistä ja ehdoista.

42 ARTIKLA

Osapuolet pyrkivät antamaan toisilleen niiden asiaa koskevan lainsäädännön, käytännön ja edellytysten mukaisesti kaiken mahdollisen avun sellaisten toimenpiteiden osalta, jotka edistävät liikkuvaa satelliittiviestintää koskevaa rajat ylittävää palvelujen tarjoamista niiden kummankin alueilla. Osapuolet koontuvat vuonna 1996 tarkastellakseen mahdollisuuksia myöntää toisilleen suosituimmuuskohtelu liikkuvien satelliittipalvelujen osalta.

43 ARTIKLA

Osapuolten välisen ja niiden kaupallisiin tarpeisiin mukautetun liikenteen yhteensovit-
tetun kehityksen takaamiseksi osapuolet voi-

vat tämän sopimuksen tultua voimaan tehdä erityisiä sopimuksia molemmipuolista markkinoille pääsyä ja liikennealan palveluiden tarjoamista koskevista edellytyksistä, siltä osin kuin näistä edellytyksistä ei määrätä tässä sopimuksessa. Kyseisiä sopimuksia voidaan soveltaa yhteen tai useampaan liikennemuotoon.

IV LUKU

Yleiset määräykset

44 ARTIKLA

Tämän sopimuksen II, III lukua ja V osastoa sovellettaessa ei oteta huomioon koh-
telua, jonka yhteisö, sen jäsenvaltiot tai Venäjä myöntävät taloudellisiin yhdentymis-
sopimuksiin sisällytettyjen sitoumusten pe-
rusteella.

45 ARTIKLA

Tämän osaston II, III luvun ja V osaston määräyksiä sovelletaan myös yhtiöihin, jotka ovat yhteisessä yhteisön ja Venäjän yhtiöiden määräysvallassa ja yksinomaisessa omistuk-
sessa.

46 ARTIKLA

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletta-
essa otetaan huomioon yleisen järjestyksen,
yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden
perusteella annetut rajoitukset.

2. Tämän osaston määräyksiä ei sovelleta
toimintaan, joka osapuolen alueella liittyy
edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan
käyttämiseen.

47 ARTIKLA

Yhteistyöneuvosto esittää suosituksia pal-
velukaupan vapauttamisen laajentamiseksi,
ottaen huomioon osapuolten palvelualojen
kehityksen ja muut kansainväliset sitoumuk-
set, joihin osapuolet ovat liittyneet, erityisesti

palvelukauppaa koskevan yleissopimuksen, jäljempänä 'GATS', neuvottelujen lopputuloksen yhteydessä.

48 ARTIKLA

Tätä osastoa sovellettaessa sopimuksen määräykset eivät estä osapuolia soveltamasta maahan pääsyä ja maassa oleskelua, työskentelyä, työehtoja, luonnollisten henkilöiden sijoittautumista sekä palvelujen tarjoamista koskevia lakejaan ja asetuksiaan, jos näillä määräyksillä ei mitätöidä tai heikennetä niitä etuja, jotka kuuluvat osapuolelle sopimuksen tietyn määräyksen nojalla. Edellä mainittu määräys ei rajoita 46 artiklan soveltamista.

49 ARTIKLA

1. Tämän osaston tai V osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuus-kohtelua ei sovelleta verotukseen liittyviin etuihin, joita osapuolet antavat tai aikovat antaa tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tai muiden verotusta koskevien järjestelyjen perusteella.

2. Tämän osaston tai V osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin osapuolia toteuttamasta tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää kaksinkertaisen verotuksen välttämistä tehtyjen sopimusten verotusta koskevien määräysten sekä muiden verotukseen liittyvien järjestelyjen mukaisten verojen tai kotimaisen verolainsäädännön välttäminen tai kiertäminen.

3. Tämän osaston tai V osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin jäsenvaltioita tai Venäjää verolainsäädäntönsä asiaa koskevia määräyksiä sovellettaessaan tekemästä eroa erilaisessa asemassa, erityisesti asuinpaikkansa osalta, olevien veronmaksajien kesken.

50 ARTIKLA

Mitä II, III ja IV luvussa määrätään, ei saa tulkita siten, että:

— jäsenvaltioiden kansalaisille tai Venäjän

kansalaisille annetaan oikeus saapua Venäjän tai yhteisön alueelle tai oleskella siellä missä tahansa ominaisuudessa ja erityisesti yhtiön osakkeenomistajana tai osakkaana tai sen johtajana tai työntekijänä taikka palvelujen tarjoajana tai vastaanottajana,

— Venäjän yhtiöiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille yhteisössä annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää Venäjän kansalaisia yhteisön alueella,

— yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille Venäjällä annetaan oikeus työllistää tai antaa työllistää jäsenvaltioiden kansalaisia Venäjän alueella,

— Venäjän yhtiöille tai Venäjän yhtiöiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille yhteisössä annetaan oikeus palkata tilapäisin sopimuksin henkilöitä, jotka ovat Venäjän kansalaisia, työskentelemään toisen henkilön palveluksessa ja hänen valvonnassaan,

— yhteisön yhtiöille tai yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöille tai sivuliikkeille Venäjällä annetaan oikeus palkata tilapäisin sopimuksin jäsenvaltioiden kansalaisia työskentelemään toisen henkilön palveluksessa ja hänen valvonnassaan,

edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 32 ja 37 artiklan määräysten soveltamista.

51 ARTIKLA

1. Osapuolen toiselle osapuolelle sopimuksen nojalla myöntämä kohtelu ei saa kulkua ennen GATS:n asiaa koskevien velvoitteiden voimaantulopäivää olevasta päivästä alkaen GATS:n soveltamisalaan kuuluvien alojen tai toimenpiteiden osalta olla edullisempi kuin ensiksi mainitun osapuolen GATS:n määräysten mukaisesti myöntämä kohtelu; tämä koskee kaikkia palvelualoja, alialoja ja tarjoamisen muotoja.

2. Osapuoli, joka on GATS:n mukaan sidottu velvoitteisiin ilmoittaa toiselle tarpeellisista määräyksistä ja mukautuksista, jotka tästä aiheutuvat tälle sopimukselle, sanotun

kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan määräysten luonnetta tulla sovelletuksi ilman eri toimenpiteitä.

3. Kuukauden kuluessa siitä, kun 2 kohdassa tarkoitettut GATS:n mukaiset velvoitteet omaksuneen osapuolen toimittama tieto on vastaanotettu, toinen osapuoli voi ilmoittaa ensinmainitulle, että sen aikomuksena on tehdä tämän osaston mukaisesti mukautuksia velvoitteisiinsa, ja tehdä kyseiset mukautukset seuraavasti:

— kun palveluala, aliala tai tarjoamisen muoto ei kuulu sopimuksen soveltamisalaan, tai kun sopimuksen soveltamista on rajoitettu tai sitä koskevat 1 kohdan soveltamista koskevat vaatimukset, vastaava palveluala, aliala tai tarjoamisen muoto voidaan sulkea pois sopimuksen soveltamisalan piiristä samalla tavoin tai sen soveltamisalaa rajoittaa tai siihen voidaan kohdistaa samankaltaiset tai samankaltaiset vaatimukset.

4. Näiden toisen osapuolen toteuttamien mukautusten seurauksena olisi oltava osapuolten välisten velvoitteiden tasapainon palautuminen.

5. Jos osapuoli katsoo, että 3 kohdan mukaisten mukautusten seurauksena osapuolten välisten velvoitteiden tasapaino ei ole palautunut, se voi pyytää toista osapuolta aloittamaan neuvottelut 30 päivän kuluessa tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi toisen tämän osaston velvoitteiden mukaisen sopivan mukautuksen avulla.

6. Jos 30 päivän kuluessa neuvottelujen aloittamisesta tyydyttävää ratkaisua ei ole saavutettu, 101 artiklan mukaisia menettelyjä voidaan soveltaa kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

V OSASTO

MAKSUT JA PÄÄOMA

52 ARTIKLA

1. Osapuolet sitoutuvat sallimaan kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän so-

pimuksen määräysten mukaisesti suoritettavat yhteisön ja Venäjän asukkaiden väliset maksut, jotka liittyvät tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkuvuuteen.

2. Taataan yhteisön ja Venäjän asukkaiden välinen pääoman vapaa liikkuvuus sellaisten yhtiöiden suorissa investoinneissa, jotka on perustettu isäntämaan lainsäädännön mukaisesti, ja investoinneissa, jotka on tehty IV osaston II luvun määräysten mukaisesti, ja näiden investointien siirto ulkomaille, mukaan lukien maksut, jotka ovat korvausta toteutetuista toimenpiteistä, kuten pakkolunastuksesta, kansallistamisesta tai vaikutukseltaan vastaavista toimenpiteistä, sekä niistä saadut tulot.

3. Mitä 2 kohdassa määrätään ei estä Venäjää soveltamasta rajoituksia Venäjän asukkaiden tekemiin ulkomaille suuntautuneisiin suoriin investointeihin. Viiden vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta osapuolet sopivat neuvotteluista näiden rajoitusten säilyttämisestä, ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvät valuutta-, verotus- ja rahoituskäsitteet.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuihin pääomanliikkeisiin liittyvät valuuttasiirrot tehdään samoilla valuuttakurssiehdoilla kuin juoksevat valuuttatoimet.

5. Tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viiden vuoden siirtymäkauden päätyttyä osapuolet eivät ota käyttöön uusia valuuttarajoituksia, jotka koskevat yhteisön ja Venäjän asukkaiden välisiä pääomanliikkeitä ja niihin liittyviä juoksevia maksuja, eikä olemassa olevia rajoituksia tiukenneta, sanottuna kuitenkin rajoittamatta 6 tai 7 kohdan määräysten soveltamista. Tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua siirtymäkauden aikana käyttöön otetut rajoitukset eivät kuitenkaan vaikuta tämän artiklan 2, 3, 4 ja 9 kohdan mukaisiin osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitettua kiellon tultua voimaan yhteisö ja Venäjä voivat, jos yhteisön ja Venäjän väliset pääomanliikkeet aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssipolitiikan tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai Venäjällä, toteuttaa suoja-toimenpiteitä yhteisön ja Venäjän välisten pääomanliikkeiden osalta

enintään kuuden kuukauden ajan, jos mainitut toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 ja 2 kohdan määräysten soveltamista.

7. Tämän artiklan määräysten mukaisesti ja kunnes Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) sopimuksen VIII artiklassa tarkoitettu Venäjän valuutan täydellinen vaihdettavuus on toteutettu, Venäjä voi poikkeuksellisissa olosuhteissa soveltaa lyhyen ajan ja keskipitkän ajan luottojen myöntämiseen ja saamiseen liittyviä valuuttarajoituksia, siltä osin kuin nämä rajoitukset on määrätty sille näitä luottoja myönnettäessä ja sen asema suhteessa IMF:ään sallii ne.

Venäjä soveltaa näitä rajoituksia ketään syrjimättä. Niitä sovelletaan siten, että ne haittaavat mahdollisimman vähän tätä sopimusta. Venäjä antaa yhteistyöneuvostolle viipymättä tiedon näiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja niihin liittyvistä muutoksista.

8. Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen pääomanliikkeitä yhteisön ja Venäjän välillä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi. Osapuolet pyrkivät erityisesti lisäämään pääomanliikkeitä, jotka liittyvät portfoliosijoituksiin ja kaupallisiin luottoihin, sekä pääomanliikkeitä, jotka liittyvät rahoituslainoihin ja luottoihin, jotka yhteisössä asuvat henkilöt ovat myöntäneet Venäjällä asuville henkilöille. Yhteistyöneuvosto antaa aiheelliset suositukset viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta.

9. Osapuolet myöntävät toisilleen suositusmuuskohtelun juoksevien maksujen ja pääomanliikkeiden vapauttamisen ja maksumenetelmien osalta.

VI OSASTO

KILPAILU, HENKISEN, TEOLLISEN JA KAUPALLISEN OMAISUUDEN SUOJELU, YHTEISTYÖ LAINSÄÄDÄNNÖN ALALLA

53 ARTIKLA

Kilpailu

1. Osapuolet sopivat toimivansa kilpailu-

lainsäädäntöään soveltamalla tai muulla keinoin yritysten välisten tai valtion väliintulon aiheuttamien kilpailua koskevien rajoitusten, siltä osin kuin ne voivat vaikuttaa yhteisön ja Venäjän väliseen kauppaan, lieventämiseksi tai poistamiseksi.

2. Edellä 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.1. Osapuolet varmistavat, että niillä on niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien yritysten kilpailun rajoituksia koskeva lainsäädäntö ja että ne panevat sen täytäntöön.

2.2. Osapuolet ovat myöntämättä sellaista valtion tukea, joka suosii tiettyjä yrityksiä tai muiden tuotteiden kuin raaka-aineiden tuotantoa. Osapuolet ilmoittavat olevansa valmiita kolmannelle kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantulovuodesta alkaen toteuttamaan tiukat järjestelyt, tiettyjen tukien täysi kieltäminen mukaan lukien, sellaisten tukien osalta, jotka vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua siltä osin kuin ne vaikuttavat yhteisön ja Venäjän väliseen kauppaan. Nämä tukiryhmät ja kuhunkin niistä sovellettavat järjestelyt määritellään yhteisesti kolmen vuoden kuluessa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantulosta.

Toisen osapuolen pyynnöstä toisen osapuolen on annettava tietoja sen tukiohjelmista tai erityisistä valtion tukea koskevista yksittäistapauksista.

2.3. Viiden vuoden kuluttua kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantulosta päättyvän siirtymäkauden aikana Venäjä saa toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat ristiriidassa 2.2. kohdan toisen virkkeen kanssa, edellyttäen, että nämä toimenpiteet toteutetaan ja niitä sovelletaan liitteessä 9 tarkoitetuissa tilanteissa.

2.4. Kaupallisuonteisten valtion monopolien osalta osapuolet ilmoittavat olevansa valmiita kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantuloa seuraavasta kolmannelle vuodelle alkaen varmistamaan, että osapuolten kansalaisten ja yritysten välillä ei ole syrjintää tavaroiden hankintaa tai markkinoille saattamista koskevien ehtojen osalta.

Osapuolet ilmoittavat olevansa valmiita

kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaantuloa seuraavasta kolmannelta vuodelta alkaen varmistamaan valtionyhtiöiden osalta tai sellaisten yhtiöiden osalta, joille jäsenvaltiot tai Venäjä myöntävät yksinoikeuksia, että ei määrätä eikä pidetä voimassa sellaista toimenpidettä, joka vääristää yhteisön ja Venäjän välistä kauppaa siinä määrin, että se on osapuolten etujen vastaista. Tämä määräys ei estä oikeudellisesti tai tosiasiallisesti tällaisille yrityksille annettujen erityistehtävien suorittamista.

2.5. Edellä 2.2 ja 2.4 kohdassa määrättyä määräämää voidaan pidentää osapuolten sopimuksella.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja kilpailun rajoituksia tai vääristymiä sekä kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa koskevia neuvotteluja voidaan käydä yhteistyö-neuvostossa yhteisön tai Venäjän pyynnöstä, jollei tietojen ilmaisemista, luottamuksellisuutta ja liikesalaisuuksia koskevista laissa säädetyistä rajoituksista muuta johdu. Neuvottelut voivat myös käsittää 1 ja 2 kohdan tulkintaa koskevia kysymyksiä.

4. Osapuolen, jolla on kokemusta kilpailusääntöjen soveltamisesta, on pyrittävä antamaan toiselle osapuolelle pyynnöstä ja käytettävissä olevin mahdollisuuksin teknistä apua kilpailusääntöjen kehittämiseksi ja soveltamiseksi.

5. Mitä edellä määrätään, ei vaikuta osapuolten oikeuksiin toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä, erityisesti 18 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä kaupan vääristymien korjaamiseksi.

54 ARTIKLA

Henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelu

1. Osapuolet vahvistavat tämän artiklan ja liitteen 10 määräysten mukaisesti henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden riittävän ja tehokkaan suojelun varmistamiselle antamansa merkityksen.

2. Osapuolet vahvistavat seuraavista mo-

nenvälisistä sopimuksista johtuville velvoitteille antamansa merkityksen:

- teollisoikeuden suojelemisesta tehty Pariisin yleissopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979);
- tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehty Madridin sopimus (Tukholman asiakirja 1967, muutettu 1979);
- Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979);
- Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980);
- patenttiyhteistyösopimus (Washington 1970, muutettu vuosina 1979 ja 1984);
- tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehtyyn Madridin sopimukseen liittyvä lisäpöytäkirja (Madrid, 1989).

3. Osapuolet tarkastelevat uudelleen säännöllisesti tämän artiklan ja liitteen 10 määräysten soveltamista 90 artiklan määräysten mukaisesti. Jos kaupan edellytyksiin vaikuttavia ongelmia ilmenee henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden alalla, voidaan aloittaa kiireelliset neuvottelut jomman kumman osapuolen pyynnöstä, molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun saavuttamiseksi.

55 ARTIKLA

Yhteistyö lainsäädännön alalla

1. Osapuolet tunnustavat, että tärkeä edellytys Venäjän ja yhteisön välisten taloudellisten yhteyksien vahvistamiselle on lainsäädännön lähentäminen. Venäjä pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädäntö saatetaan asteittain yhteisön lainsäädännön mukaiseksi.

2. Lainsäädäntöjen lähentäminen kattaa erityisesti seuraavat alueet: yhtiölainsäädäntö,

pankkilainsäädäntö, yritysten kirjanpito ja verotus, työntekijöiden suojele työpaikoilla, rahoituspalvelut, kilpailusäännöt, julkiset hankinnat, ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden ja elämän suojele, ympäristö, kuluttajansuojele, välillinen verotus, tullilainsäädäntö, tekniset määräykset ja standardit, ydinvoimalan lainsäädäntö, liikenne.

VII OSASTO

YHTEISTYÖ TALOUDEN ALALLA

56 ARTIKLA

1. Yhteisö ja Venäjä edistävät laaja-alaista taloudellista yhteistyötä myötävaikuttaakseen kummankin talouksien laajentumiseen, kestävän kansainvälisen taloudellisen ympäristön luomiseen ja Venäjän ja Euroopan valtioiden laajempien yhteistyöalojen väliseen integraatioon. Tämä yhteistyö lujittaa nykyisiä taloussuhteita molempien osapuolten etujen mukaisesti.

2. Tähän osastoon liittyvät menettelyt ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään taloudellista ja yhteiskunnallista uudistumista ja talousjärjestelmän rakennemuutosta Venäjällä, ja ne noudattavat kestävän ja sopusointuisen yhteiskunnallisen kehityksen periaatetta; niihin sisältyvät täysimääräisesti myös ympäristönäkökohdat.

3. Yhteistyö kattaa muun muassa seuraavat alat:

- kummankin osapuolen teollisuus- ja kuljetusalojen kehittäminen;
- uusien hankintalähteiden ja uusien markkinoiden kartoittaminen;
- teknologisen ja tieteellisen kehityksen edistäminen;
- vakaan yhteiskuntakehityksen ja inhimillisten voimavarojen kehityksen edistäminen sekä paikallisen työllisyyskehityksen edistäminen;
- alueellisen yhteistyön edistäminen yhtenäisen ja kestävän kehityksen aikaansaamiseksi.

4. Osapuolet pitävät niiden välisen kumppanuus- ja yhteistyösuhteen perustamisen ohella tärkeänä pitää yllä ja kehittää yhteistyötä muiden Euroopan valtioiden kanssa ja muiden entisen Neuvostoliiton maiden kanssa alueen yhtenäiseksi kehittämiseksi ja pyrkivät parhaansa mukaan edistämään tätä kehitystä.

5. Yhteisö voi, siinä määrin kuin mahdollista, tukea tämän sopimuksen mukaista taloudellista yhteistyötä ja muita yhteistyön muotoja entisen Neuvostoliiton maille myönnettävää teknistä apua koskevien neuvoston asetusten mukaisesti, ottaen huomioon osapuolten sopimat tärkeysjärjestykset. Apua voidaan antaa myös muiden vastaavien käytettävissä olevien yhteisön välineiden avulla.

Erityistä huomiota kiinnitetään toimenpiteisiin, joilla voidaan edistää yhteistyötä entisen Neuvostoliiton maiden kanssa.

6. Tämän osaston määräykset eivät koske osapuolten kilpailusääntöjen ja tämän sopimuksen erityisten yrityksiin sovellettavien kilpailua koskevien määräysten soveltamista.

57 ARTIKLA

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää erityisesti:

- molempien osapuolten taloudellisten toimijoiden välisten liikeyhteyksien kehittämistä, pienet ja keskisuuret yritykset mukaan lukien;
- liikkeenjohdon parantamista yritystasolla;
- taloudellisen rakennemuutoksen osana tapahtuvaa yksityistämiskehitystä, ja yksityisen sektorin vahvistamista;
- julkisen ja yksityisen sektorin pyrkiä teollisuuden uudelleenjärjestämiseksi ja uuden aikaistamiseksi markkinatalouteen johtavan siirtymäkauden aikana sellaisin edellytyksin, jotka takaavat ympäristönsuojelun ja kestävän kehityksen;

- sotateollisuuden muuntamista;
- aiheellisten markkinaperusteisten kaupan sääntöjen ja käytäntöjen kehittämistä sekä taitotiedon siirtämistä.

2. Teollisuuden alan yhteistyöaloitteissa olisi otettava huomioon yhteisön ja Venäjän määrittelemät tärkeysjärjestykset. Aloitteissa olisi pyrittävä erityisesti yritystoiminnalle soveltuvien puitteiden aikaansaamiseen parantamalla liikkeenjohtoa koskevaa taitotietoa ja edistämällä markkinoiden ja yritysten edellytysten avoimuutta.

58 ARTIKLA

Investointien edistäminen ja turvaaminen

1. Ottaen huomioon yhteisön ja jäsenvaltioiden toimivallan, yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat olosuhteet kotimaisille ja ulkomaisille yksityisille investoinneille, erityisesti investointien turvaamista koskevien parempien edellytysten, pääomien siirron ja investointimahdollisuuksiin liittyvien tietojen vaihdon avulla.

2. Yhteistyöllä pyritään erityisesti:

- tekemään tarvittaessa jäsenvaltioiden ja Venäjän välisiä investointien edistämistä ja turvaamista koskevia sopimuksia,
- tekemään tarvittaessa jäsenvaltioiden ja Venäjän välisiä kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevia sopimuksia,
- vaihtamaan investointimahdollisuuksia koskevia tietoja, muun muassa kaupallisten messujen, näyttelyiden, myyntiviikkojen ja muiden tapahtumien yhteydessä.
- vaihtamaan tietoja investointialan laeista, asetuksista ja hallinnollisista käytännöistä.

59 ARTIKLA

Julkiset hankinnat

Osapuolet toimivat yhteistyössä kehittääk-

seen tavaroita ja palveluja koskevien julkisten hankintojen edellytysten avoimuutta ja kilpailullisuutta etenkin tarjouspyyntömenettelyjen avulla.

60 ARTIKLA

Standardit ja vaatimustenmukaisuus; kuluttajansuojelu

1. Toimivaltansa rajoissa ja lainsäädäntönsä mukaisesti toimien osapuolet toteuttavat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vähentää osapuolten mittajärjestelmissä, standardisoinnissa ja varmentamisessa ilmeneviä eroja edistämällä näiden alojen kansainvälisesti hyväksyttyjen välineiden käyttöä.

Osapuolet työskentelevät tiiviissä yhteistyössä eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa edellä mainituilla aloilla.

Osapuolet edistävät erityisesti käytännöllistä vuorovaikutusta kummankin osapuolen järjestöjen kesken tavoitteenaan aloittaa vastavuoroista tunnustamista koskevat neuvottelut vaatimustenmukaisuuden arviointitoiminnan alalla.

2. Osapuolet työskentelevät tiiviisti yhdessä kuluttajansuojelua koskevien järjestelmien yhteensovittamiseksi.

Yhteistyön tavoitteena on erityisesti aikaansaada pysyvät järjestelmät keskinäisen vaarallisia aineita koskevan tietojenvaihtojärjestelmän aikaansaamiseksi, erityisesti tarjottujen tuotteiden ja palvelujen hintoja ja laatua koskevan kuluttajavalistuksen parantamiseksi, kuluttajien etua edustavien henkilöiden vaihdon kehittämiseksi, ja kuluttajansuojelupolitiikan yhdenmukaisuuden edistämiseksi.

61 ARTIKLA

Kaivostoiminta ja raaka-aineet

1. Osapuolet työskentelevät yhdessä kaivostoiminta-alan ja raaka-ainealan kehittämiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään rautaa sisältämättömiin metalleihin.

2. Yhteistyö keskittyy erityisesti seuraaviin aloihin:

- kaikkien osapuolia kiinnostavien tietojen vaihto kaivostoiminnan ja raaka-aineiden alalla, kauppaan liittyvät asiat mukaan lukien;
- ympäristölainsäädännön antaminen ja soveltaminen;
- koulutus.

3. Osapuolet tarkastelevat uudelleen säännöllisesti kyseistä yhteistyötä 93 artiklan määräysten mukaisesti perustetussa erityiskomiteassa tai -elimessä.

4. Tämän artiklan määräyksillä ei rajoiteta raaka-aineita erityisesti koskevien artiklojen määräyksiä, erityisesti 21, 65 ja 66 artiklan määräyksiä.

62 ARTIKLA

Tiede ja teknologia

1. Osapuolet edistävät kahdenvälistä yhteistyötä siviilitarkoituksiin tehtävän tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla molempien etujen mukaisesti sekä, ottaen huomioon varojen saatavuuden, riittävää pääsyä osapuolten vastaaviin ohjelmiin, jollei henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvien oikeuksien riittävän tehokkaasta suojelusta muuta johdu.

2. Tieteen ja teknologian alan yhteistyöhön sisältyy:

- tieteellisten ja teknisten tietojen vaihto,
- yhteinen TTK-toiminta,
- koulutustoiminta ja ohjelmat molempien osapuolten TTK-toiminnoissa mukana olevien tiedemiesten, tutkijoiden ja teknikoiden liikkuvuuden edistämiseksi.

Jos tämä yhteistyö tapahtuu koulutusta ja/tai harjoittelua sisältävässä muodossa, se toteutetaan 63 artiklan määräysten mukaisesti.

Tällaisia yhteistyötoimia toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisten tiedemiesten, insinöörien, tutkijoiden ja teknikoiden uudelleen koulutukseen, jotka ovat tai jotka ovat olleet mukana joukkotuhoseiden tuotannossa ja/tai niihin liittyvässä tutkimuksessa.

3. Kyseinen yhteistyö toteutetaan sellaisten erityisten järjestelyjen mukaisesti, joista neuvotellaan ja jotka tehdään kummankin osapuolen hyväksymien menettelyjen mukaisesti; näillä järjestelyillä vahvistetaan muun muassa asianmukaiset henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvät oikeudet.

63 ARTIKLA

Koulutus

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammatillisen pätevyyden parantaminen julkisella ja yksityisellä sektorilla.

2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin:

- Venäjän korkeamman koulutuksen järjestelmien nykyaikaistaminen;
- julkisen ja yksityisen sektorin johtajien ja valtion virkamiesten koulutus erikseen ensisijaisiksi määriteltävillä alueilla;
- yliopistojen välinen yhteistyö sekä yliopistojen ja yritysten välinen yhteistyö;
- opettajien, tutkinnon suorittaneiden, hallinto henkilöstön, nuorten tutkijoiden ja tiedemiesten sekä nuorison liikkuvuus;
- Eurooppa-opintojen alaan kuuluvan opetuksen edistäminen siihen soveltuvissa oppilaitoksissa;
- yhteisön kielten ja venäjän kielen opetus;
- konferenssitulkkien jatkokoulutus;
- toimittajien koulutus;

- koulutusmenetelmien vaihto ja nykyaikaisten koulutusohjelmien ja teknisten apuneuvojen käytön edistäminen;
- etäopetuksen kehittäminen ja uudet koulutusteknologiat;
- kouluttajien koulutus.

3. Osapuolen osallistumista toisen osapuolen vastaaviin koulutusohjelmiin voidaan tutkia osapuolten menettelyjen mukaisesti, ja tarvittaessa luodaan institutionaaliset kehykset ja laaditaan yhteistyösuunnitelmat Venäjän osallistumisen pohjalta yhteisön TEMPUS-ohjelmaan.

64 ARTIKLA

Maatalous ja maatalouteen liittyvä teollisuus

Yhteistyön tarkoituksena tällä alalla on maatalouden ja maatalousteollisuuden nykyaikaistaminen, rakennemuutos ja yksityistäminen Venäjällä, edellytyksien, joilla varmistetaan ympäristönsuojelu. Yhteistyötä harjoitetaan muun muassa yksityisten maatilojen kehittämisen ja jakelukanavien, varastointimenetelmien, markkinoinnin ja tilanhoidon, maaseudun infrastruktuurin nykyaikaistamisen ja maatalouden maankäytön suunnittelun parantamisen, tuottavuuden, laadun ja tehokkuuden lisäämisen aloilla, sekä teknologian ja taitotiedon siirtämisessä. Osapuolten tavoitteena on myös terveyttä ja kasvien terveyttä koskevien sääntöjen yhteensovittaminen.

65 ARTIKLA

Energia

1. Osapuolet toimivat yhteistyössä markkinatalouden ja Euroopan energiaperuskirjan periaatteita noudattaen Euroopan energia-markkinoiden yhdyntyessä asteittain.

2. Yhteistyöhön sisältyy muun muassa seuraavat alueet:

- energiahuollon laadun ja turvallisuuden parantaminen taloudellisella ja ympäristöystävällisellä tavalla;

- energiapolitiikan muotoileminen;
- energia-alan hallinnon ja sääntelyn parantaminen markkinatalouteen sopivaksi;
- institutionaalisten, oikeudellisten, verotukseen liittyvien ja muiden sellaisten edellytysten käyttöönotto, jotka ovat tarpeen lisääntyneen energia-alan kaupan ja investointien edistämiseksi;
- energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen;
- energiainfrastruktuurin nykyaikaistaminen, mukaan lukien maakaasun jakelun ja sähköverkkojen yhdistäminen;
- energiantuotannon, energiahuollon ja -kulutuksen ympäristövaikutus, näistä toimista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi;
- energiahuoltoa ja loppukäyttöä koskevan energiateknologian parantaminen eri energiamuotojen osalta;
- energia-alan liikkeenjohdollinen ja tekninen koulutus.

66 ARTIKLA

Ydinaineala

Ottaen huomioon yhteisön ja vastaavasti sen jäsenvaltioiden toimivalta, ydinainealan siviiliyhteistyö tapahtuu muun muassa soveltamalla kahta lämpöydinfaasiota ja ydinainneiden turvallisuutta koskevaa osapuolten välillä tehtävää sopimusta.

67 ARTIKLA

Avaruus

Osapuolet edistävät tarvittaessa pitkän aikavälin yhteistyötä siviilitarkoituksiin suunnatun avaruustutkimuksen kehittämisen ja kaupallisen soveltamisen alalla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 41 artiklan määräysten soveltamista. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota aloitteisiin, joissa niiden ava-

ruusalan toiminnan keskinäistä täydentävyyttä hyödynnetään täysimääräisesti molemminpuoliseksi eduksi.

68 ARTIKLA

Rakennusala

Osapuolet työskentelevät yhdessä rakennusteollisuuden alalla, erityisesti tämän sopimuksen 55, 57, 60, 62, 63 ja 77 artiklassa tarkoitetuilla aloilla.

Tämän yhteistyön tarkoituksena on muun muassa Venäjän rakennusalan uudenaikaistaminen ja rakennemuutos markkinatalouden periaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvät näkökohdat.

69 ARTIKLA

Ympäristö

1. Osapuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään ympäristön ja ihmisten terveyden suojelussa ottaen huomioon Euroopan energiaperuskirjan ja vuoden 1993 Luzernin konferenssin julistuksen.

2. Yhteistyön tavoitteena on ympäristön tuhoutumisen torjunta, ja erityisesti:

- pilaantumisen tehokas valvonta ja ympäristön arviointi; ympäristön tilaa koskeva tietojärjestelmä;
- paikallisen, alueellisen ja valtioiden rajat ylittävän ilman ja veden pilaantumisen torjunta;
- luonnontilan palauttaminen;
- kestävä, tehokas ja ympäristöä säästävä energian tuotanto ja käyttö; teollisuuslaitosten turvallisuus;
- kemiallisten aineiden luokitus ja turvallinen käsittely;
- veden laatu;
- jätteiden vähentäminen, kierrätys ja tur-

vallinen jätteistä huolehtiminen, Baselin yleissopimuksen täytäntöönpano;

- maatalouden ympäristövaikutukset, maaperän eroosio ja kemiallinen saastuminen;
 - metsien suojelu;
 - biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, suojelualueet ja luonnonvarojen kestävä käyttö ja hoito;
 - maankäytön suunnittelu, mukaan lukien rakentamis- ja kaupunkisuunnittelu;
 - taloudellisten ja verotuksellisten keinojen käyttäminen;
 - maailmanlaajuiset ilmastomuutokset;
 - ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuus;
 - rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan Espoon yleissopimuksen täytäntöönpano useissa eri valtioissa.
3. Yhteistyö toteutetaan erityisesti seuraavilla tavoilla:
- suunnitelmien kehittäminen katastrofien ja muiden hätätilanteiden varalle;
 - tietojen ja asiantuntijoiden vaihto, mukaan lukien puhtaan teknologian siirtoon liittyvät tiedot ja näitä asioita käsittelevät asiantuntijat sekä bioteknologian turvallinen ja ympäristöystävällinen käyttö;
 - yhteinen tutkimustoiminta;
 - lainsäädännön yhdenmukaistaminen yhteisön sääntöjen suhteen;
 - yhteistyö alueellisella tasolla, mukaan lukien yhteistyö yhteisön perustamassa Euroopan ympäristökeskuksessa, sekä kansainvälisellä tasolla;
 - toimintaperiaatteiden kehittäminen, erityisesti maailmanlaajuisten ja ilmaston-

muutoksiin liittyvien kysymysten osalta sekä kestävästä kehityksen saavuttamiseksi;

- ympäristövaikutuksia koskevat tutkimukset.

70 ARTIKLA

Liikenne

Osapuolet kehittävät ja vahvistavat yhteistyötään liikenteen alalla.

Tämän yhteistyön tavoitteena on muun muassa nykyaikaistaa ja muuttaa rakenteellisesti Venäjän liikennejärjestelmiä ja -verkoja sekä varmistaa tarvittaessa, että kuljetusjärjestelmiä kehitetään kokonaisvaltaisen liikennejärjestelmän saavuttamiseksi.

Yhteistyöhön sisältyy muun muassa:

- maantiekuljetusten, rautateiden, satamien ja lentokenttien hallinnon ja toiminnan nykyaikaistaminen;
- rautateiden, sisävesiväylien, maanteiden, satamien, lentokenttien ja ilmailukenteen infrastruktuureiden nykyaikaistaminen ja kehittäminen, mukaan lukien kaikkia osapuolia hyödyntävien pääteiden ja Euroopan laajuisten reittien nykyaikaistaminen edellä mainittujen liikennemuotojen osalta;
- yhdistettyjen kuljetusten edistäminen ja kehittäminen;
- yhteisen tutkimuksen ja yhteisten kehittämisohjelmien edistäminen;
- lainsäädännöllisten ja institutionaalisten puitteiden valmistelu politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien liikennealan yksityistäminen.

71 ARTIKLA

Postipalvelut ja televiestintä

1. Osapuolet laajentavat ja vahvistavat toi-

mivaltansa rajoissa yhteistyötään tällä alalla tarkoituksenaan niiden vastaavien televiestintä- ja postiverkkojen teknisen tason asteittainen yhdentäminen. Tämän saavuttamiseksi ne toteuttavat erityisesti seuraavia toimia:

- televiestinnän ja postipalvelujen sekä tv- ja radiolähetyistä koskevan politiikan tiedon vaihto;
- teknisten ja muiden tietojen vaihto, johtamiskoulutus ja opetustoimenpiteet;
- teknologian ja taitotiedon siirtojen toteuttaminen;
- molempien osapuolten asianomaisten elinten yhteistyö ja yhteisten hankkeiden toteuttaminen;
- uusien viestintävälineiden edistäminen ensin kaupallisten ja julkisten laitosten tarpeisiin;
- eurooppalaisten teknisten standardien, varmentamisjärjestelmien ja sääntelylähestymistapojen edistäminen;
- yhteistyö viestinnän varmistamiseksi kriittisissä olosuhteissa, katastrofitilanteissa tapahtuvan toimijoiden yhteistyön suuntaviivojen laatimisesta neuvottelemineen, jne.

2. Nämä toimet keskittyvät muun muassa seuraaville painopistealueille:

- Venäjän yhtenäistetyn televiestintäalan kehittäminen ja nykyaikaistaminen markkinauudistusten ja asianmukaisten säädöspuitteiden avulla;
- Venäjän televiestintäverkon nykyaikaistaminen ja sen yhdentyminen Euroopan tekniseen tasoon ja maailmanlaajuisiin verkkoihin;
- yhteistyö yhteisön ja Venäjän järjestöjen välisen tietojen vaihtojärjestelmien ja tiedonsiirron järjestelmien kehittämiseksi;
- teknisen tason yhdentyminen Euroopan laajuiseen televiestintäverkkoon;

- Venäjän posti- ja radiolähetyspalveluiden nykyaikaistaminen, lainsäädäntöön liittyvät seikat mukaan lukien;
- televiestinnän, posti-, tv- ja radiolähetyspalveluiden hallinto molempien osapuolten muuttuvassa taloudellisessa ympäristössä, mukaan lukien muun muassa organisaatorakenteet, strategia ja suunnittelu, tariffipolitiikka, hankintaperiaatteet.

72 ARTIKLA

Rahoituspalvelut

Osapuolet toimivat yhteistyössä tarkoituksenaan saada aikaan ja kehittää Venäjällä markkinatalouden tarpeisiin mukautettujen sopivien pankkialaa, vakuutusala ja muita rahoituspalveluita koskevat puitteet.

Yhteistyö kohdistuu:

- sellaisten laskentastandardien kehittämiseen, jotka soveltuvat vapaaseen markkinatalouteen ja jotka ovat yhteensopivia jäsenvaltioissa hyväksytyjen standardien kanssa;
- pankki-, vakuutus- ja rahoitusjärjestelmän rakenteen muuttamiseen;
- pankki-, vakuutus- ja rahoituspalveluiden alan valvonnan ja sääntelyn parantamiseen;
- yhteensopivien tilintarkastusjärjestelmien kehittämiseen;
- toistensa voimassaoleviin tai valmistaviin lakeihin liittyvään tietojen vaihtoon;
- liikepankkien ja yksityisten pankkien infrastruktuurin nykyaikaistamiseen.

73 ARTIKLA

Alueiden kehittäminen

Osapuolet vahvistavat yhteistyötään alueiden kehittämisessä ja maankäytön suunnittelussa.

Ne edistävät kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten välistä aluepolitiikkaa ja maankäytön suunnittelun politiikkaa sekä aluepolitiikkojen suunnittelumenetelmiä koskevien tietojen vaihtoa kiinnittäen erityistä huomiota heikommin kehittyneiden alueiden kehittämiseen.

Ne edistävät myös suoria yhteyksiä sellaisten alueiden ja julkisten tahojen välillä, jotka vastaavat alueiden kehittämissuunnittelusta, tavoitteenaan muun muassa alueiden kehittämisen edistämiskeinoja ja -menetelmiä koskevien tietojen vaihto.

74 ARTIKLA

Sosiaalialan yhteistyö

1. Osapuolet kehittävät terveyden ja turvallisuuden osalta keskinäistä yhteistyötään tavoitteenaan työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tason nostaminen.

Yhteistyö käsittää erityisesti:

- terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän koulutuksen, kiinnittämällä erityisesti huomiota vaarallisiin toimialoihin;
- ammattitaitoja ja muita työperäisiä sairauksia ehkäisevien toimenpiteiden kehittämisen ja edistämisen;
- suurimpien onnettomuusvaarojen ehkäisemisen ja myrkyllisistä kemikaaleista huolehtimisen;
- työympäristöön liittyvän tietopohjan kehittämistä koskevan tutkimuksen ja työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden.

2. Työllisyyden osalta yhteistyöhön kuuluu erityisesti tekninen apu:

- työmarkkinoiden mahdollisimman tehokkaaksi käyttämiseksi;
- työnhaku- ja neuvontapalvelujen nykyaikaistamiseksi;
- rakenneuudistusohjelmien suunnittelemiseksi ja hallitsemiseksi;

- paikallisen työllisyyskehityksen edistämiseksi;
- tietojen vaihtamiseksi työllisyyden joustoa koskevista ohjelmista, mukaan lukien oma-aloitteista työllistämistä ja yrittäjyyttä edistävät ohjelmat.

3. Osapuolet kiinnittävät erityisesti huomiota sosiaaliturva-alaan, mikä sisältää muun muassa yhteistyön Venäjän sosiaaliturvan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Näillä uudistuksilla on tarkoitus kehittää Venäjällä sellaisia turvamenetelmiä, jotka ovat luonteeltaan markkinataloudelle, ja jotka sisältävät kaikki sosiaaliturvan alat.

Yhteistyö käsittää myös teknisen avun sosiaaliturvajärjestelmien kehittämiseksi pyrkimyksenä edistää asteittaista siirtymistä maksuihin perustuvan ja sosiaaliturvan muotojen yhdistelmästä muodostuvaan järjestelmään, sekä sosiaalipalveluja tarjoavien vastaavien valtioista riippumattomien järjestöjen kehittämistä.

75 ARTIKLA

Matkailu

Osapuolet lisäävät ja kehittävät yhteistyötään, johon sisältyy:

- matkailuelinkeinon helpottaminen;
- virallisten matkailuelinten välinen yhteistyö;
- tiedonkulun lisääminen;
- taitotiedon siirto;
- yhteisten toimien mahdollisuuksien tutkiminen.

76 ARTIKLA

Pienet ja keskisuuret yritykset

1. Osapuolten tavoitteena on kehittää ja vahvistaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä (PK-

yritykset) ja edistää yhteisön ja Venäjän PK-yritysten yhteistyötä.

2. Osapuolet edistävät tiedon ja taitotiedon levittämistä, muun muassa seuraavilla aloilla:

- oikeudelliset, hallinnolliset, tekniset, verotukselliset, rahoitukselliset ja muut PK-yritysten perustamiselle ja laajentumiselle sekä valtion rajat ylittävälle yhteistyölle tarpeelliset edellytykset;
- PK-yritysten erityispalveluiden tarjoaminen, joita ovat liikkeenjohto- ja markkinointikoulutus, kirjanpito, laaduntarkkailu ja näitä palveluja tarjoavien yritysten perustaminen ja vahvistaminen;
- jatkuvien ja pysyvien suhteiden luominen yhteisön ja Venäjän toimijoiden välille PK-yrityksille suunnatun tiedonkulun lisäämiseksi ja rajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi, muun muassa yritysten yhteistyöverkostoihin (Business Cooperation Network) ja Eurooppa-tiedotuskeskuksiin (Euro-Info-Correspondence Centres) pääsyn ja niiden toiminnan avulla, edellyttäen, että näiden verkostojen edellytykset on täytetty.

Osapuolet työskentelevät tiiviisti yhteistyössä tarkoituksenaan varmistaa, että tarpeelliset edellytykset verkostoihin pääsemiseksi täytetään.

77 ARTIKLA

Viestintä, tietotekniikka ja tietoinfrastruktura

1. Osapuolet tukevat tietojenkäsittelyn nykyaikaisten menetelmien kehittämistä, mukaan lukien tiedotusvälineet. Ne toteuttavat aiheelliset toimenpiteet kannustaakseen tehokasta tietojen vastavuoroista vaihtoa. Etusijalle asetetaan ohjelmat, joiden tavoitteena on välittää suurelle yleisölle perustietoa ja ammattilaisille, muun muassa liike-elämän piireille, erityistietoa yhteisöstä.

2. Osapuolet toteuttavat tarpeelliset toimenpiteet laajentaakseen ja vahvistaakseen yhteistyötä asianmukaisen tietoinfrastruktuu-

rin aikaansaamiseksi. Tätä varten ne panevat alulle erityisesti seuraavaa toimintaa:

- tietojen vaihto tietoinfrastruktuurin aikaansaamista koskevasta politiikasta, mukaan lukien sääntelypolitiikka;
- tieto- ja viestintäteknologioiden tutkimusta ja kehittämistä ja markkinatalouden tarpeisiin mukautetun tietoinfrastruktuurin perustamista koskevien yhteisten hankkeiden mahdollisuuden tutkiminen, ottaen huomioon Venäjän yritysten muutosmahdollisuudet ja tietotekniikan yleistymiseen liittyvät Venäjän edut sekä sallimalla yhteisön tietoinfrastruktuurien kanssa tapahtuva yhteistoimivuus;
- tietoteknologioiden ja tietopalveluiden asiantuntijakoulutusta koskevien yhteisten hankkeiden kehittäminen;
- eurooppalaisten teknisten standardien edistäminen, varmentamisjärjestelmät ja sääntelylähestymistavat.

78 ARTIKLA

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on saattaa päätökseen osapuolten tullijärjestelmien lähentäminen.

2. Yhteistyö käsittää erityisesti seuraavat alueet:

- tietojen vaihto;
- toimintamenetelmien parantaminen;
- osapuolten väliseen tavaraliikenteeseen liittyvien tullimenettelyjen yhdenmukaistaminen ja yksinkertaistaminen;
- yhteyden luominen yhteisön ja Venäjän passitusjärjestelmien välille;
- nykyaikaisten tullitietojärjestelmien käyttöönoton ja hallinnon tukeminen, mukaan lukien tullitoimipaikkojen tietokoneisiin perustuvat järjestelmät;

— molemminpuolinen avunanto ja yhteiset toimet "kaksikäyttötuotteiden" ja muiden tullirajoitusten alaisten tavaroiden osalta;

— seminaarien ja koulutusjaksojen järjestäminen.

Teknistä apua annetaan tarvittaessa.

3. Hallintoviranomaisten välisen tulliasioita koskevan keskinäisen avun antamisessa noudatetaan tämän sopimuksen liitteenä olevan pöytäkirjan 2 määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 82 ja 84 artiklassa tarkoitetun laajemman yhteistyön toteuttamista.

79 ARTIKLA

Tilastoalan yhteistyö

1. Yhteistyön tarkoituksena on sellaisen tehokkaan tilastojärjestelmän sekä tilastotietojen informaatio- ja ohjelmatekniikkojen yhteensopivuuden kehittäminen edelleen, jonka avulla saadaan riittävän nopeasti osapuolten välisen taloudellisen yhteistyön ja Venäjän talousuudistuksen tukemisessa ja seurannassa tarvittavia luotettavia tilastoja sekä osaltaan avustaa yksityisen yritystoiminnan kehittämisessä Venäjällä.

2. Osapuolet toimivat yhteistyössä erityisesti seuraavilla alueilla:

- tehokkaan tilastojärjestelmän kehittämisen edistäminen Venäjällä, erityisesti luomalla tarpeelliset institutionaaliset puitteet;
- tilastoalan henkilöstön koulutustason ja ammattitaidon parantaminen;
- tilastojärjestelmän mukauttaminen kansainvälisiin menetelmiin, ja erityisesti yhteisön sääntöihin ja luokituksiin;
- tarpeellisten makro- ja mikrotaloudellisten tietojen tarjoaminen yksityisen ja julkisen sektorin taloudellisille toimijoille;

- tietojen luottamuksellisuuden takaaminen;
- tilastotietojen vaihto ja tietokantojen luominen ja/tai asianmukainen hyödyntäminen tätä varten.

80 ARTIKLA

Taloustieteet

Osapuolet edistävät talousuudistusta ja talouspolitiikkojen yhteensovittamista yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on parantaa niiden talouden perusperiaatteiden ymmärtämistä sekä talouspolitiikan suunnittelua ja toteuttamista markkinataloudessa.

Osapuolet:

- vaihtavat tietoja makrotalouden suori-tuskyvystä ja kehitysnäkymistä sekä kehittämissuunnitelmista;
- analysoivat yhteisesti kiinnostavia talouskysymyksiä, mukaan lukien talouspolitiikan ja toteuttamisvälineiden rakentaminen;
- edistävät laajaa yhteistyötä taloustieteilijöiden ja johtavien virkamiesten välillä talouspolitiikan muotoilussa tarvittavan tiedon ja taitotiedon siirron nopeuttamiseksi, sekä varmistavat tämän politiikan kannalta keskeisen tutkimuk-sen tulosten laajaa levittämistä.

81 ARTIKLA

Rahanpesu

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä tarpeesta pyrkiä yhteistyössä estämään niiden rahoitusjärjestelmien käyttö rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön sisältyy erityisesti hallinnollinen ja tekninen apu sellaisen sopivien sääntöjen laatimiseksi rahanpesun estämiseksi, jotka vastaavat yhteisössä ja kyseisen alan kansainvälisissä toimitelmissä,

mukaan lukien rahoitusalan rahanpesutyöryhmä (FATF), vahvistettuja sääntöjä.

82 ARTIKLA

Huumausaineet

Osapuolet toimivat yhteistyössä toimivaltansa rajoissa tehostaakseen menettelytapoja ja toimenpiteitä huumausaineiden ja psyko-trooppisten aineiden laittoman valmistuksen, tarjonnan ja kaupan torjunnassa, mukaan lukien huumausaineiden kemiallisten esiasteiden laittomiin tarkoituksiin kulkeutumisen estäminen, sekä lisätäkseen näiden toimien vaikuttavuutta, ja edistääkseen huumausaineiden kysynnän estämiseksi ja vähentämiseksi tarkoitettuja toimia. Tämän alan yhteistyö perustuu molemmipuolisiin neuvotteluihin ja osapuolten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön, joka koskee tavoitteita ja toimenpiteitä huumausaineisiin liittyvillä eri aloilla ja muun muassa koulutusohjelmien vaihdon tarjoaminen, ja niihin sisältyy mahdollisuuksien mukaan yhteisön antama tuki.

83 ARTIKLA

Yhteistyö pääomanliikkeiden ja maksujen sääntelemiseksi Venäjällä

Osapuolet tunnustavat Venäjän sisäisten valuuttamarkkinoiden vakaan toiminnan ja kehittämisen tarpeellisuuden ja toimivat yhteistyössä pääomanliikkeiden ja maksujen tehokkaan sääntelyjärjestelmän luomiseksi Venäjällä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 52 artiklan soveltamista.

Ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja yhteisön kokemuksen, toimivallan ja niiden kunkin mahdollisuudet, tämän alan yhteistyö, jota tuetaan yhteisön teknisellä avulla, käsittää muun muassa:

- yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Venäjän toimivaltaiten viranomaisten välisten suhteiden luominen;
- jatkuvan tietojenvaihdon;
- asianmukaisten säännösten asetusten kehittämisen tukeminen.

Käytettävissä olevien varojen parhaimman mahdollisen käytön mahdollistamiseksi osapuolet varmistavat tiiviin yhteensovittamisen muiden maiden ja kansainvälisten järjestöjen toteuttamien toimenpiteiden kanssa.

VIII OSASTO

YHTEISTYÖ LAITTOMIEN TOIMIEN EHKÄISEMISEKSI

84 ARTIKLA

Osapuolet aloittavat yhteistyön, jonka tarkoituksena on ehkäistä laittomia toimia, kuten:

- osapuolten kansalaisuuden omaavien luonnollisten henkilöiden laitton maahanmuutto ja laitton oleskelu niiden alueilla, takaisin ottamista koskevat periaatteet ja käytäntö huomioon ottaen;
- laitton talouden alan toiminta, lahjonta mukaan lukien;
- eri tuotteiden laitton kauppa, mukaan lukien teollisuusjätteet;
- väärennökset;
- huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitton kauppa.

Edellä mainittujen alojen yhteistyö perustuu yhteisiin neuvotteluihin ja tiiviiseen yhteistyöhön, ja teknistä ja hallinnollista apua tarjotaan seuraavilla aloilla:

- kansainvälisen lainsäädännön valmistelu laittoman toiminnan ehkäisemisen alalla;
- tiedotuskeskusten perustaminen;
- laittoman toiminnan ehkäisemiseen paneutuneiden laitosten tehokkuuden lisääminen;
- tutkimusinfrastruktuurien kehittäminen ja henkilöstön koulutus;

— laitonta toimintaa estävien, yhteisesti hyväksyttävien toimenpiteiden valmistelu.

IX OSASTO

KULTTUURIYHTEISTYÖ

85 ARTIKLA

1. Osapuolet edistävät kulttuuriyhteistyötä kansojensa välisten olemassa olevien suhteiden vahvistamiseksi ja kieltensä ja kulttuuriansa molemminpuolisen tuntemuksen edistämiseksi, ottaen huomioon luovan toiminnan vapauden periaatteen ja molemminpuolisten kulttuuriarvojen saatavuuden.

2. Yhteistyö käsittää erityisesti seuraavat alat:

- tietojen ja kokemusten vaihto muistomerkkien ja nähtävyyksien (arkkitehtuurinen perintö) säilyttämisessä ja suojelussa;
- kulttuurivaihto laitosten, taiteilijoiden ja muiden kulttuurin alalla työskentelevien henkilöiden välillä;
- kirjallisuuden kääntäminen.

3. Yhteistyöneuvosto voi antaa suosituksia tämän artiklan soveltamisesta.

X OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ

86 ARTIKLA

Tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi Venäjä saa erityisesti VI ja VII osaston sekä 87, 88 ja 89 artiklan määräysten mukaisesti tilapäistä rahoitustukea yhteisöltä teknisenä apuna, joka annetaan tukena Venäjän talouden muutoksen vauhdittamiseksi.

87 ARTIKLA

Rahoitustukea annetaan osana yhteisön neuvoston asianomaisen asetuksen mukaista Tacis-ohjelmaa.

88 ARTIKLA

Yhteisön rahoitustuen tavoitteet ja alueet määritellään viiteohjelmassa, josta ilmenee molempien osapuolten välillä sovittavat ensisijaiset tavoitteet, ottaen huomioon Venäjän tarpeet, kunkin alan vastaanottokyky ja uudistusprosessissa tapahtunut edistyminen. Osapuolet antavat asiasta tiedon yhteistyöneuvostolle.

89 ARTIKLA

Jotta käytettävissä olevia varoja käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, osapuolet varmistavat, että yhteisöltä tuleva tekninen apu yhteensovitetaan tiiviisti muista lähteistä, esimerkiksi jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä järjestöiltä, esimerkiksi Kansainväliseltä jälleenrakennus- ja kehityspankilta sekä Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankilta tulevan avun kanssa.

XI OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

90 ARTIKLA

Perustetaan yhteistyöneuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa. Neuvosto kokoontuu ministeritasolla kerran vuodessa ja tarvittaessa. Yhteistyöneuvosto tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyöneuvosto voi myös antaa aiheellisia suosituksia molempien osapuolten yhteisellä suostumuksella.

91 ARTIKLA

1. Yhteistyöneuvosto koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Venäjän federaation hallituksen jäsenistä.

2. Yhteistyöneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Yhteistyöneuvoston puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisön edustaja ja Venäjän federaation hallituksen jäsen.

92 ARTIKLA

1. Yhteistyöneuvostoa avustaa sen tehtävien suorittamisessa yhteistyökomitea, joka muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten edustajista ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Venäjän federaation hallituksen edustajista pääsääntöisesti korkeiden virkamiesten tasolla. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen yhteisö ja Venäjän federaatio.

Yhteistyöneuvosto vahvistaa työjärjestyksessään yhteistyökomitean tehtävät, joihin sisältyvät yhteistyöneuvoston kokousten valmistelu ja kyseisen komitean toiminnan varmistaminen sekä 16, 17 ja 53 artiklassa ja liitteessä 2 määrätyt tehtävät.

2. Yhteistyöneuvosto voi siirtää osan toimivaltaansa yhteistyökomitealle, joka huolehtii jatkuvuudesta yhteistyöneuvoston kokousten välillä.

93 ARTIKLA

Yhteistyöneuvosto voi päättää perustaa erityisen komitean tai toimielimen avustamaan sitä sen tehtävien suorittamisessa, ja vahvistaa näiden komiteoiden ja toimielinten kokoonpanon, tehtävät ja työskentelytavat.

94 ARTIKLA

Tarkastellessaan mitä tahansa tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvaa kysymystä, joka liittyy johonkin GATT-sopimuksen artiklaan viittaavaan määräykseen, yhteistyöneuvosto ottaa huomioon mahdollisimman

suuressa määrin tulkinnan, jonka GATTin sopimuspuolet yleensä antavat kyseiselle GATT-sopimuksen artiklalle.

95 ARTIKLA

Perustetaan parlamentaarinen yhteistyökomitea. Tämä komitea kokoontuu itse määraamiensä säännöllisin väliajoin.

96 ARTIKLA

1. Parlamentaarinen yhteistyökomitea muodostuu Euroopan parlamentin ja Venäjän kansanedustuslaitoksen jäsenistä.

2. Parlamentaarinen yhteistyökomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Parlamentaarisen yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen Euroopan parlamentin ja Venäjän kansanedustuslaitoksen edustaja parlamentaarisen yhteistyökomitean työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

97 ARTIKLA

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi pyytää tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä asiaankuuluvia tietoja yhteistyöneuvostolta, jonka on toimitettava parlamentaarille yhteistyökomitealle pyydyety tiedot.

Parlamentaarille yhteistyökomitealle annetaan tieto yhteistyöneuvoston suosituksista.

Parlamentaarinen yhteistyökomitea voi antaa suosituksia yhteistyöneuvostolle.

98 ARTIKLA

1. Kumpikin osapuoli sitoutuu tämän sopimuksen soveltamisalalla varmistamaan, että toisen osapuolen luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat, ilman syrjintää sen omiin kansalaisiin verrattuna, saattaa asiansa osapuolten toimivaltaisten tuomioistuinten ja hallinnollisten elinten käsiteltäväksi puolustaakseen henkilökohtaisia oikeuksiaan ja omaisuutensa kohdistuvia oikeuksia, mukaan lu-

kien henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet.

2. Osapuolet, kumpikin toimivaltansa rajoissa:

— edistävät välimiesmenettelyn käyttöönottamista sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, jotka aiheutuvat yhteisön ja Venäjän taloudellisten toimijoiden toteuttamista kauppaan ja yhteistyöhön liittyvistä liiketoimista;

— sopivat, että kun riita jätetään välimiesmenettelyllä ratkaistavaksi, kumpikin riidan osapuoli voi, lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuolten valitseman välimieskeskuksen säännöissä määrätään toisin, valita oman välimiehen hänen kansallisuudestaan riippumatta ja että puheenjohtajana toimiva kolmas välimies tai ainoa välimies voi olla kolmannen maan kansalainen;

— suosittelevat taloudellisille toimijoilleen heidän sopimuksiinsa sovellettavan lain valitsemista yhteisellä sopimuksella;

— edistävät Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (Uncitral) valmistelemien välimiessääntöjen käyttöä ja ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehdyn yleissopimuksen allekirjoittajavaltion välimieskeskuksen välimiespalvelujen käyttöä.

99 ARTIKLA

Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

1) joita se pitää tarpeellisina keskeisten turvallisuusetujen suojelemiseksi:

a) estääkseen keskeisiä turvallisuusetujaan vahingoittavien tietojen ilmaisemisen;

b) fysiokelpoisten aineiden osalta tai niiden aineiden osalta, joista ne on johdettu;

c) aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotannon tai kaupan osalta taikka puolustustarkoitukseen välttämättömän tutkimuksen, kehitystyön tai tuotannon osalta, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailuedellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;

d) omien sisäisten turvallisuusetujensa kannalta vaikeissa, yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa vakavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodassa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi; tai

2) joita se pitää tarpeellisina kaksikäyttöisten teollisuustuotteiden ja teknologian valvontaa koskevien kansainvälisten velvoitteiden ja sitoumusten noudattamiseksi tai tällaisten yleisesti hyväksyttyjen kansainvälisten velvoitteiden ja sitoumusten mukaisten itsenäisten toimenpiteiden noudattamiseksi.

100 ARTIKLA

1. Aloilla, joita tämä sopimus koskee, ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

— Venäjän yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai yritysten välillä;

— yhteisön Venäjään soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Venäjän kansalaisten tai yritysten välillä.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei rajoita osapuolten oikeutta soveltaa asiaa koskevia verotusmääräyksiä verovelvollisiin, jotka erityisesti asuinpaikkansa puolesta eivät ole keskenään samanlaisessa asemassa.

101 ARTIKLA

1. Kumpikin osapuoli voi saattaa yhteis-

työneuvoston käsiteltäväksi minkä tahansa riidan, joka liittyy tämän sopimuksen soveltamiseen tai tulkintaan.

2. Yhteistyöneuvosto voi ratkaista riidan antamalla suosituksen.

3. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpikin osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle nimeävänsä sovittelijan; toinen osapuoli on tällöin velvollinen kahden kuukauden kuluessa nimeämään toisen välimiehen. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltiota yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Yhteistyöneuvosto nimeää kolmannen sovittelijan.

Sovittelijoiden suositukset annetaan määränemmistöllä. Tällaiset suositukset eivät ole osapuolia sitovia.

4. Yhteistyöneuvosto voi vahvistaa riitojen ratkaisumenettelyä koskevan työjärjestyksen.

102 ARTIKLA

Osapuolet sopivat neuvottelevansa viipymättä asianmukaisia yhteyksiä käyttäen mistä tahansa tämän sopimuksen tulkintaa tai täytäntöönpanoa koskevasta kysymyksestä ja muista osapuolten välisten suhteiden olennaisista näkökohdista kumman tahansa osapuolen pyynnöstä.

Tämän artiklan määräykset eivät millään tavoin vaikuta eivätkä rajoita 17, 18, 101 ja 107 artiklan määräysten soveltamista.

103 ARTIKLA

Venäjälle tämän sopimuksen nojalla myönnetty kohtelu ei saa olla missään tapauksessa edullisempi kuin jäsenvaltioiden toisilleen myöntämä kohtelu.

104 ARTIKLA

Tätä sopimusta sovellettaessa käsitteellä 'osapuolet' tarkoitetaan yhteisöä tai sen jä-

senvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita kulloinkin niiden toimivallan mukaan, ja Venäjää.

105 ARTIKLA

Siltä osin kuin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat asiat kuuluvat Euroopan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ja sen pöytäkirjojen soveltamisalaan, Euroopan energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta ja sen pöytäkirjoja sovelletaan kyseisiin kysymyksiin heti niiden voimaantulosta alkaen, mutta ainoastaan siltä osin kuin tällaisesta soveltamisesta on niissä määrätty.

106 ARTIKLA

Tämä sopimus on aluksi voimassa kymmenen vuotta. Jollei jompikumpi osapuoli sano sopimusta irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle osapuolelle kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä, sen voimassaoloa jatketaan ilman eri toimenpiteitä vuodeksi kerrallaan.

107 ARTIKLA

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleistöimenpiteet tai erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei täytä tästä sopimuksesta johtuvia velvoitteitaan, se voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, se antaa yhteistyöneuvostolle kaikki asiaa koskevat tiedot tilanteen perusteellista tarkastelua varten, molemmin puolin hyväksyttävissä olevan ratkaisun saavuttamiseksi.

Ensisijaisesti on valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa tämän sopimuksen toiminnalle. Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi yhteistyöneuvostolle, jos toinen osapuoli sitä pyytää.

108 ARTIKLA

Liitteet 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 sekä pöytäkirjat 1 ja 2 ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

109 ARTIKLA

Tämä sopimus ei vaikuta, kunnes yhtäläiset yksilökohtaiset ja taloudellisia toimijoita koskevat oikeudet on sen nojalla saavutettu, oikeuksiin, jotka yksilöille ja taloudellisille toimijoille taataan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja Venäjää sitovissa sopimuksissa, lukuun ottamatta aloja, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta tästä sopimuksesta jäsenvaltioille aiheutuvia velvoitteita niiden toimivaltaan kuuluvilla alueilla.

110 ARTIKLA

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti, sekä Venäjän alueeseen.

111 ARTIKLA

Tämä sopimus on laadittu kahtena kappaletta englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, portugalin-, ranskan-, saksan-, tanskan- ja venäjän kielellä, ja jokainen näistä teksteistä on yhtä todistusvoimainen.

112 ARTIKLA

Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen saattamisesta päätökseen.

Tämä sopimus korvaa tullessaan voimaan yhteisön ja Venäjän välisten suhteiden osalta

18 päivänä joulukuuta 1989 Brysselissä Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välillä tehdyn kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 22 artiklan 1, 3 ja 5 kohdan määräysten soveltamista.

LIITELUETTELO

- LIITE 1 Viitteellinen luettelo Venäjän entisen Neuvostoliiton valtioille myöntämistä etuuksista tämän sopimuksen kattamilla aloilla (vuoden 1994 tammikuussa)
- LIITE 2 Sopimuksen 15 artiklan määräyksistä tehtävät poikkeukset (määrälliset rajoitukset)
- LIITE 3 Yhteisön 28 artiklan 2 kohtaa koskevat varaumat
- LIITE 4 Venäjän 28 artiklan 3 kohtaa koskevat varaumat
- LIITE 5 Rajat ylittävä palvelujen tarjoaminen
Luettelo palveluista, joille osapuolet myöntävät suosituimmuuskohtelun
- LIITE 6 Rahoituspalveluihin liittyvät määritelmät
- LIITE 7 Rahoituspalvelut
- LIITE 8 Sopimuksen 34 ja 38 artiklaan liittyvät määräykset
- LIITE 9 Kilpailua koskevien määräysten siirtymäkausi ja määrällisten rajoitusten käyttöönotto
- LIITE 10 Sopimuksen 54 artiklassa tarkoitettu henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojeleminen

PÖYTÄKIRJALUETTELO

- Pöytäkirja 1 hiili- ja teräsalan yhteydenpitoryhmän perustamisesta
- Pöytäkirja 2 hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tullilainsäädännön asianmukaista soveltamista varten

LIITE 1

Viitteellinen luettelo etuuksista, jotka Venäjä myöntää entisen Neuvostoliiton valtioille tämän sopimuksen kattamilla aloilla (vuoden 1994 tammikuussa)

Etuudet myönnetään kahdenvälisesti vastaavan sopimuksen tai vakiintuneen käytännön mukaisesti. Niissä määrätään muun muassa:

1. Tuonti- ja vientimaksuista

Tuontitulleja ei sovelleta.

Vientitulleja ei sovelleta tuotteisiin, jotka toimitetaan vuosittaisen kahdenvälisen kauppaa ja yhteistyötä koskevien järjestelyjen mukaisesti, siinä määrättyjen nimikkeistöjen ja määrien osalta ja joita pidetään "vientiä liittovaltion tarpeisiin", josta määrätään asianomaisessa Venäjän laissa.

Arvonlisäveroa ei sovelleta tuontiin.

Valmisteveroa ei sovelleta tuontiin.

2. Kiintiöiden myöntäminen ja lisenssien myöntämismenettely

Venäläisten tuotteiden toimittamisen vientikiintiöt valtioiden välisen kahdenvälisen kaupan ja yhteistyösopimusten osalta, avataan samalla tavalla kuten "toimitukset valtion tarpeisiin".

3. Erityiset edellytykset kaikkea pankki- ja rahoitusalan toimintaa varten (mukaan lukien perustaminen ja toiminta), pääomanliikkeet ja juoksevat maksut, mahdollisuus saada haltuunsa arvopapereita, jne.

4. Tiettyjä raaka-aineiden ja puolijalosteiden (hiili, raakaöljy, maakaasu, jalostetut öljytuotteet) Venäjältä vientiä koskeva hintajärjestelmä.

Hinnat määräytyvät vastaavien maailmanmarkkinahintojen perusteella, jotka on muutettu rupliksi tai vastaavaksi kansalliseksi valuutaksi Venäjän keskuspankin vientiä edeltävän kuukauden 15 päivänä noteeraaman kurssin mukaan.

5. Kuljetuksen ja kauttakuljetuksen edellytykset

Itsenäisten valtioiden yhteisön osalta, jotka ovat "kuljetusalaan liittyviä periaatteita ja edellytyksiä" koskevan monenvälisen sopimuksen osapuolia, ja/tai kuljetusta ja kauttakuljetusta koskevien kahdenvälisen järjestelyjen perusteella, ei kummankaan puolelta sovelleta veroja tai maksuja kuljetuksen ja tavaroiden (mukaan lukien kauttakuljetuksessa olevat tavarat) ja ajoneuvojen kauttakuljetuksen tulliselvityksen osalta.

6. Viestintäpalvelut, posti-, lähetti-, televiestintä-, audiovisuaaliset ja muut palvelut mukaan lukien.

7. Tietojärjestelmiin ja tietokantoihin pääsy.

LIITE 2

Sopimuksen 15 artiklan määräyksistä tehtävät poikkeukset (määrälliset rajoitukset)

1. Venäjä voi toteuttaa määrällisinä rajoituksina toimenpiteitä 15 artiklan määräyksistä poiketen, edellyttäen, että ne toteutetaan kehtään syrjimättä GATTin XIII artiklan mukaisesti. Näitä toimenpiteitä voidaan toteuttaa ainoastaan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen allekirjoitusta seuraavan ensimmäisen kalenterivuoden päätyttyä.

2. Toimenpiteitä voidaan toteuttaa ainoastaan liitteessä 9 mainittujen olosuhteiden vallitessa.

3. Niiden tavaroiden kokonaistuonnin arvo, joita nämä toimenpiteet koskevat, ei saa ylittää seuraavia yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden kokonaistuonnin prosenttimääriä:

- 10 prosenttia kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen allekirjoitusta seuraavien toisen ja kolmannen kalenterivuoden aikana;
- 5 prosenttia kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen allekirjoitusta seuraavien neljännen ja viidennen kalenterivuoden aikana;

— 3 prosenttia edellä mainittujen jälkeen, kunnes Venäjä liittyy GATT/WTO:hon.

Edellä mainitut prosenttimäärät määritellään viittaamalla yhteisöstä peräisin olevien tavaroiden Venäjän tuonnin arvoon edellisenä vuonna ennen minkäänlaisten sellaisten määrällisten rajoitusten käyttöönottamista, joista on olemassa tilastotietoja.

Näitä määräyksiä ei voida kiertää lisäämällä kyseisten tuontituotteiden tullisuoja.

4. Näitä toimenpiteitä ei sovelleta sen jälkeen kun Venäjä on liittynyt GATT/WTO:hon, ellei Venäjän liittymisestä GATT/WTO:hon tehdyssä pöytäkirjassa toisin määrätä.

5. Venäjä ilmoittaa yhteistyökomitealle kaikista toimenpiteistä, joita se aikoo toteuttaa tässä liitteessä määrätyin edellytyksin; yhteisön pyynnöstä tällaisista toimenpiteistä sekä aloista, joihin niitä sovelletaan, neuvotellaan yhteistyökomiteassa ennen niiden voimaantuloa.

LIITE 3

Yhteisön 28 artiklan 2 kohtaa koskevat varaukset

Kaivostoiminta

Eräissä jäsenvaltioissa saatetaan yhtiöiltä, jotka eivät ole yhteisön määräysvallassa, vaatia kaivostoimintaa ja kaivosoikeuksia koskeva toimilupa.

Kalastus

Jollei toisin määrätä, jäsenvaltion suvereeniteettiä ja lainkäyttövaltaa kuuluvilla merialueilla biologisten varojen ja kalastusalueiden käyttö ja niille pääsy rajataan kosemaan kalastusalueita, jotka purjehtivat jäsenvaltion lipun alla ja on rekisteröity yhteisön alueella.

Kiinteän omaisuuden hankkiminen

Tiettyissä jäsenvaltioissa on kiinteän omaisuuden hankkimista koskevia rajoituksia.

Audiovisuaaliset palvelut, radio mukaan lukien

Tuotantoa ja jakelua koskeva kansallinen kohtelu, lähetykset ja muut yleisölle välittämisen muodot mukaan lukien, voi olla rajattu vain audiovisuaalisille töille, jotka täyttävät tietty alkuperävaatimukset.

Televiestintäpalvelut, liikkuvat ja satelliittipalvelut mukaan lukien

Varatut palvelut

Eräissä jäsenvaltioissa täydentävien palvelujen ja infrastruktuurimarkkinoille pääsy on rajoitettua.

Ammatilliset palvelut

Palvelut, jotka on varattu jäsenvaltion kansalaisuuden omaaville luonnollisille henkilöille. Tiettyjen edellytysten perusteella nämä henkilöt voivat perustaa yhtiöitä.

Maatalous

Eräissä jäsenvaltioissa kansallista kohtelua ei voida soveltaa sellaisiin yhtiöihin, jotka haluaisivat perustaa maatalouteen liittyvän yrityksen, mutta jotka eivät ole yhteisön määräysvallassa. Sellaisten yhtiöiden, jotka eivät kuulu yhteisön määräysvaltaan, hankkiessa viinitiloja, asiasta on ilmoitettava tai tarvittaessa saatava lupa.

Tietotoimistopalvelut

Eräissä jäsenvaltioissa on rajoituksia ulkomaalaisten osakkuuksille kustannus- ja lähetystoimintaa harjoittavissa yrityksissä.

LIITE 4

Venäjän 28 artiklan 3 kohtaa koskevat varaumat

Maapohjan ja luonnonvarojen käyttö, kaivos-toiminta mukaan lukien

1. Yhtiöiltä, jotka eivät ole Venäjän mää-räysvallassa, voidaan vaatia toimilupa eräiden malmien ja metallien louhintaan.

2. Maapohjan ja luonnonvarojen käyttöä koskevat tietyt erityisurakkatarjouskilpailut pienille laitoksille ja puolustusviranomaisille sotilaallisen uudelleen järjestelyn yhteydessä voivat olla rajattu olemaan koskematta yri-tyksiä, jotka eivät kuulu Venäjän määräys-valtaan.

Kalastus

Kalastukseen tarvitaan vastaavan hallituk-sen alaisen elimen lupa.

Kiinteän omaisuuden hankkiminen ja välit-täminen

a) Yhtiöt, jotka eivät ole Venäjän määrä-ysvallassa, eivät saa hankkia maata. Kyseiset yhtiöt voivat kuitenkin vuok-rata maata enintään 49 vuoden ajaksi.

b) Siitä poiketen, mitä a kohdassa määrä-tään, yhtiöt, jotka eivät ole Venäjän määräysvallassa, voivat hankkia maata siinä tapauksessa, että yhtiöt on tun-nustettu ostajiksi valtion ja kuntien yrityksiä yksityistämistä Venäjän fe-deraatiossa koskevan Venäjän federaa-tion lain sekä muiden asiaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti, mukaan lukien yksityistämishjelmissä olevat edellytykset:

— valtion ja kuntien yrityksiä yksi-

tyistämisen osalta kaupallisen inves-tointitarjousmenettelyn ja huutokau-pan muodossa;

— yrityksiä laajentamisen ja lisära-kentamisen osalta kaupallisen inves-tointitarjousmenettelyn ja huutokau-pan muodossa.

Televiestintä

Televiestintäpalveluihin, viestintään liitty-viin liikkuviin ja satelliittipalveluihin, mukaan lukien rakennus-, asennus-, käyttö- ja kun-nossapitotoiminta, kohdistuu rajoituksia.

Joukkoviestintäpalvelut

Ulkomaalaisten osallistumista joukkovies-tintäyhtiöihin rajoitetaan.

Ammatillinen toiminta

Sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka eivät ole Venäjän kansalaisia, eivät saa harjoittaa tiettyjä ammatteja tai se on heidän osaltaan rajoitettua tai heitä koskevat tietyt erityisvaa-timukset.

Federaation omaisuuden vuokraaminen

Arvoltaan yli 100 miljoonaan ruplan suu-ruisen federaation omaisuuden vuokraus yhtiöille, joissa on ulkomaalaisia osakkaita, on suoritettava tällaista omaisuutta hoitamaan valtuutetun valtion viranomaisen luvalla. Enimmäismäärää nostetaan myöhemmin ja se ilmoitetaan vaihdettavassa valuutassa.

LIITE 5**Valtioiden rajat ylittävä palvelujen tarjoaminen**

Luettelo palveluista, joille osapuolet myöntävät suosituimmuuskohtelun

- a) Yhdistyneiden Kansakuntien väliaikaisen yhteisen tavaraluokituksen (CPC) mukaiset asianomaiset alat:

Laskentatoimen tarkastuspalveluihin liittyvät konsultointipalvelut: osa CPC 86212:sta muu kuin "tilintarkastuspalvelut"

Kirjanpito palveluihin liittyvät konsultointipalvelut CPC 86220

Insinööripalvelut CPC 8672

Yhdistetyt insinööripalvelut CPC 8673

Neuvoa-antavat ja esisuunnitteluun liittyvät arkkitehtipalvelut CPC 86712

Rakennussuunnittelupalvelut CPC 86712

Yhdyskuntasuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut CPC 8674

Tietokone- ja tietojenkäsittelypalvelut:

Tietokonelaitteistojen asennukseen liittyvät konsultointipalvelut CPC 841

Ohjelmistojen asennuspalvelut CPC 842

Tietokantapalvelut CPC 844

Mainostoimintapalvelut CPC 871

Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut CPC 864

Liikkeenjohdon konsultointipalvelut CPC 866

Tekniset testaus- ja analysointipalvelut CPC 8676

Maatalouteen, metsästyksen ja metsänhoitoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

Kaivostoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

Painatus ja julkaiseminen CPC 88442

Kokousten pitoon liittyvät palvelut

Käännöspalvelut CPC 87905

Sisustussuunnittelupalvelut CPC 87907

Televiestintä

Erityispalvelut, jotka sisältävät (mutta eivät ole näihin rajoitettuja) sähköposti-, äänipuhelin-, digitaaliaviestintä-, tietokantojen saanti-, käsittely-, organisaatioiden välinen tiedonsiirto- (OVT/EDI), koodi- ja yhteiskäytännönmuuntamispalvelut

Paketti- ja piiriyhteyksien datapalvelut

Rakennus- ja siihen liittyvät insinööripalvelut: kohteen tutkimustyö CPC 5111

Luvakesuhteet CPC 8929

Aikuiskoulutuksen kirjukurssipalvelut osa CPC 924:ää

Uutis- ja uutistoimistopalvelut CPC 962

Vuokraus/vuokralleantopalvelut (leasing), joissa ei ole muuhun kuljetuskalustoon (CPC 83101 yksityisautot, 83102 tavarankuljetusajoneuvot, 83105) ja muihin koneisiin ja laitteisiin liittyviä toimijoita (CPC 83106, 83107, 83108, 83109)

Komissionäripalvelut ja vienti- ja tuontikauppaan liittyvät tukkukauppapalvelut (osa CPC 621:tä ja 622:ta)

Ohjelmistojen kehittäminen ja tutkimus

Jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus sekä vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta- ja aktuaari-, riskin arviointi- ja vahingonselvittelypalvelut

Vakuutus sellaisien riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:

i) merikuljetus ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusrakettien laukaiseminen ja niiden lasti (satelliitit mukaan lukien), joiden vakuutus kattaa minkä tahansa tai kaikki seuraavista: kuljetettavat henkilöt, kuljetettavat vienti- tai tuontitavarat, tavaroita kuljettaa sama ajoneuvo ja tähän liittyvät vastuuvakuutukset;

ii) tavarat kansainvälisessä kauttakuljetuksessa; ja

iii) tapaturma- ja sairausvakuutus; henkilökohtaisen moottoriajoneuvon vastuuvakuutus rajat ylittävän liikkumisen tapauksissa.

b) Tietojenkäsittelypalvelut CPC 843

Rahoitustietojen välittäminen ja siirto sekä rahoitustietojen käsittely (katso liitteessä 6 olevat B.11 ja B.12 kohdat):

Suosituimmuuskohtelun saaviin b kohdassa lueteltuihin 38 artiklan mukaisiin palveluihin ei sovelleta liitteessä 8 olevaa a kohtaa.

LIITE 6

Rahoituspalveluihin liittyvät määritelmät

Rahoituspalvelulla tarkoitetaan toisen osapuolen rahoituspalvelun tarjoamaa mitä tahansa rahoitusluonteista palvelua. Rahoituspalveluihin kuuluu seuraava toiminta:

A. Kaikki vakuutuspalvelut ja niihin liittyvä toiminta

1. Ensivakuutus (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus)
 - i) henkivakuutus
 - ii) muu kuin henkivakuutus
2. Jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus
3. Vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusasiamiesten ja vakuutusedustajien toiminta
4. Vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta- ja aktuaari-, riskin arviointi- ja vahingonselvittelypalvelut

B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

1. Talletusten ja muiden takaisin maksettavien varojen vastaanotto asiakailta
2. Kaikenlainen lainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus
3. Rahoitusleasing
4. Maksupalvelut ja rahansiirtopalvelut, kuten luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit

5. Takaukset ja maksusitoumukset

6. Maksujen suorittaminen asiakkaan lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muulla tavalla, erityisesti:

- a) rahamarkkinavälineet (sekit, vekselit, talletustodistukset jne.)
- b) ulkomainen valuutta
- c) johdannaistuotteet, mukaan lukien, mutta ei yksinomaan, futuurit ja optiot
- d) vaihto- ja korkokurssit, joista sellaiset tuotteet kuten swap-sopimukset, termiinikurssisopimukset jne.
- e) siirtokelpoiset arvopaperit
- f) muut siirtokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, myös kulta- ja hopeaharkot

7. Osallistuminen kaikenlaisiin osake-anteihin, erityisesti osakkeiden merkintä ja sijoitukset asiamiehenä (yksityisesti tai julkisesti) ja näihin anteihin liittyvien palveluiden tarjonta

8. Välitystoiminta rahamarkkinoilla

9. Omaisuuden hoito, erityisesti käteisvarojen tai arvopaperikannan hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden, talletus- ja notariaattipalvelut

10. Rahoitusomaisuuden, kuten arvopapereiden, johdannaisvälineiden ja

muiden siirtokelpoisten välineiden maksu- ja clearingpalvelut

11. Muiden rahoituspalvelujen tarjoajien suorittama rahoitustietojen välittäminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja erityisohjelmistojen toimittaminen
12. Neuvontapalvelut ja 1—11 kohdassa lueteltuihin eri toimiin liittyvät muut rahoituspalvelut, erityisesti luottotiedot ja luottoarvioinnit, asiakirjakannan kokoamiseen liittyvät tiedustelut ja neuvonta, yhtiöiden omistusosuuksiin, uudelleenjärjestelyihin ja toimintaperiaatteisiin liittyvät neuvot

Seuraavat toimet eivät kuulu rahoituspalvelujen määrittelyihin:

- a) Keskuspankkien tai muiden julkisten laitosten toteuttamat toimet rahaan ja vaihtokursseihin sovellettavan politiikan yhteydessä
- b) Keskuspankkien sekä julkisten toimielinten, viranomaisten tai laitosten harjoittama toiminta valtion lukuun tai valtion takuulla lukuun ottamatta tapauksia, joissa näiden julkisten yhteisöjen kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa
- c) Viralliseen sosiaaliturva- tai vanhuuseläkejärjestelmään kuuluva toiminta lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa.

LIITE 7

Rahoituspalvelut

A. Liitteessä 6 olevassa B osassa tarkoitettujen pankkipalvelujen osalta tarkoitetaan 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti myönnettävällä suosituimmuuskohtelulla, ainoastaan tytäryhtiöiden perustamisen muodossa tapahtuvan sijoittautumisen yhteydessä (lukuun ottamatta siis sivuliikkeen perustamisen muodossa tapahtuvaa sijoittautumista), ja 28 artiklan 3 kohdan mukaisesti Venäjän myöntämällä kansallisella kohtelulla kohtelua, joka ei ole epäedullisempaa kuin se kohtelu, jonka Venäjä myöntää omille yrityksilleen seuraavin poikkeuksin:

1. Venäjä pidättää itsellään oikeuden

a) jatkaa yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden osalta sopimuksen allekirjoittamispäivänä voimassa olleiden enimmäismäärien soveltamista, joilla rajoitetaan ulkomaalaisen pääoman kokonaisosuutta Venäjän pankkijärjestelmässä;

b) soveltaa yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitseviin tytäryhtiöihin pääomaa koskevaa vähimmäisvaatimusta, joka on korkeampi kuin sen omiin yhtiöihin sovellettava vaatimus, edellyttäen, että tätä pääomaa koskevaa vähimmäisvaatimusta ei ole nostettu sopimuksen allekirjoittamispäivänä voimassa olleeseen verrattuna, ennen kuin kansallista kohtelua sovelletaan pääomaa koskevan vähimmäisvaatimuksen osalta;

c) rajoittaa yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien sivuliikkeiden määrää;

d) vahvistaa tilisaldon vähimmäistaso, joka on enintään 55 000 ecua jokaisen luonnollisen henkilön osalta, jolla on yhteisön yhtiöiden tytäryhtiö Venäjällä;

e) kieltää yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevia tytäryhtiöitä toteuttamasta liiketoimia, joihin liittyy venäläisten osakeyhtiöiden osakkuuksia ja niiden osakkuudeksi vaihdettavissa olevia välineitä;

f) kieltää yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevia tytäryhtiöitä toteuttamasta liiketoimia Venäjällä asuvien henkilöiden kanssa.

2. Poikkeuksia 1 kohtaan voidaan soveltaa ainoastaan seuraavin edellytyksin:

i) ne koskevat jokaisen maan yhteisöiden tytäryhtiöitä, ja

ii) niiden poikkeusten osalta, jotka mainitaan 1 kohdan c, d ja e alakohdassa

a) siihen saakka kunnes sopimuksen allekirjoittamisesta on kulunut vähintään viisi vuotta c ja d alakohdassa mainittujen poikkeusten osalta ja kolme vuotta e alakohdassa mainitun poikkeuksen osalta, ja

b) yhteisön yhtiön Venäjällä sijaitsevan tytäryhtiön pääomaosuuden määrä, joka on Venäjän kansalaisten tai yhtiöi-

den hallinnassa, on enintään viisikymmentä prosenttia (50 %), ja

- c) yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden osalta, jotka on perustettu näiden poikkeusten voimaantulon jälkeen;

- iii) edellä 1 kohdan f alakohdassa mainitun poikkeuksen osalta 1 päivä tammikuuta 1996 saakka ja ainoastaan yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien niiden tytäryhtiöiden osalta, jotka on perustettu 15 päivä marraskuuta 1993 jälkeen tai jotka eivät ole aloittaneet toimintaansa Venäjällä asuvien henkilöiden kanssa ennen 15 päivää marraskuuta 1993.

3. a) Viiden vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamispäivästä Venäjä harkitsee:

- i) edellä 1 kohdan a alakohdassa mainitun ulkomaalaisen pääoman kokonaisuutta Venäjän pankkijärjestelmässä rajoittavan enimmäismäärän nostamista, huomioon ottaen kaikki asiaa koskevat valuuttaan, verotukseen, rahoitukseen ja maksutaseeseen liittyvät seikat sekä Venäjän pankkijärjestelmän tila;

- ii) edellä 1 kohdan b alakohdassa mainitun pääomaa koskevan vähimmäisvaatimuksen alentamista, ottaen huomioon kaikki vastaavat valuuttaan, verotukseen, rahoitukseen ja maksutaseeseen liittyvät seikat sekä Venäjän pankkijärjestelmän tila.

- b) Kolmen vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamispäivästä Venäjä tutkii mahdollisuutta lieventää 1 kohdan c ja d alakohdissa olevia rajoituksia, ottaen huomioon kaikki asiaa koskevat valuuttaan, verotukseen, rahoitukseen ja maksutaseeseen liittyvät seikat sekä Venäjän pankkijärjestelmän tila.

- B. Liitteessä 6 olevan A osan 1 ja 2 kohdissa tarkoitettujen vakuutuspalveluiden osalta 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti myönnettävä suosituimuuskohtelu, sikäli kuin kyse on ainoastaan vakuutustoimintaa harjoittamaan oikeutettujen tytäryhtiöiden sijoittautumisesta, määritellään sijoittautumisaikana Venäjällä sovellettavassa lainsäädännössä ja hallinnollisissa määräyksissä, ottaen huomioon seuraavat seikat:

1. Viimeistään viiden vuoden kuluttua sopimuksen allekirjoittamispäivästä Venäjä poistaa enimmäisomistussosuuden rajoituksen, joka on 49 prosenttia yhtiön pääomasta.
2. Viiden vuoden siirtymäkauden aikana ulkomaalaisen enimmäisomistussosuuden rajoitus ei estä Venäjää ottamasta käyttöön toimenpiteitä, joilla myönnetään yhteisön yhtiöille lupia eräissä vakuutuslajeissa. Nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa ainoastaan pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta, jotka koskevat sosiaaliturvaa, julkisia hankintoja tai 29 artiklan 2 kohdassa mainittuja syitä, ja jotka eivät mitätöi tai heikennä huomattavasti 49 prosentin suuruisen enimmäisomistussosuuden rajoituksen poistamisen vaikutuksia.

LIITE 8

Sopimuksen 34 ja 38 artiklaa koskevat määräykset

A osa

Neuvottelut aloitetaan kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun ensimmäinen osapuoli on sitä pyytänyt ja ne pidetään yhteisymmärryksen saavuttamiseksi:

- toisen osapuolen huomattavasti rajoittavampaan tilanteeseen johtaneiden toimenpiteiden peruuttamisesta; tai
- molempien osapuolten velvoitteiden mukauttamisesta; tai
- ensimmäisen osapuolen tekemistä mukautuksista toisen osapuolen aikaansaaman rajoittavamman tilanteen korjaamiseksi.

Jos yhteisymmärrykseen ei päästä kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä kun ensimmäinen osapuoli esitti neuvottelupyynnön, kyseinen osapuoli voi toteuttaa tarpeelliset korjaavat mukautukset velvoitteisiinsa. Nämä mukautukset tehdään toisen osapuolen aiheuttaman huomattavasti rajoittavamman tilanteen huomioon ottamiseksi tarvittavalla tavalla tarvittavassa ajassa. Ensisijaisesti on valittava toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten häiriöitä sopimuksen moitteettomalle toiminnalle. Mainitut mukautukset eivät vaikuta taloudellisten toimijoiden sopimuksen nojalla mukautusten aikana hankkimiin oikeuksiin.

B osa

1. Kumppanuus- ja yhteistyöhengen mukaisesti Venäjän hallitus ilmoittaa yhteisölle sopimuksen allekirjoittamista seuraavan kolmen vuoden siirtymäkauden aikana sen aikomuksista tehdä esityksiä uudeksi lainsäädännöksi tai antaa uusia asetuksia, jotka voivat tehdä yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden perustamista tai toimintaa koskevan tilanteen rajoittavammaksi kuin sopimuksen allekirjoittamispäivää edeltäneenä päivänä vallinnut tilanne. Yhteisö voi pyytää Venäjää antamaan tiedoksi ehdotukset tällaiseksi lainsäädännöksi tai hallinnollisiksi määräyksiksi ja aloittamaan neuvottelut näistä luonnoksista.

2. Jos 1 kohdassa mainitun siirtymäkauden aikana Venäjällä käyttöön otetun uuden lainsäädännön tai hallinnollisten määräysten vuoksi yhteisön yhtiöiden Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden perustaminen tai toiminta rajoittuu sopimuksen allekirjoittamispäivänä vallinneesta tilanteesta, vastaavaa lainsäädäntöä tai määräyksiä ei sovelleta niihin tytäryhtiöihin ja sivuliikkeisiin, jotka on perustettu Venäjälle ennen kyseisen säädöksen voimaantuloa, siihen saakka kun sen voimaantulosta on kulunut kolme vuotta.

LIITE 9

Kilpailumääräyksiä koskeva siirtymäkausi ja määrällisten rajoitusten käyttöönotto

Sopimuksen 53 artiklan 2.3 kohdassa ja liitteessä 2 olevassa 2 kohdassa mainituilla olosuhteilla tarkoitetaan Venäjän talouden aloja:

- joilla on meneillään rakennemuutos, tai
- jotka ovat suurissa vaikeuksissa, erityisesti silloin kun tästä aiheutuu vakavia sosiaalisia ongelmia Venäjällä, tai

— merkitsevät tietyllä alalla tai teollisuudessa venäläisten yhtiöiden tai kansalaisten hallussa olevien yritysten markkinaosuuden häviämistä tai voimakasta vähentymistä, taikka

— jotka ovat muodostumassa olevia teollisuuden aloja Venäjällä.

LIITE 10

Sopimuksen 54 artiklassa tarkoitettu henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojeleminen

1. Venäjä jatkaa henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemisen parantamista taatakseen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen viidennen voimaantulovuoden lopussa samantasoisen suojelun, kuin mitä yhteisöllä on, mukaan lukien näitä oikeuksia vahvistavat vastaavat toimet.

2. Sopimuksen viidennen voimassaolovuoden loppuun mennessä Venäjä liittyy henkistä, teollista ja kaupallista omaisuutta koskeviin monenvälisiin sopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat tai joita ne käytännössä soveltavat näiden sopimuksien kyseisten määräysten mukaisesti:

— Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971);

— Kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyhtymien suojaamisesta (Rooma, 1961);

— Kansainvälinen yleissopimus uusien kasvilajikkeiden suojaamisesta (UPOV) (Geneven asiakirja, 1978).

3. Yhteistyöneuvosto voi antaa suosituksia, että tämän liitteen 2 kohtaa sovelletaan myös muihin monenvälisiin sopimuksiin.

4. Venäjä myöntää tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen yhteisön yrityksille ja kansalaisille henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemisen tunnustamisen osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin sen kolmansille maille kahdenvälisten sopimusten nojalla myöntämä kohtelu.

5. Mitä 4 kohdassa määrätään, ei sovelleta etuuksiin, jotka Venäjä myöntää kolmansille maille vastavuoroisesti, eikä etuuksiin, jotka Venäjä myöntää muille entiseen Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoon kuuluneille maille.

PÖYTÄKIRJA 1

HIILI- JA TERÄSALAN YHTEYDENPITORYHMÄN PERUSTAMISESTA

1. Perustetaan osapuolten välinen yhteydenpitoryhmä. Ryhmä muodostuu yhteisön ja Venäjän edustajista.

2. Yhteydenpitoryhmässä vaihdetaan tieto- ja hiili- ja terästeollisuudesta molemmilla alueilla ja niiden välisestä kaupasta, erityisesti mahdollisten ongelmien yksilöimiseksi.

3. Yhteydenpitoryhmä tutkii myös hiili- ja terästeollisuuden tilaa maailmanlaajuisesti, kansainvälisen kaupan kehitys mukaan lukien.

4. Yhteydenpitoryhmä vaihtaa kyseisten teollisuuksien rakennetta, niiden tuotantokapasiteetin kehitystä, niihin liittyvien alojen tiede- ja tutkimuskehitystä ja työllisyyden kehitystä koskevia hyödyllisiä tietoja. Ryhmä tutkii myös pilaantumis- ja ympäristöongelmia.

5. Yhteydenpitoryhmä tutkii myös osa-

puolten välisen teknisen avun kehitystä, rahoituksellisen, kaupallisen ja teknisen toteutuksen apu mukaan lukien.

6. Yhteydenpitoryhmä vaihtaa osapuolten asianomaisissa kansainvälisissä järjestöissä ja yhteyksissä ottamaa kantaa tai aikomaa kantaa koskevat tiedot.

7. Jos ja kun molemmat osapuolet sopivat, että teollisuuden edustajien läsnäolo ja/tai osallistuminen on tarpeellista, yhteydenpitoryhmä laajentuu koskemaan myös heitä.

8. Yhteydenpitoryhmä kokoontuu kahdesti vuodessa, vuorotellen kummankin osapuolen alueella.

9. Yhteydenpitoryhmän puheenjohtajuudesta vastaa vuorotellen Euroopan yhteisöjen komission edustaja ja Venäjän federaation hallituksen edustaja.

PÖYTÄKIRJA 2

HALLINTOVIRANOMAISTEN KESKINÄISESTÄ AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

a) 'tullilainsäädännöllä' osapuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista tullimenettelyyn mukaan lukien osapuolten toteuttamat kiello-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;

b) 'tulleilla' kaikkia tullevia, veroja ja muita maksuja, joita määrätään ja kannetaan osapuolten alueilla tullilainsäädäntöä sovellettaessa, ei kuitenkaan maksuja, jotka ovat suunnilleen suoritetuista palveluista aiheutuneiden kustannusten suuruiset;

c) 'pyynnön esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tulliasioissa;

d) 'pyynnön vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tulliasioissa;

e) 'rikkomuksella' mitä tahansa tullilainsäädännön vastaista tointa tai sellaisen yritystä.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimintaansa kuuluvissa asioissa tässä pöytäkirjassa määrätyin tavoin ja edellytyksin varmistaa tullilainsäädännön oikean sovel-

tamisen, erityisesti ehkäisemällä, paljastamalla ja tutkimalla tullilainsäädännön vastaisia toimia.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä osapuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien säännösten ja määräysten soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, mukaan lukien asiakirjat, jotka on saatu oikeusviranomaisien pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä oikeusviranomaiset anna tähän suostumustaan.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä annettava apu

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki asiaa koskevat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toiminnoista, jotka ovat tai olisivat tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä, onko toisen osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet varmistaa, että valvonta kohdistetaan:

a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;

- b) paikkoihin, joihin on koottu tavaravara-
rastoja siten, että voidaan perustellusti
uskoa niiden olevan toisen osapuolen
lainsäädännön vastaisiin toimiin tarkoi-
tettuja;
- c) sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joi-
den on ilmoitettu mahdollisesti olevan
huomattavien tullilainsäädännön vastais-
ten toimien kohteena;
- d) kuljetusvälineisiin, joita perustellusti us-
kotaan käytetyn tai käytettävän tai voi-
tavan käyttää tullilainsäädännön vastai-
sissa toimissa.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Osapuolet antavat toisilleen lainsäädäntön-
sä, sääntöjensä ja muiden säädöstensä mu-
kaisesti apua, jos ne pitävät sitä tullilainsä-
dännön oikean soveltamisen kannalta tarpeel-
lisena, erityisesti silloin kun ne saavat tietoja:

- havaituista tai suunnitelluista toimista,
joilla on rikottu, rikotaan tai rikottaisiin
tullilainsäädäntöä;
- uusista keinoista tai menetelmistä, joita
käytetään näiden toimien toteuttamises-
sa;
- tavaroista, joiden tiedetään olevan huo-
mattavien tuontia, vientiä, lähettämistä
tai muuta tullimenettelyä koskevan tul-
lilainsäädännön vastaisen toimien koh-
teena.

5 ARTIKLA

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja
sisältö

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitetut pyynnot
on tehtävä kirjallisesti. Pyyntöä täyttämiseksi
tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöön.
Myös suulliset pyynnot voidaan hyväksyä, jos
asian kiireellisyys on tarpeen, mutta
ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa
pyynnöissä esitetään seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittävä viranomainen;
- b) pyydetty toimenpiteet;
- c) pyynnön tarkoitus ja aihe;
- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja
muut oikeudelliset tekijät;
- e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot
tutkimuksen kohteena olevista luonnol-
lisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
- f) yhteenveto asiaa koskevista seikoista ja
jo suoritetuista kyselyistä, lukuun otta-
matta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.

3. Pyyntö on tehtävä pyynnön vastaan-
ottaneen viranomaisen virallisella kielellä tai
jollakin sen hyväksymällä kielellä.

4. Jos pyyntö ei täytä muutovaatimuksia,
sen korjaamista tai täydentämistä voidaan
vaatia; kuitenkin voidaan toteuttaa varotoi-
menpiteitä.

6 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Avunantopyynnot täytetään pyynnön
vastaanottaneen osapuolen lainsäädännön,
sääntöjen ja muiden säädösten mukaisesti.

2. Pyyntöä vastaanottanut viranomainen
tai, jos tämä ei voi toimia, hallintoyksikkö,
jolle tämä viranomainen on pyynnön osoit-
tanut, toimii avunpyynnön täyttämiseksi toi-
mivaltansa ja käytettävissä olevien voimava-
rojen mukaan samalla tavoin kuin se toimisi
omaan lukuunsa tai saman osapuolen muiden
viranomaisten pyynnöstä, ja toimittaa sillä jo
olevia tietoja, tekee tarkoituksenmukaisia tut-
kimuksia tai järjestää niiden tekemisen.

3. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut
virkamiehet voivat toisen asianosaisen osa-
puolen suostumuksella ja sen määräämin
edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneen
tai tämän vastuualueeseen kuuluvan toisen
viranomaisen toimitiloista tietoja, jotka kos-

kevat tullilainsäädännön vastaisia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Osapuolen virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja jälkimmäisen määräämin edellytyksin olla tietyissä tapauksissa läsnä tehtäessä tutkimuksia jälkimmäisen alueella.

5. Kun toisen osapuolen virkamiehet ovat tässä pöytäkirjassa tarkoitetuissa tapauksissa läsnä toisen osapuolen alueella tehtävissä tutkimuksissa, heidän on aina kyettävä osoittamaan, että he ovat virkamiehiä. He eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa asetta.

7 ARTIKLA

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Osapuolet ilmoittavat toisilleen tässä pöytäkirjassa määrätyn edellytyksin ja rajoituksin asiakirjoilla, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennösinä ja vastaavina.

2. Alkuperäiset luettelot ja asiakirjat toimitetaan ainoastaan pyynnöstä silloin kun oikeaksi todistettu jäljennös ei ole riittävä. Kyseiset luettelot ja asiakirjat palautetaan ensi tilassa.

3. Kaikki 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjat voidaan korvata automaattisella missä tahansa muodossa olevalla samaa tarkoitusta varten tietojenkäsittelymenetelmällä tuotetulla tiedolla. Asianomaiset tiedot aineiston käytöstä annetaan pyynnöstä.

8 ARTIKLA

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Osapuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:

a) voisi loukata itsemääräämisoikeutta tai vaarantaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja tai

b) loukkaisi teollisia-, liike- tai ammattisalaisuutta.

2. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyä antaa, sen on huomautettava tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomainen saa päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

3. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäneelle viranomaiselle.

9 ARTIKLA

Luottamuksellisuuden velvoite

1. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia. Ne ovat salassa pidettäviä, ja niitä koskee tällaiseen tietoon ulotettu, tiedot vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön viranomaisiin sovellettavien vastaavien säännösten mukainen suoja.

2. Henkilöön liittyviä tietoja ei saa toimittaa, jos on aihetta olettaa, että tietojen välittäminen tai käyttö olisi vastoin osapuolten oikeusjärjestysten periaatteita, varsinkin jos kyseiselle henkilölle koituisi tästä kohtuutonta haittaa. Vastaanottava osapuoli ilmoittaa pyynnöstä tiedot antavalle osapuolelle siitä, miten ja millaisin tuloksin annettuja tietoja käytetään.

3. Henkilöön liittyvät tiedot saa toimittaa ainoastaan tulliviranomaisille ja rikosoikeudellisia seuraamuksia varten syyttaja- ja tuomioistuinviranomaisille. Muille henkilöille tai viranomaisille saa tietoja antaa edelleen vasta tiedot antaneen viranomaisen suostuttua tähän.

4. Tiedot antava osapuoli tarkistaa toimittavien tietojen oikeellisuuden. Jos ilmenee, että jo välitetyt tiedot ovat virheellisiä tai hävitettäviä, ilmoitetaan tästä viipymättä vastaanottavalle osapuolelle. Vastaanottava osapuoli on velvollinen oikaisemaan tai hävittämään tiedot.

5. Kyseiselle henkilölle voidaan hakemuksesta antaa tietoja tallennetuista tiedoista ja

tallentamisen tarkoituksesta edellyttäen, että tämä ei ole vastoin yleistä etua.

10 ARTIKLA

Tietojen käyttö

1. Saatuja tietoja käytetään yksinomaan tämän pöytäkirjan tarkoituksiin, niitä saa käyttää kunkin osapuolen alueella muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot luovuttaneen hallintoviranomaisen kirjallisella etukäteen antamalla luvalla ja tietoja koskevat luovuttaneen viranomaisen asettamat rajoitukset.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei estä käyttämästä tietoja oikeudenkäynnissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka on jälkikäteen pantu vireille tullilainsäädännön rikkomisen vuoksi.

3. Osapuolet voivat todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja todistuksissa sekä tuomioistuinten käsiteltävinä olevissa menettelyissä ja kanteissa käyttää todisteina tietoja ja asiakirjoja, jotka on saatu tai joita on tutkittu tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

11 ARTIKLA

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen virkamies voidaan toisen osapuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa annetussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynneissä tai hallintolainkäyttömenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkamiestä kuullaan.

12 ARTIKLA

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

Osapuolet ovat vaatimatta toisiltaan kor-

vausta tämän pöytäkirjan nojalla aiheutuneista kustannuksista, lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkisen laitoksen palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

13 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Tähän pöytäkirjaan liittyvät toimenpiteet uskotaan Venäjän keskustulli-viranomaisille ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisille yksiköille sekä soveltuvin osin Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulliviranomaisille tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon tietosuoja koskevat säännöt. Ne voivat suositella yhteistyöneuvostolle muutoksia, jotka niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Osapuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohdaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

14 ARTIKLA

Täydentävä luonne

1. Tämä pöytäkirja täydentää keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia, joita on tehty tai saatetaan tehdä yhden tai useamman yhteisön jäsenvaltion ja Venäjän välillä eikä estä soveltamista niitä. Pöytäkirja ei myöskään estä mainittujen sopimusten mukaisesti tapahtuvaa laaja-alaisempaa avunantoa.

2. Mainitut sopimukset eivät estä soveltamista yhteisön säännöksiä komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimittamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan soveltamista.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat:

BELGIAN KUNINGASKUNTAA,
TANSKAN KUNINGASKUNTAA,
SAKSAN LIITTOTASAVALTAA,
HELLEENIEN TASAVALTAA,
ESPANJAN KUNINGASKUNTAA,
RANSKAN TASAVALTAA,
IRLANTIA,
ITALIAN TASAVALTAA,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTAA,
ALANKOMAIEN KUNINGASKUNTAA,
PORTUGALIN TASAVALTAA,
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA,

jotka ovat EUROOPAN TALOUSYHTEISÖN perustamissopimuksen, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖN perustamissopimuksen ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖN perustamissopimuksen sopimuspuolia,

jäljempänä 'jäsenvaltiot', sekä EUROOPAN YHTEISÖÄ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖÄ sekä EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖÄ, jäljempänä 'yhteisö',

ja

täysivaltaiset edustajat, jotka edustavat

VENÄJÄN FEDERAATION PRESIDENTTIÄ, jäljempänä 'Venäjä',

jotka ovat kokoontuneet Korfulla kahdentenäkymmenentenäneljäntenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäneljä allekirjoittamaan Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Venäjän välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, jäljempänä 'yhteistyö- ja kumppanuussopimus', ovat hyväksyneet seuraavat tekstit:

kumppanuus- ja yhteistyösopimus liitteineen ja seuraavat pöytäkirjat:

Pöytäkirja 1: Hiili- ja teräsalan yhteydenpitoryhmän perustamisesta

Pöytäkirja 2: Hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa.

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Venäjän presidentti ovat hyväksyneet seuraavat, tämän päätösasiakirjan liitteenä olevat yhteiset julistukset:

Yhteinen julistus sopimuksen III osastosta ja 94 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 10 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 12 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 17 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 18 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 22 artiklan 1 kohdan toisesta luetelmakohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 24 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 26, 32 ja 37 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 28 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 29 artiklan 3 kohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 30 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 30 artiklan a ja g alakohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 30 artiklan b alakohdassa ja 45 artiklassa olevasta "määräysvallan" käsitteestä
 Yhteinen julistus sopimuksen 30 artiklan h alakohdan kolmannesta kohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 31 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 34 artiklan 1 kohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 34 ja 38 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 35 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohdan toisessa alakohdassa olevasta avoimen sataman käsitteestä
 Yhteinen julistus sopimuksen 39 artiklan 2 kohdan c alakohdan toisessa alakohdassa olevasta kolmannen maan lipun alla purjehtivien alusten käsitteestä
 Yhteinen julistus sopimuksen 44 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 46 artiklan 2 kohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 48 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 52 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 53 artiklan 2.2 alakohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 54 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 99 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 101 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 107 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 107 artiklan 2 kohdasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 2 ja 107 artiklasta
 Yhteinen julistus sopimuksen 112 artiklasta
 Yhteinen julistus pöytäkirjassa 2 olevasta 6 artiklasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat sekä Venäjän presidentti ovat lisäksi ottaneet huomioon seuraavat tämän päätösasiakirjan liitteenä olevat kirjeenvaihdot:

Kirjeenvaihto sopimuksen 22 artiklasta
 Kirjeenvaihto sopimuksen 52 artiklasta

Venäjän presidentti on ottanut huomioon seuraavat tämän päätösasiakirjan liitteenä olevat julistukset:

Yhteisön julistus sopimuksen 36 artiklasta
 Yhteisön julistus sopimuksen 54 artiklasta

Jäsenvaltioiden ja yhteisön täysivaltaiset edustajat ovat ottaneet huomioon seuraavan tämän päätösasiakirjan liitteenä olevan julistuksen:

Venäjän julistus sopimuksen 36 artiklasta

YHTEINEN JULISTUS III OSASTOSTA JA 94 ARTIKLASTA

Sopimuksen III osaston ja 94 artiklan määräyksiä sovellettaessa GATT:illa tarkoitetaan tullitariffeja ja kauppaa koskevaa yleis-sopimusta, joka allekirjoitettiin Genevessä vuonna 1947, sellaisena kuin se on muutet-

tuna ja sellaisena kuin sitä sovelletaan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen allekirjoitus-päivänä, jolleivät osapuolet toisin sovi 90 artiklan mukaisesti perustetussa yhteistyöneu-vostossa.

YHTEINEN JULISTUS 10 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 10 artiklan 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta sellaisten tuotteiden tuontiehtoihin, jotka tuodaan Venäjän alueelle kehitys- ja humanitaarisiin tarkoituksiin tai teknistä ja humanitaarista apua tai muita vastaavia Venäjän ja

kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen välisiä järjestelyjä varten myönnettyjen lainojen ja luottojen perusteella, jos tällaiset valtiot tai kansainväliset järjestöt edellyttävät erityiskohtelua tällaisen maahantuonnin suhteen.

YHTEINEN JULISTUS 12 ARTIKLASTA

Tavaroiden kauppaa koskevan III osaston 12 artiklassa käsitellään passituskysymystä. Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että 12 artikla koskee yksinomaan tavaroiden passituksen vapautta. Tämä on tavanomaisen

GATT-käytännön mukaista. Passituskysymys voidaan ottaa esille liikennesopimuksista myöhemmin käytävissä neuvotteluissa 43 artiklan mukaisesti.

YHTEINEN JULISTUS 17 ARTIKLASTA

Yhteisö ja Venäjä ilmoittavat, että suoja-toimenpiteitä koskevan määräyksen tekstissä

(17 artikla) ei suoda GATTin suojakohtelua.

YHTEINEN JULISTUS 18 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että 18 artiklan ja seuraavan kohdan määräysten taroituksena ei ole, eikä saa olla, hidastaa, haitata tai estää menettelyjä, joista säädetään osapuolten polkumyynnin ja valtiontukien tutkimista koskevassa lainsäädännössä.

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että normaaliarvoa määritettäessä on kussakin tapauk-

sessä otettava aiheellisella tavalla huomioon asianomaisten valmistajien esitykset luonnollisista vertailtavuuteen vaikuttavista eduista sellaisten tekijöiden suhteen kuin raaka-aineiden saatavuus, tuotantoprosessi, tuotantolaitoksen läheisyys asiakkaisiin nähden ja tuotteen ominaispiirteet, sanotun kuitenkin rajoittamatta osapuolten oman lainsäädännön ja omien käytäntöjen soveltamista.

YHTEINEN JULISTUS 22 ARTIKLAN 1 KOHDAN TOISESTA LUETELMAKOHDASTA

Yhteisön osalta vuoden 1989 sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettuihin lakeihin ja asetuksiin kuuluvat muun muassa Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus ja sen soveltamisasetukset, varsinkin niiden tekstien

määräykset, joissa määritellään Euratomin hankintakeskuksen (ESA) ja Euroopan yhteisöjen komission oikeudet, valtuudet ja velvoitteet.

YHTEINEN JULISTUS 24 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että käsite

'heidän perheenjäsenensä' määritellään asianomaisen isäntämaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

YHTEINEN JULISTUS 26, 32 JA 37 ARTIKLASTA

Osapuolet varmistavat, että viisumien ja oleskelulupien myöntäminen toisaalta jäsenvaltioiden ja toisaalta Venäjän lakien ja asetusten mukaisesti suoritetaan Bonnin ETY-kokouksen loppuasiakirjassa esitettyjä periaatteita noudattaen siten, että tarkoituksena on erityisesti helpottaa liikemiesten nopeaa maahanpääsyä sekä oleskelua ja liikkumista jäsenvaltioissa ja Venäjällä. Tämä koskee erityisesti 32 artiklassa tarkoitettua keskeisissä tehtävissä työskentelevää henkilöstöä ja 37 artiklassa tarkoitettuja rajat ylittävien palvelujen myyjiä, ja pyrkimyksenä on varmistaa,

että hallinnollisilla menettelyillä ei mitätöidä tai heikennetä mille tahansa osapuolelle sopimuksen näiden artiklojen perusteella koituvia etuja.

Osapuolet sopivat, että tärkeänä osatekijänä tässä yhteydessä on se, että jäsenvaltioiden ja Venäjän välille saadaan ajoissa henkilöiden takaisinottoa koskevat sopimukset.

Yhteistyöneuvosto tarkastelee säännöllisesti näillä aloilla tapahtunutta kehitystä.

YHTEINEN JULISTUS 28 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat, että 28 artiklan 1 kohdassa olevalla ilmaisulla 'lakiensa ja asetustensa mukaisesti' ja saman artiklan 4 kohdassa olevalla ilmaisulla 'lainsäädännön ja asetusten mukaisesti' tarkoitetaan, että kumpikin osapuoli voi säädellä 30 artiklassa määriteltujen tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden perustamisen kautta tapahtuvaa yritysten sijoittautumista ja sivuliikkeiden toimintaa sillä edellytyksellä, että kyseisillä laeilla ja asetuksilla ei luoda varauksia, jotka johtavat epäedullisempaan kohteluun kuin niiden kolmannen maan yhtiöille tai sivuliikkeille myöntämä kohtelu, sanotun kuitenkin rajoittamatta 50 ja 51 artiklan määräysten soveltamista.

Osapuolet sopivat, että 28 artiklan 2 ja 3 kohdassa olevalla ilmaisulla 'lainsäädännön ja asetusten mukaisesti' tarkoitetaan, että kumpikin osapuoli voi säädellä alueelleen sijoittautuneiden yritysten toimintaa sillä edellytyksellä, että kyseisellä lainsäädännöllä ja asetuksilla ei luoda sellaisia uusia varauksia toisen osapuolen yhtiöiden toiminnalle, jotka johtavat epäedullisempaan kohteluun kuin niiden omille yrityksilleen tai kolmannen maan yritysten tytäryhtiöille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä kohteluista on edullisempi, sanotun kuitenkin rajoittamatta liitteissä 3 ja 4 lueteltujen varaumien sekä 50 ja 51 artiklan määräysten soveltamista.

YHTEINEN JULISTUS 29 ARTIKLAN 3 KOHDASTA

Osapuolet vahvistavat, että 29 artiklan 3 kohdan määräykset eivät estä Venäjää ottamasta käyttöön sellaisia uusia asetuksia tai toimenpiteitä, joilla alettaisiin toteuttaa syrjintää tai joilla sitä lisättäisiin sopimuksen

allekirjoituspäivänä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna niiden edellytysten osalta, jotka vaikuttavat yhteisöön kuulumattomien maiden yritysten sijoittautumiseen sen alueelle verrattuna sen omien yritysten edellytyksiin.

YHTEINEN JULISTUS 30 ARTIKLASTA

Osapuolet vahvistavat, että on tärkeää varmistaa, että 30 artiklan a ja g alakohdassa tarkoitettuja lupia myönnettäessä otetaan huomioon seuraavat seikat:

- lupia myönnettäessä on käytettävä sellaisia puolueettomia ja selkeitä arviointiperusteita kuin pätevyys ja kyky tarjota kyseisiä palveluja;

- lupien myöntämistä ei saa tehdä vaikeammaksi kuin palvelujen laadun varmistamiseksi on välttämätöntä;

- lupien myöntämismenettely ei saa itsessään rajoittaa palvelujen tarjoamista.

YHTEINEN JULISTUS 30 ARTIKLAN a JA g ALAKOHDASTA

Sopimuksen 30 artiklan a alakohdan toisessa alakohdassa ja g alakohdan toisessa alakohdassa otetaan huomioon rahoituspalvelumarkkinoille pääsyn erikoislaatu tässä sopimuksessa sovitulla tavalla, eikä edellä mai-

nituisissa alakohdissa esitetyt 'sijoittautumisen' ja 'toiminnan' määritelmät ole sovellettavissa rahoituspalveluihin muutoin kuin tätä sopimusta sovellettaessa.

YHTEINEN JULISTUS 30 ARTIKLAN b ALAKOHDASSA JA 45 ARTIKLASSA OLEVASTA MÄÄRÄYSVALLAN KÄSITTEESTÄ

1. Osapuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että kysymys määräysvallasta riippuu yksittäisten tapausten tosiasiallisista olosuhteista.

2. Yhtiön katsotaan olevan toisen yhtiön määräysvallassa ja sitä pidetään näin ollen toisen yhtiön tytäryhtiönä, jos esimerkiksi:

— toisella yhtiöllä on äänen enemmistö suoraan tai välillisesti, tai

— toisella yhtiöllä on oikeus nimittää ja erottaa enemmistö toisen yhtiön hallinto- tai johtaelimen tai valvojan elimen jäsenistä, ja se on samalla tytäryhtiön osakkeenomistaja tai jäsen.

3. Osapuolet katsovat, että 2 kohdassa esitetyt perusteet eivät ole tyhjentäviä.

YHTEINEN JULISTUS 30 ARTIKLAN h ALAKOHDAN KOLMANNESTA ALAKOHDASTA

Ottaen huomioon nykyiset tavaroiden ja matkustajien sisämaakuljetusmuotoja koskevat rajoitukset osapuolet sopivat, että siihen saakka, kun nämä rajoitukset on poistettu,

ilmaisulla 'eri kuljetusmuodoista koostuvat, osittain merellä tapahtuvat kuljetukset' katsotaan tarkoitettavan tällaisen toiminnan järjestämistä.

YHTEINEN JULISTUS 31 ARTIKLASTA

Osapuolet voivat 31 artiklan määräysten nojalla ja kaikkia tämän sopimuksen tarjoamia mahdollisuuksia käyttäen toteuttaa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää

kolmannen maan yrityksiä kiertämästä niitä osapuolten toimenpiteitä, jotka koskevat kyseisen kolmannen maan yritysten sijoittautumista niiden alueelle.

YHTEINEN JULISTUS 34 ARTIKLAN 1 KOHDASTA

Ottaen huomioon Venäjän yhteisölle antamat selitykset siitä, että yhteisön yritysten Venäjällä toimiville tytäryhtiöille ja sivuliikkeille myönnetty kohtelu on tietyissä suhteissa ja tietyillä aloilla edullisempi kuin venäläisille yrityksille yleensä myönnetty kohtelu eli kansallinen kohtelu, osapuolet sopivat, että

jos Venäjä toteuttaa toimenpiteitä ulkomaisten yritysten Venäjällä toimivien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden kohtelun korjaamiseksi vastaamaan kansallista kohtelua, tätä ei voida pitää sen Venäjälle 34 artiklan 1 kohdassa asetetun velvoitteen rikkomisena, jonka noudattamiseen Venäjän on pyrittävä kaikin tavoin.

YHTEINEN JULISTUS 34 JA 38 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että jos jompikumpi niistä katsoo, että toinen osapuoli on tulkinnut väärin 34 artiklan 2 kohdassa ja 38 artiklan 3 kohdassa esiintyvän ilmaisun

'huomattavasti rajoittavammat', se voi turvautua 101 artiklassa määrättyihin menetteilyihin.

YHTEINEN JULISTUS 35 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 35

artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuun toimintaan ei kuulu liikenteenharjoittajana toimiminen.

YHTEINEN JULISTUS 39 ARTIKLAN 2 KOHDAN c ALAKOHDAN TOISESSA ALAKOHDASSA OLEVASTA AVOIMEN SATAMAN KÄSITTEESTÄ

Venäjän ulkomaalaisille aluksille avoimista satamistaan toimittamien tietojen perusteella yhteisö toteaa, että Venäjän tarkoituksena on edelleen pyrkiä lisäämään ulkomaalaisille aluksille avoimien satamiensa määrää. Venäjä toteaa, että yhteisön politiikkana on pitää ulkomaalaisille aluksille avoinna kaikki satamat, jotka ovat avoimia kansainväliselle kaupalle. Osapuolet katsovat, että se missä määrin satamat ovat avoinna ulkomaalaisille aluksille, on olennainen tekijä kansainvälisten meriliikennepalvelujen vapaan tarjonnan kannalta välttämättömien edellytysten arvioinnissa. Tästä syystä ne sitoutuvat tarkastelemaan

tilannetta uudelleen ulkomaalaisille aluksille avoimien satamien osalta neuvotteluissa, joita käydään yhteistyöneuvostossa vähintään joka toinen vuosi. Jos jonkin sataman pitämisessä avoinna ulkomaalaisille aluksille ilmenee vakavia ongelmia, osapuolen, jonka alueella kyseinen satama sijaitsee, on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle; jälkimmäisen pyynnöstä on järjestettävä neuvotteluja sen varmistamiseksi, että mahdollisesti toteutettavat toimenpiteet vaikuttavat mahdollisimman vähän kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjonnan vapauteen.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 39 ARTIKLAN 2 KOHDAN c ALAKOHDAN TOISESSA ALAKOHDASSA TARKOITETUISTA KOLMANNEN MAAN LIPUN ALLA PURJEHTIVISTA ALUKSISTA

Osapuolet sopivat tarkastelevansa viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulopäivästä mahdollisuutta soveltaa 39 artiklan 2 kohdan c alakohdan toisen alakohdan

määräyksiä sellaisiin jäsenvaltioiden tai Venäjän laivanvarustamojen tai kansalaisten aluksiin, jotka purjehtivat kolmannen maan lipun alla.

YHTEINEN JULISTUS 44 ARTIKLASTA

Tätä sopimusta sovellettaessa taloudellista yhdentymistä koskevalla sopimuksella tarkoitetaan palvelukauppaa koskevan yleissopimuksen (GATS) V artiklassa määriteltyjen periaatteiden mukaista sopimusta. Tämän sopimuksen muiden kuin palvelutoimintaan

kuuluvien alojen osalta taloudellista yhdentymistä koskevalla sopimuksella tarkoitetaan GATT-sopimuksen XXIV artiklassa määriteltyjen periaatteiden mukaista sopimusta vapaakauppa-alueiden tai tulliliittojen perustamisesta.

YHTEINEN JULISTUS 46 ARTIKLAN 2 KOHDASTA

Osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksen siitä, että toiminnan liittyminen edes tilapäisesti viranomaisten toimivallan käyttämiseen jommankumman osapuolen alueella riippuu kunkin yksittäistapauksen ominaispiirteistä. Ratkaisun löytymistä helpottaa, jos kussakin tapauksessa tutkitaan, liittyykö toiminta seuraaviin:

- fyysisten pakotteiden käyttöoikeus; tai
- lainkäyttötehtävien harjoittaminen; tai
- oikeus säätää yksipuolisesti sitovia säännöksiä.

YHTEINEN JULISTUS 48 ARTIKLASTA

Pelkästään sen seikan, että viisumi vaaditaan vain tietyn osapuolen luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota mitätöivän tai rajoittavan

erityiseen sitoumukseen perustuvia etuja.

YHTEINEN JULISTUS 52 ARTIKLASTA (MÄÄRITELMÄT)**'Juoksevat maksut'**

'Juoksevat maksut' ovat maksuja, jotka liittyvät tavaroiden, palvelujen tai henkilöiden liikkeisiin tavanomaisen kansainvälisen liiketoiminnan mukaisesti, eivätkä kata järjestelyjä, jotka ovat olemukseltaan juoksevien maksujen ja pääomaliikenteen yhdistelmä, kuten maksujen siirtäminen ja ennakot, joilla pyritään osapuolten tämän alan lainsäädännön kiertämiseen.

Tämä määritelmä ei sulje pois sitä, että Venäjä soveltaa tai säätää lainsäädäntöä, joka määrää tällaiset maksut suoritettaviksi niiden venäläisten pankkien välityksellä, joille Venäjän federaation keskuspankki on myöntänyt luvat tällaisten toimintojen suorittamiseen vapaasti vaihdettavissa valuutoissa.

'Suora investointi'

'Suora investointi' on investointi, jonka ovat asianomaisessa maassa tehneet muut kuin sen kansalaiset, tai ulkomailla sen kan-

salaiset, pysyvien taloudellisten yhteyksien luomiseksi yritykseen, esimerkiksi investoinnit, jotka antavat niille mahdollisuuden käyttää tosiasiallisesti vaikutusvaltaansa kyseisen yrityksen johtamiseen liittyvissä asioissa, seuraavin keinoin:

1. Asianomaisten täydessä omistuksessa olevan yrityksen, tytäryhtiön tai sivuliikkeen perustaminen tai laajentaminen, täyden omistusoikeuden hankkiminen olemassa olevaan yritykseen;

2. Osakkuus uudessa tai olemassa olevassa yrityksessä;

3. Viideksi vuodeksi tai pidemmäksi ajaksi myönnetty laina.

'Vapaasti vaihdettava valuutta'

'Vapaasti vaihdettava valuutta' on mikä tahansa Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n sellaisena pitämä valuutta.

YHTEINEN JULISTUS 53 ARTIKLAN 2.2 KOHDASTA

'Raaka-aineita' ovat ne aineet, jotka on luokiteltu raaka-aineiksi GATTin yhteydessä.

YHTEINEN JULISTUS 54 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa käsitteisiin henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus sisältyvät erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet ja lähioikeudet, oikeudet, jotka liittyvät patentteihin, teolliseen muotoiluun, maantieteellisiin merkintöihin,

mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkkeihin ja integroitujen piirien piirimalleihin sekä teollisoikeuksien suojelemista koskevan Pariisin sopimuksen 10 a artiklassa tarkoitettu suoja vilpillistä kilpailua vastaan ja taitotietoa koskevien julkaisemat- tomien tietojen suojaaminen.

YHTEINEN JULISTUS 99 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat, että 99 artiklassa esitettyjen toimenpiteiden tarkoituksena ei saa olla asianomaisten markkinoiden kilpailuedel-

lytysten vääristäminen ja kotimaisen tuotannon suojeleminen.

YHTEINEN JULISTUS 101 ARTIKLASTA

Osapuolet kehottavat yhteistyöneuvostoa tutkimaan pikaisesti menettelytapasäännöt,

joista voi olla hyötyä tämän sopimuksen mukaisessa riitojen ratkaisemisessa.

YHTEINEN JULISTUS 107 ARTIKLASTA

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sopimuksen oikein tulkitsemiseksi ja soveltamiseksi sopimuksen 107 artiklaan sisältyvällä ilmaisulla 'erityisen kiireelliset tapaukset' tarkoitetaan jommankumman osapuolen tekemää tämän sopimuksen merkittävää rikkomista. Tämän sopimuksen merkittävä rikkominen käsittää:

a) tämän sopimuksen perusteettoman pur-

kamisen, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen mukaan;

tai

b) tämän sopimuksen 2 artiklassa määrättyjen sopimusten olennaisten osien rikkomisen.

YHTEINEN JULISTUS 107 ARTIKLAN 2 KOHDASTA

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 107 artiklassa tarkoitetuilla 'aiheellisilla toimenpiteillä' tarkoitetaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä.

Jos toinen osapuoli toteuttaa tietyn toimen-

piteen erityisen kiireellisessä tapauksessa 107 artiklan 2 kohdan nojalla, toinen osapuoli voi aloittaa 101 artiklassa määrätyn menettelyn.

YHTEINEN JULISTUS 2 JA 107 ARTIKLASTA

Osapuolet julistavat, että sopimukseen sisällytetty maininta sopimuksen olennaisen osan muodostavasta ihmisoikeuksien kunnioituksesta ja viittaus erityisen kiireellisiin tapauksiin perustuvat seuraaviin tekijöihin:

- yhteisön ihmisoikeuksia koskeva politiikka, joka perustuu 11 päivänä toukokuuta 1992 annettuun neuvoston julistukseen tämän maininnan sisällyttämisestä yhteisön ja sen ETYK-kump-

paneiden välisiin yhteistyö- ja assosiointisopimuksiin; sekä

- Venäjän politiikka tällä alalla; ja
- molempien osapuolten sitoutuminen täyttämään asiaan kuuluvat velvoitteet, jotka johtuvat erityisesti Helsingin päätösasiakirjasta ja Uutta Eurooppaa koskevasta Pariisin asiakirjasta.

YHTEINEN JULISTUS 112 ARTIKLASTA

Osapuolet vahvistavat, että vaikka tällä sopimuksella korvataan osapuolten välisistä suhteista 18 päivänä joulukuuta 1989 tehty sopimus, se ei rajoita ennen nykyisen sopimuksen voimaantulopäivää toteutettujen toimenpiteiden tai osapuolten välillä ennen ky-

seistä voimaantulopäivää vuoden 1989 sopimuksen nojalla tehtyjen sopimusten soveltamista tai vaikuta niihin muulla tavoin, riippuen mainittujen toimenpiteiden tai sopimusten ehdoista ja soveltamisajasta.

YHTEINEN JULISTUS PÖYTÄKIRJASSA N:O 2 OLEVASTA 6 ARTIKLASTA

1. Osapuolet sopivat toteuttavansa tarvittavat toimenpiteet avustaakseen toisiaan tässä pöytäkirjassa määrätyllä tavalla ja viivytyksittä seuraavissa tavaroiden liikkuvuuteen liittyvissä asioissa:

- a) aseiden, ammusten, räjähteiden ja räjähdyslaitteiden kuljetus;
- b) sellaisten taide- ja antiikkiesineiden kuljetus, joilla on huomattavaa historiallista, kulttuurista tai arkeologista arvoa jommallekummalle osapuolelle;
- c) myrkyllisten tavaroiden sekä ympäristölle ja yleiselle terveydelle vaarallisten aineiden kuljetus;
- d) sellaisten arkojen ja strategisesti tärkeiden tavaroiden kuljetus, joihin sovelletaan muita kuin tullirajoituksia osapuolten sopimien luetteloiden mukaisesti.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että jos niiden oikeusjärjestelmän perusperiaatteet sen sallivat, ne toteuttavat tämän pöytäkirjan menettelyjen mukaisesti hyväksymiensä täytäntöönpanomääräysten perusteella tarvittavat

toimenpiteet valvotun toimituksen tarkoituksenmukaisen käytön varmistamiseksi.

3. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että ne toteuttavat lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet:

- toimittaakseen kaikki tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvat asiakirjat, ja
- ilmoittaakseen kaikista tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvista päätöksistä

tämän pöytäkirjan menettelyjen mukaisesti vastavuoroisesti hyväksymiensä täytäntöönpanomääräysten perusteella vastaanottajalle, joka asuu tai on sijoittautunut niiden alueille. Tällaisessa tapauksessa sovelletaan 5 artiklan 3 kohtaa.

4. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että jos pyynnön vastaanottanut viranomainen ei voi toimia asiassa itsenäisesti, hallintoyksikön, jolle tämä viranomainen on pyynnön toimitanut, on toiminnassaan noudatettava samoja edellytyksiä kuin ne, joita sovelletaan pyynnön vastaanottaneeseen viranomaiseen.

KIRJEENVAIHTO SOPIMUKSEN 22 ARTIKLASTA*A. Venäjän kirje*

Arvoisa Herra,

Tämän kirjeen tarkoituksena on vahvistaa, että olemme päässeet yhteisymmärrykseen tänään allekirjoitetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 22 artiklassa tarkoitetusta ydinaineiden kaupasta, seuraavasti:

Venäjän aikomuksena on toimia vakaana, luotettavana ja pitkäaikaisena ydinaineiden toimittajana yhteisöön, minkä aikomuksen yhteisö puolestaan tunnustaa. Venäjän hallitus kiinnittää huomiota siihen, että yhteisö pitää Venäjää, erityisesti ydinaineiden hankintapolitiikkaansa harjoittaessaan, muista toimittajista erillisenä ja niistä selvästi erottuvana hankintalähteenä.

Venäjän ja yhteisön välisen ydinaineiden kaupan kehittymisestä käydään säännöllisesti tai pyynnöstä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on ehkäistä kaikki kaupassa mahdollisesti syntyvät ongelmat. Näihin neuvotteluihin voitaisiin yhdistää jatkuva säännöllinen vuoropuhelu markkinoiden kehityksestä ja niitä koskevista ennusteista.

Neuvottelut järjestetään 92 artiklan mukaisesti.

Kuten kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 13 artiklassa määrätään, vuoden 1989 sopimuksen 6 artiklassa tarkoitetut säännökset pannaan täytäntöön yhtenäisesti, puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti.

Viitataan yhteiseen pyrkimykseemme helpottaa kaikin käytettävissä olevin keinoin meneillään olevaa ydinaseriisuntaa. Olemme sopineet toteuttavamme kaikki tarvittavat toimenpiteet neuvottelujen käymiseksi kaikkien asianosaisten valtioiden kanssa siinä tapauksessa, että kahden- ja monenvälisten sopimusten soveltaminen aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa merkittävää vahinkoa osapuolten valmiuksille.

Ehdotan, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Venäjän federaation hallituksen
puolesta

B. Yhteisön kirje

Arvoisa Herra,

Kiitän Teitä tänään päivätystä seuraavansisältöisestä kirjeestänne:

”Tämän kirjeen tarkoituksena on vahvistaa, että olemme päässeet yhteisymmärrykseen tänään allekirjoitetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 22 artiklassa tarkoitetusta ydinaineiden kaupasta, seuraavasti:

Venäjän aikomuksena on toimia vakaana, luotettavana ja pitkäaikaisena ydinaineiden toimittajana yhteisöön, minkä aikomuksen yhteisö puolestaan tunnustaa. Venäjän hallitus kiinnittää huomiota siihen, että yhteisö pitää Venäjää, erityisesti ydinaineiden hankintapolitiikkaansa harjoittaessaan, muista toimittajista erillisenä ja niistä selvästi erottuvana hankintalähteenä.

Venäjän ja yhteisön välisen ydinaineiden kaupan kehittymisestä käydään säännöllisesti tai pyynnöstä neuvotteluja, joiden tarkoituksena on ehkäistä kaikki kaupassa mahdollisesti syntyvät ongelmat. Näihin neuvotteluihin voitaisiin yhdistää jatkuva säännöllinen vuoropuhelu markkinoiden kehityksestä ja niitä koskevista ennusteista.

Neuvottelut järjestetään 92 artiklan mukaisesti.

Kuten kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 13 artiklassa määrätään, vuoden 1989 sopimuksen 6 artiklassa tarkoitetut säännökset pannaan täytäntöön yhtenäisesti, puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti.

Viittaan yhteiseen pyrkimykseemme helpottaa kaikin käytettävissä olevin keinoin meneillään olevaa ydinaseriisuntaa. Olemme sopineet toteuttavamme kaikki tarvittavat toimenpiteet neuvottelujen käymiseksi kaikkien asianosaisten valtioiden kanssa siinä tapauksessa, että kahden- ja monenvälisten sopimusten soveltaminen aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa merkittävää vahinkoa osapuolten valmiuksille.

Ehdotan, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.

Vahvistan, että Teidän kirjeenne ja vastaukseni siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen
puolesta

KIRJEENVAIHTO SOPIMUKSEN 52 ARTIKLASTA*A. Venäjän kirje*

Arvoisa Herra,

Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 52 artiklaan viitaten vahvistan, että tämän artiklan ei voida millään tavoin tulkita rajoittavan yhteisön kansalaisten mahdollisuuksia siirtää ulkomaille yhteisön kansalaisten Venäjällä tekemiä investointeja, mukaan lukien sellaisista toimenpiteistä kuin pakkolunastus ja kansallistaminen tai muista vaikutukseltaan vastaavista toimenpiteistä aiheutuvat korvaukset ja kaikki investoinneista mahdollisesti saatavat voitot.

Ehdotan, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Venäjän federaation hallituksen
puolesta

B. Yhteisön kirje

Arvoisa Herra,

Kiitän Teitä tänään päivätystä seuraavansisältöisestä kirjeestänne:

”Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 52 artiklaan viitaten vahvistan, että tämän artiklan ei voida millään tavoin tulkita rajoittavan yhteisön kansalaisten mahdollisuuksia siirtää ulkomaille yhteisön kansalaisten Venäjällä tekemiä investointeja, mukaan lukien sellaisista toimenpiteistä kuin pakkolunastus ja kansallistaminen tai muista vaikutukseltaan vastaavista toimenpiteistä aiheutuvat korvaukset ja kaikki investoinneista mahdollisesti saatavat voitot.

Ehdotan, että tämä kirje ja Teidän vastauksenne siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.”

Vahvistan, että Teidän kirjeenne ja vastaukseni siihen muodostavat välisemme virallisen sopimuksen.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen
puolesta

YHTEISÖN JULISTUS 36 ARTIKLASTA

Yhteisö julistaa, että 36 artiklassa tarkoitettu rajat ylittävien palveluiden tarjonta ei edellytä palveluiden toimittajan siirtymistä

palvelun kohdemaan alueelle eikä palvelun vastaanottajan siirtymistä palvelun lähtömaan alueelle.

YHTEISÖN JULISTUS 54 ARTIKLASTA

Sopimuksen määräykset eivät rajoita Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toimi-

valtaa henkistä, teollista ja kaupallista omaisuutta koskevissa asioissa.

VENÄJÄN JULISTUS 36 ARTIKLASTA

Venäjä julistaa, että 36 artiklaa koskevassa yhteisön julistuksessa tarkoitettujen palvelujen toimittajien ei voida katsoa olevan luonnollisia henkilöitä, jotka yhteisön yhtiön tai Venäjän yhtiön edustajina pyrkivät maahan

tilapäisesti neuvotellakseen rajat ylittävien palvelujen myynnistä tai tehdäkseen kyseisen yhtiön puolesta rajat ylittävien palvelujen myyntiä koskevia sopimuksia.

SOPIMUKSEN ULKOPUOLELLA

KIRJEENVAIHTO LAAJENTUMISEN VAIKUTUKSISTA

A. *Yhteisön kirje*

Arvoisa Herra,

Viittaan tänään allekirjoitettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen ja vahvistan, että jos kyseistä sopimusta on tarpeen muuttaa yhteisön laajentumisen vuoksi, osapuolet neuvottelevat asiasta yhteisesti 90 artiklan mukaisesti, ja tässä yhteydessä otetaan tarvittavassa määrin huomioon Venäjän ja liittyvien valtioiden kahdenvälisen kaupallisten ja taloudellisten yhteyksien laatu.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa Venäjän hallituksen olevan yhtä mieltä tämän kirjeen sisällöstä.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen
puolesta

SOPIMUKSEN ULKOPUOLELLA

KIRJEENVAIHTO URUGUAYN KIERROKSESTA*A. Yhteisön kirje*

Arvoisa Herra,

Viittaan tänään allekirjoitettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen ja vahvistan olevamme yhtä mieltä siitä, että sopimuksen 4 artiklassa tarkoitettuna olosuhteiden muutoksena, jonka yhteydessä olisi aiheellista tarkastella, olisiko sopimukseen tehtävä muutoksia, pidetään muun muassa tilannetta, joka syntyy kun Uruguayn kierroksen monenkeskiset sopimukset tulevat voimaan ja kun GATT-sopimusta, sen koodeja ja muita siihen liittyviä sopimuksia muutetaan.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa Venäjän olevan yhtä mieltä tämän kirjeen sisällöstä.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen
puolesta

SOPIMUKSEN ULKOPUOLELLA

KIRJEENVAIHTO EHTY:N TERÄSTUOTTEISTA

A. Yhteisön kirje

Arvoisa Herra,

Viitataan tänään allekirjoitettuun kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen ja erityisesti sen 21 artiklaan.

Vahvistan olevamme yhtä mieltä siitä, että yhteisö ja Venäjän federaatio pyrkivät kaikin tavoin varmistamaan, että niiden välisen EHTY:n terästuotteiden kaupan määrällisiä järjestelyjä koskeva sopimus tehdään mahdollisimman pian ottaen aiheellisella tavalla huomioon kaikki tekijät, joita ne yhdessä pitävät asiaan vaikuttavina, mukaan lukien erityisesti Venäjän federaation terästuotanto suhteessa entisen Neuvostoliiton pääasiallisten terästuottajavaltioiden tuotantoon.

EHTY:n terästuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen toiminnalla varmistetaan näiden tuotteiden ennakoitavissa oleva kauppa, muun

muassa kaksoislisenssi-järjestelmää ja alku-
perän tarkastuksia käyttäen.

Vahvistan edelleen olevamme yhtä mieltä siitä, että aiheellista huomiota kiinnitetään uusien jäsenvaltioiden liittymisestä Euroopan unioniin tehtyihin sopimuksiin liittymispäivästä alkaen.

Olisin kiitollinen, jos voisitte vahvistaa hallituksenne olevan yhtä mieltä tämän kirjeen sisällöstä.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Euroopan yhteisöjen
puolesta

